

CSENDŐRSÉGI LAPOK

SZERKESZTI: MOHÁCSY LAJOS SZÁZADOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal BUDAPEST, I. KER., BÜSZÖRMÉNYI-ÚT 21	Megjelenik minden hó 1-én és 15-én	Előfizetési ára: Egész évre 12 pengő, félévre 6 pengő	Telefon: 1-501-90	Postatakarékpénztári csekk számla: 25.342
--	--	---	----------------------	---

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.*

Amen.

Nem vagyunk embervadászok.

A mecsekszabolcsi fegyverhasználatnál kapcsolatban a miniszterelnök úr egyik nyilatkozatában már tudomására hozta az országban mindenkinek, hogy aki a rendet megzavarja, fegyverrel találja magát szembe. Ehhez sem hozzátennivalója, sem ebből elvonnivalója senkinek sem lehet, magáról a sajnálatos eseményről tehát nekünk sínes mondanivalónk. Van azonban ennek a fegyverhasználatnak egy mellékhatása, amely annyira sértő és igaztalan támadás ellenünk, hogy erről már kénytelenek vagyunk beszélni.

Egyes képviselők azzal vádoltak meg bennünket a parlamentben, tehát ország-világ előtt, hogy a tömeg nem is támadott a csendőrségre. A csendőrök menekülő emberekre, hátulról lövöldöztek s azután köveket, botokat csempészték oda a fegyverhasználat igazolására. Szóval utólag egy kis helyszíni simogatást csináltunk. Körülbelül ezt lehet kiolvasni a közbekiáltott szavakból, mondatfoslányokból, melyek a kérdés körül kavargtak.

Senki sem vehetné tőlünk zokon, ha most indulatba jönnénk s odavágnánk az asztalra: ez aztán már több a soknál! De maradjunk csak nyugodtak. Az indulat sohasem hasznos és minél több igaza van valakinek, annál kevesebb szüksége van rá. Nekünk pedig ezekkel a vádakkal szemben napnál világosabb az igazunk. Ha nem így volna, akkor nem ilyen mondatfoslányokban bizonytalankodna a vád, hanem a támadások vihara tombolna körülöttünk s joggal lehetne ebben első éppen a tisztítéletű magyar közvélemény. Ez azonban meg sem moccan ezekre a gyanúsító szavakra s ez a hallgatás a mi számunkra egyenlő a teljes igazolással. Mérsékeljük hát a felháborodásunkat olyan arányokban, mint ezek a vádak is forrásukban és hatásukban összeszűkülnek.

A politikai élet bizonyos frontjáról ugyanis támadásokkal mindig számolnunk kell. Úgy látszik, szervesen hozzátartozik a politikai harchoz, hogy a csendőrség erélyesebb beavatkozásait vagy innen, vagy onnan kifogásolják. Többnyire nyerseks, brutálisak vagyunk ezeken a politikai fényképeken, szerencsére azonban a közvélemény ma már ismeri a fototechnika fejlettségét ezen a téren is. Mindenki tudja: milyen könnyű a torzítás, nagyítás és milyen sokféle az úgynevezett trükk. Ezt hát meg-

szoktuk mi is. Egyszerűen szembe fordítjuk vele adott esetben a tényeket és nem lep meg bennünket, ha holnap ugyanazt kezdhettük előlről. Öszintén szólva: azt tartanók gyanusnak magunkra, ha egyszer megszűnnének ezek a támadások. Ha egyszerre mindenkinek jó lenne a csendőr. Ez ugyanis olyan mennyországbeli állapot, ami emberi társadalomban egyelőre az álmok világába tartozik.

Ennyi talán elég annak megvilágítására, hogy nem szaladunk mindjárt a mamához, ha innen-onnan kellemetlen szavakat vágnak a fejünkhöz, lepattannak azok maguktól is a porba. Kibírjuk ezt a kis csíhi-puhi-játékot, sőt elismerjük, hogy a választóközönség felé itt-ott politikai célszerűség lehet ilyesmit is megkockáztatni. De arra már jó lenne azért ügyelni, hogy a játék komoly fejbeverősdivé ne fajuljon.

Ezek a mostani gyanúsítások pedig ott tartanak. Az embervadászat vádja mégsem egyszerű dolog még akkor sem, ha tudjuk, miért és honnan jön és merrefelé szeretne hatni. Éppen eléggé felpaprikázott rétegről van szó, hát nem túlságosan lelkiismeretes eljárás afelé ilyen vörösposztónak beállítani a csendőrt. Nem tudjuk, milyen tisztességes közérdekre lehet az hasznos, ha a munkásság vérengző fenevadnak látja a magyar csendőrt, aki csak ürügyet keres, hogy belepuskázzon a tömegbe. Hozzá még a legaljasabb módon, ami csak fegyveres emberről elképzelhető: védtelenekre, menekülőkre, hátulról. És ami az aljasnál is aljasabb: orgyilkos módjára keresi a kibuvót, az egérutat. Gyáván és alattomosan.

Nem gondolnak ezeknek a híreknek a csinálói és terjesztői arra, hogy ennyire éles ellentéteket provokálni már mégsem egyszerű politika? És nem gondolnak arra, milyen édes csemege ez a határon túl az ellenségeinknek, akik — ugyebár — mindannyiunknak ellenségei?

Az ilyen fejbeverősdik különben arra sem alkalmas, hogy a csendőr emberséges érzéseit erősítse. Mi ugyan megmaradunk ezután is a törvény tárgyilagosságon, de ha ilyen aljasságokkal gyanúsítanak, valami keserűség csak kiéleződik bennünk, elvégre mi is emberek vagyunk. Mi nem akarunk és nem tudunk magyar és magyar között különbséget tenni s minden vagyunk az, hogy kenyere, jókedve minden magyarnak legyen, de aki mindenáron ellenségét látja bennünk, azzal mi sem kereshetjük a holdvilágos idilleket. Józсандékra meleg magyar szívvvel felelünk, lealjasító vádakra azonban mi is begomboljuk a zubbonyunkat. Kár. Mert a magyar csendőr azért testvére a magyar munkásnak, ha nem is hiszik s ha Mecsekszabolcon kényszerűségből el is dördültek a puskák.

Csendőrerények.

Irtta: CSEPI BÉLA százados.

Alaposság.

Gyermekkoromban elhatároztuk bátyámmal: nyúlketrecet építünk és házinyulat fogunk tenyészteni. Nagy serenykedéssel hordtuk össze a deszkát, lécet, szeget, drótot és a szerszámokat. A munkához hozzáfogtunk.

Most, amikor az alaposságról szeretnék néhány felvilágosító gondolatot leírni, — eszembe ötlött, milyen keservesen kinlódtam én a nyúlketrec építése közben.

Egy elgömbült szeget akartam kiegyenesíteni. A kezemügyébe eső deszkalap szélére fektettem a görbe szeget és kalapáccsal ütöttem a szeg felgömbülő hátát. Sokat bosszankodtam rajta, mert az lett az eredmény, hogy minél nagyobbakat ütöttem a szeg púpjára, a hegye annál inkább belement a deszkába. De a szeg nem egyenesedett!... Végre is sok hiábavaló ügyetlenkedés után kerítettem egy követ, arra fektettem a makacs szeget és most már egyenesedett a szeg az apró ütögetésre. Akkor még talán nem is tudtam mi volt a hiba, de sok bajlódás után rájöttem, hogy rossz volt az alap, amelyen el akartam végezni ezt a munkát. Azóta persze tudom, hogy nemcsak a szeg kiegyenesítésénél, nemcsak a kétkézi munkánál, hanem minden másnál, amit az embernek kézzel vagy lábbal, erővel vagy ésszel kell elvégeznie: a legfontosabb követelmény az, hogy jó legyen az alap, amelyen a munkát elkezdjük.

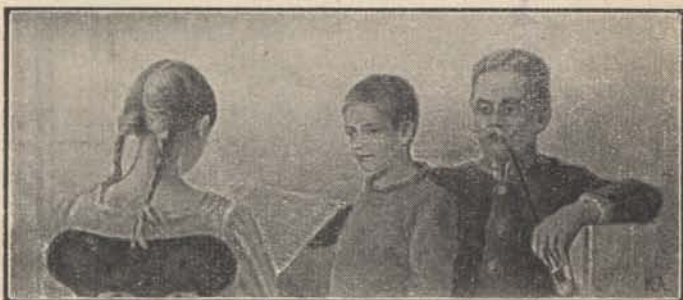
A közmondások szerint is így van ez.

„Ki mint veti ágyát, úgy alussza álmát.“ Ez a

közmondás azt tanácsolja, hogy gondosan, biztosan és jól vessük meg az ágyunkat, ha azt akarjuk, hogy elfáradt testünket megpihentessük és új erőt gyűjtünk holnapra. A rozoga, gidres-gödrös, gyűrődéses ágyban nem pihen az elfáradt test, inkább még jobban elgyötrődik. Kárba vész az idő, nem érjük el célunkat és másnap fáradtan kell kiállani a munkához. Itt is: rossz az alap, nem érjük el célunkat. A közmondás csak közmondás. Az értelme átvihető más dolgokra és körülményekre is. Végeredményben is azt jelenti, hogy jól csináljunk meg valamit, ha azt akarjuk, hogy nyugodtak legyünk abban, hogy amit csináltunk, az hasznos is önmagunknak vagy másoknak.

„Homokra épít várat“. Bár ebből a mondásból jövődölésszerű következményt érzünk ki, mégis talán a legegyszerűbben és legközvetlenebbül értjük meg, hogy aki nagy dolgot akar elvégezni, az nagyon erős alapot készítsen annak. Aki várat akar építeni, az ne homokot válasszon alapnak, hanem kősziklát keressen. Ez a közmondás építészeti szabály, az építészethnél mindennél fontosabb, hogy milyen alapra építünk. Nem nehéz elképzelni, hogy mi lesz abból a házból, amelynek alapot nem készítettek, vagy ha készítettek is: rosszul csinálták. Repedezni, dűledzni kezd és a végén összeomlik. Nem bírják az alapfalak a rájuk nehezedő terhet, nem tudnak ellenállni az időjárás viszontagságainak és az elemek szeszélyes játékainak. Építőjüket, lakóikat életveszélynek teszik ki, meg veszedelmeknek, mígnem teljesen hajléktalanná nem válnak.

Minden ember élete egy-egy házhoz hasonlítható s az ember olyanképpen tud eredményesen vagy hiábavalóan, jól vagy rosszul, zökkenésmentesen

Március 15.

PALI:

Mondd meg nékem, édes apám,
Meséld nekem, mit jelent,
Hogy lobogók lengedeznek
Minden házon odafent?

APA:

Nagy, szent nap ez, édes fiam,
A szabadság napja ez.
Piros, fehér, zöld lobogó
Ezért díszlik, lengedez.

PALI:

A szabadság napja, mondd,
A március tizenöt.
Meséld el hát, hogy mi történt
Nyolcvankilenc év előtt.

APA:

Bizony, fiam, nagy nap volt ez,
A szabadság napja volt.

A szálló szél, dalos madár,
Az is erről szólt, dalolt.
A Múzeum lépcsőjén állt
Nagy Petőfink s ott szavalt,
Onnan küldte szét világgá
„Talpra magyar!“ csodás dalt.
Mindegyik szív csupa láng volt,
Minden szemből könny pereg.
Magyarország szabadabbá lett
S szabadabbá az emberek.

PALI:

Bizony, szép nap lehetett az!
Hadd ünneplem én is azt,
Imádkozom, bús hazámnak
Adjon majd az ég vigaszt.
Legyen újra nagy és boldog,
Amilyen volt egykoron,
Újra tenger határolja
S a szép Kárpát hegyorom.

APA:

Igen, fiam, menj templomba,
Meghallja az Úr szavad.
Imádkozz, hogy legyen ismét
Hazánk boldog és szabad.
Hisszük, igaz, teljes hittel,
Hogy ez így majd nem marad
S újból mienk lesz Kolozsvár,
Kassa, Pozsony és Arad,
Bár ránk most nagy éj szakadt.

Feleki Sándor.

vagy örökös megállással és akadályozva élni, amiként az alapját megépítette.

Az egyes emberi életek alapja, fundamentuma két anyagból van összehabarcsolva: az erkölcsből és a tudásból. Az az ember, aki élethalapjait erkölcsből és tudásból építette meg, biztosan áll az élet viszontagságai és szeszélyes játékaik között, — annak nem fenyegeti létét veszély és elbukás, összeomlás. A tudás nélküli erkölcsös élet éppenúgy, mint az erkölnélküli tudással bélelt élet csak egy keréken járó taliga, amely egyensúlyát sohasem tudja megtartani és a sok erőlködés után is felborul. Erkölcs és tudás nélkül nem tarthatja fenn magát az egyes ember, de nem tarthatják fenn magukat az országok, nemzetek, birodalmak és a legnagyobb hatalmasságok sem. Ha ideig-óráig látszólag élnek is világukat, az összeomlás elkerülhetetlen, a pusztulás bizonyosan bekövetkezik. Ezért mondta egyik nagy írónk a már szél-tében-hosszában ismert mondását: „Minden ország talpköve a tiszta erkölcs, amely ha elvész, az ország romba dől.”

Alap kell tehát, erkölcsből és tudásból álló alap az egyes embernek, a testületeknek, társadalmaknak, országoknak. Mi ne gondolkozzunk azonban nagy dolgokról, maradjunk meg egyszerű magunknál és kérdezzük meg: kell-e az egyes csendőrnek is erkölcsből és tudásból álló szilárd alapjának lenni ahhoz, hogy hivatása körében élve megállhasson, majd hasznos munkát végezhesen, eredményt értesen el és egyenként szolgálva, a közbiztonság fenntartásához hozzájárulhasson?... Nem kell a válaszon sokat gondolkoznunk!... Az az ember, aki a bűn üldözésére van hivatva, csak erkölcsös ember lehet, mert egyébként nem üldöző lesz, hanem üldö-

zött. Akinek meg nincs meg a tudása a nyomozások sokféleségének elvégzéséhez, az elkövetett cselekmények minősítéséhez, az ugyan hogyan képzelhető el csendőrnek? A hivatás és kötelmek teljes ismerete, a Btk. és a nyomozás elméletének ismerete és a sokoldalúság adják meg a csendőrnek azt a tudást, amellyel biztosan megállhat hivatása teljesítésének hosszú évein, évtizedein át.

Nem nélkülözheti egyikünk sem tehát a csendőri hivatás betöltésénél sem az erkölcsöt, sem a tudást. Ha valahol szükség van ilyen értelemben e két összetevőből álló alapra, akkor igazán mondhatjuk, hogy a csendőrség az az intézmény, amelynél a legkisebb eltérés, a legesekélyebb hiányosság is érdemtelenné és alkalmatlanná tesz a csendőr elnevezésére.

Ha hosszú évekre visszatekint a csendőr és elvonulnak lelki szemei előtt a régi idők, — ha felködlenek a múltból a régi bajtársak alakjai, — bizony meg kell állapítanunk, hogy de sokan is hiányoznak közülünk azok, akikkel együtt indultunk. Mi más volna ennek a kiválasztódásnak az igazi oka, ha nem az, hogy sokan nem bírtak megállani a lábukon, mert hiányzott az alap. Vagy az erkölcs, vagy a tudás, vagy mindkettő. Kiszóródtak a nagy portából a sekélyes erkölcsű, kevés tudású csendőrök. Az élet a csendőrségi szolgálat nagy mérlegén minden egyesünket megmér és aki könnyűnek, gyenge alapúnak találtatik, az kidobódik és elkallódik.

Kidobódik a könnyűsúlyú csendőr a szolgálat sebes forgása közben és elkallódik, Isten tudja, hová az élet viharos időjárásában.

Az életet, a mi csendőrségi életünket egy-egy hajóhoz, gépkocsinhoz vagy repülőgéphez is hasonlíthatjuk, amelynek kormányja az erkölcs és mótörja

Mesemondó Pap Ábris.

Írta: Dr. TEGZES ERNŐ főhadnagy.

Esett az eső. Március 15-ike volt. Borús homály takarta be a délutánt. Ott ült az egész órs a hosszú asztal mellett és én erről a csodálatos, régi márciusi napról beszéltem. Elmondtam, hogy hosszú, évszázados álom után ekkor ébredt fel a magyar faj és amit örökös élet-halálharcaiban elmulasztott a fejlődésben a nyugati államok mellett, a mérföldköveket egyszerre ugrotta át. Rájött arra, hogy van ő is olyan nép, mint a többiek. Amikor 1848 március 15-én szabadságot követelt, fegyverrel akarták a régi bilinesbe kényszeríteni. De Nagysalló, Isaszeg, Ács és Piski után megtanulták a magyar honvéd becsülését. Láttam, hogyan borzongott a csendőrök minden idege, mikor elbeszéltem az ácsi erdő alatti huszárohamot, meg a veressipkások dicsőséges harcait Szenttamásnál, Szolnoknál...

Sok mindenfélét írnak ma a szabadságharerról. De semmiféle írás, sem Világos nem ronthatja meg soha többé az örökké dicsőséges március 15. értékét. Még október hatodika is sugárzó dicsfényt vont föléje, a szent és igaz ügyért való mártíromság glóriáját. Március 15. az örökké ifjú magyar akarat ünnepe lesz. A magunk erejében való bizakodás és a boldogabb jövőbe vetett hitünk ünnepe.

Amint így magammal vittem a csendőröket multunk hosszú és annyi fájdalommal, de szépséggel borított útjára, valamennyien belemerültünk a csendes elmélkedésbe. A szoba egyre sötétebb lett. A vilá-

gosságot most senki nem kívánta. A termékeny csendet azonban Baksa, a vén törzsörömester nem sokáig állta. Székely vére, mely mesemondásra mindig kész, nem hagyta nyugton.

— Ha meghallgatnak, elmondanám hogyan ünnepeltem egyszer március 15-ét oláh baka koromban. Bukarestben szolgáltam akkoriban a vásárhelyiekkel. Összekeverték bennünket az oláhokkal, meg más idegen fajzattal, nehogy kinyithassuk a szánkat. A tisztek és altisztek úgy vigyáztak ránk, akár a szemük fényére. Tilos volt a magyar beszéd. Akit rajtakaptak, menten a kóterbe rakták. Ott pedig több volt a piszok, mint a levegő. No persze, azért magunk között mégis magyarul beszélünk, mert a mi oláh tudományunkkal nem jutottunk volna messzire. Egyik nap őrségre készültünk, így időt adtak a fegyverpucolásra. Mesemondó Pap Ábrissal, szívbéli komámmal együtt üldögéltünk az üres szobában és beszélgettünk. Ábris nagyon sok mesét tudott a régi időkől. A faluban ő volt minden fonónak és kukoricafosztásnak a legkedvesebb vendége. Előtte nem volt más szent, csak az, ami magyar. . . Most is éppen arról beszélt, hogy elárverezték az apja házat adóba. Egyszer csak bejön a szobába Kócs Gábor falubelink a 3. századtól és sottogva így szól:

— Tudjátok-e, hogy ma március 15-ike van?

Elmosolyodunk a komával és odamutattuk zubbonyunk belső felét. Mert hát mi nemzeti szalagot varrtunk bele.

— Hijnye te! — rémült el Kócs Gábor, — vasra vernek benneteket, ha meglátják ezek! — bökött

a tudás. Az erkölcs a kormány, — és aszerint haladunk a helyes és jó utakon vagy kerülünk a helytelen és rossz utakra, amilyen erkölcsi irányítással vezetjük életünk gépjárművét a sokféleképen megjárható utakon. Hajtóerőnk a tudás. Dolgaink, kötelességeink, hivatásunk elvégzése, annak jó, gyenge vagy rossz eredménye attól a hajtóerőtől függ, amely a tudásból ered. Ez segít vagy akadályoz. A tudatlan csendőr motorja akadozik, megáll, robban és elég s vele együtt a csendőr is tehetetlenkedik, elmarad és ki kell a sorból állania.

Ahogy sikerült végre a szeget kiegyenesíteni, a nagy igyekezetben mindjárt szegelni is akartam vele. Alig ütöttem azonban a fejére vagy kettőt, megint görbülni kezdett és ahogy még egyet ütöttem rá: a reménytelenségig elgörbült. Ki kellett húznom és újból kiegyenesítettem a kövön. Most már nagyon vigyáztam rá, hogy teljesen egyenesre kalapáljam, nehogy benne maradjon némely csekély görbület, mert megint kezdek majd előlről az egyenesítést. Kétszer is végignézttem a hosszán és addig igazítottam, amíg a legbakafántosabb szemű ember sem találhatott volna rajta görbülést. És így sikerült is a szeget bevernem.

A gyermek játékos kora már régen elmúlt, a játékot felváltotta a komoly munka. Ahogyan az elmúlt időn, megjárt úton visszatekintek, emlékezésben felsorakozik az ifjú korának jövőt építő, — a meglett ember hivatásának elvégzését kísérő nagyon-nagyon gyakori elgörbülések, újrakezdések hosszú sorozata. Tudom már, hogy az élet nemcsak az alapból: az erkölcsből és a tudásból áll, hanem az

erre felépített rengeteg tevékenységből. Tudom már, hogy egy-egy feladat, egy-egy munka elvégzése nagyon sok részletből áll. Mint a lánc szemei, úgy kapcsolódnak egymásba a munka részletei és a feladat vagy munka eredménye is csak akkor lehet teljes, ha annak minden egyes részletét pontosan és jól elvégeztük. A lánc is csak akkor erős, csak akkor jó, ha annak minden egyes szeme külön-külön is az.

Tudom, hogy a ház felépítése nem csupán az alap, a fundamentum lerakásából áll, mert ebben a házban élni nem lehetne. Ha a ház a védővárunkat képezi az időjárás szeszélyei, az állatok oktalanságai és a rossz emberek gonoszkodásai ellen, ha ott zavartalanul akarunk élni és munkálkodni, akkor az alapra fel kell építeni azt az épületet, amely különféle berendezésével, sajátos alakjával és anyagával mindezeket biztosítja is nekünk. Van ott föld-, kő-, fa-, vas-, üveg-, cserép- és még a jó Isten tudja mennyi más munka. Ezeknek az építkezési részleteknek mindnek jóknak kell lenni, mert ha azok közül egy vagy kettő rossz, akkor az egész épület hasznavehetetlenné válik. Képzeljük csak el, mit ér az a ház, amelyiknek rossz a tetőzete, mert készítője tudatlanul vagy felületességből hibásan építette. Vagy mit ér a ház, ha rosszak az ajtói, hiányoznak az ablakai, vagy ha a tégláit mészhabares helyett közönséges sárral kötöttük össze.

Ugyanígy sok részletből áll a cipész munkája, amikor a lábbelit készíti, az asztalos, a könyvkötő, a szabó és valamennyi mesterségbeli ember munkája. Ugyanígy érvényes ezeken a munkálatoknál is, mint bármi másnál a világon, az a munkaszabály, hogy a részleteknél előforduló hiba alkalmatlanná, használhatatlanná teszi az egész alkotást. Mi mást

ujjával a folyosó felé. Ott ült a szolgálatvezető, aki pálinka nélkül is megette volna a magyart.

— Ne ordíts hé! — mordultam Kócsra mérgesen, — még idecsalod őket, aztán sütheted a tudományodat. Tudod-e, hogy ezt a piros szalagot éppen tőle szereztem? Ha most te idecsodítod a nyakunkra, velünk jössz a börtönbe!

Kócs néma lett, mint a csuka. Nemhiába oláh fáta volt az anyja. Ugy reszketett, akár az enyedi kocsonya. Mesemondó Pap Ábris szeliden ült a helyén és megsimogatta Gábris fejét.

— Ne reszkess, te bolond! Hallgasd inkább, amit beszélek. Azt kérdezted, tudjuk-e, milyen nap van ma. Arra felelj inkább, honnét tudod te?

Tudvalevő ugyanis Kócs Gáborról, hogy anyja oláhnak vallotta és így oláh iskolába járt. A dászkaál meg inkább Mihály vojvodáról és Hóráról beszélt neki, ha ugyan beszélt, nemhogy március 15-éről. Nem is tud Gábris a betűvetéshez ma sem.

Az anyja is mindig az oláhokat dicsérte neki, de katonának nem nagy örömmel eresztette. Ismerik őket egymást nagyon. Kócs Gábor nagyot nyelt a kérdésre és így felelt:

— A mi századunknál most vittek el két komát, mert azt mondták a káplárnak, mikor verte őket: „Megállj, lesz még más március 15-ike is!” Ott viszik éppen őket ni! Vasba vannak!

Odaugrottunk az ablakhoz. Nótázva ment a két vasfejű góbé, hiába verte őket szijas korbáccsal az őrmester. Azt énekelték, hogy „lesz még kikelet Kolozsvár felett!...”

Minden ablak tele volt bakával. Eleinte csöndes

dühösen néztük, mint cipelik és ütik véreinket. De én nem bírtam sokáig. Elordítottam magamat:

— Ne féljetek székely bakák! Éljen Magyarország!

Egetverő éljen hangzott fel erre az egész laktnyáiban. Valaki belevágott a nótába:

„Megállj, megállj bitang regát,
Lesz még rád is kutyavilág!...”

Mindnyájan énekeltünk és olyan nagy lett a zaj, hogy a riadó kúrhangját meg sem hallottuk. Mire körülnéztünk, a nyakunkon volt az őrség. Az udvarra géppuskát állítottak. Hármunkat vagy tucatra való oláh legyűrt pillanat alatt s máris bent ültünk a fogdában. Utóbb hallottam, hogy a gárdisták jöttek rendet csinálni. Mert az oláh bakák is megbízhatatlanok voltak. Ők inkább a bolsevikiket pártolták.

Ott ülünk hárman a fogda földjén. Kezünk-lábunk vasban. No, nem tagadom, meg voltam kicsit ijedve. De az a nyavalyás Kócs úgy reszketett, hogy még a ránézés is rossz volt.

— Hiszen én nem csináltam semmit! — hebegte rémülten. — Ti vagytok a lázadók! Eresszetek ki! — ordította és verte láncos kezével az ajtót kegyetlenül.

Mesemondó Pap Ábris szeliden ült a helyén és magához vont a szerencsétlent.

— Ne bőgj, te bolond! Hiába minden, most velünk halsz meg! Majd meglátod: oláh vagy-e vagy pediglen székely? Ül le és hallgass!

Nagynehezen én is szóhoz jutottam.

csinálna ugyan az az alföldi magyar a vaskereskedő boltjában, amikor órahosszat is vizsgálgatja a kaszát? Pengeti, hajlítja, simogatja, ütögeti, megsuhintja, az ajtóba áll vele úgy nézegeti, mi mást csinálna ugyan, mint a részleteket vizsgálja. Menthetlenül a tucatba kerül vissza az a kasza, amelyiken a legesekélyebb hibát is felfedezi.

A csendőri hivatás is így van vele. A csendőr is azért van, hogy dolgozzon és teljesítményei éppúgy megbíráthatók, megvizsgálhatók, mint a szabó ruhája, a kovács patkója, a gyáros kaszája, vagy a borbély hajnyírása. Emezekről abban különbözik, hogy nem kétkézi munkával, testi erővel dolgozik és készíti el hivatása szerint való „portékáját“, hanem ésszel, a tiszta, világos gondolkodás útján. Ez a munka azonban mégis hasonlatos az iparos munkájához, mert mint annak, úgy a csendőri munkának is több részlete van és kitartó, pontos, leleményes, szakszerű munkával kell az egész munka egyes részleteit kidolgoznia, hogy azután összeállíthassa az egész munkát. A csendőri munka is csak annyit ér, amilyen pontossággal és jól végeztük el egyes részleteit.

Az őrsbeli csendőr legfontosabb és egyben a tulajdonképeni hivatást jelentő munkája a nyomozás. A nyomozás végzése körében kell tehát a leginkább részleteiben is helyes és jó munkát végeznie.

Mielőtt a részletmunkáról bővebben beszélgetnénk, szegezzük le, amit eddig mondtunk:

Minden emberi életnek és így a csendőr életének is erkölcsből és tudásból álló erős alapjának kell lennie. Azért, hogy az ilyen biztos alapon állva, hozzákezdhesen és elvégezhesse a hivatása szerint való és több részletből álló és több tevékenységből

— No komék, most vagyunk ám nyakig a bajban. Csak az segít, ha mindent letagadunk. Kócs Gábris is azt mondja, hogy mi csendben voltunk. Neki még talán hisznek. Így aztán egyszerre kint leszünk a vasból.

Ugyanakkor már döngött is az ajtó és jött a foglár az őrséggel. Kivitték a börtönudvarra, ott szó nélkül lekaptak bennünket. Finom mogyorófavallyal olyant hegedültek ránk, hogy még ma is fáj a helye, ha — ráülök. Aztán külön-külön zárkába tettek bennünket. Gondoltam magamban, most már úgymint mindegy, hát aludtam jót. Másnap reggeli helyett megint csak meghegedültek bennünket. Kócs Gábris úgy ordított, mint akit karóba vonnak. Mesemondó Pap Ábris fehér volt, akár a meszelt fal, de csöndesen mosolygott. Az ő lelke volt a leg-erősebb. Mert bizony én is ordítottam.

Így ment ez heteken át. Magányosan, árván ültünk a szűk odúban. Nap, mint nap vertek bennünket. De az ételben nem válogathattunk. Kukoricaliszt volt a leves, meg a kenyér. De hiába volt minden, egyre csak ezt hajtogattuk a bíró előtt:

— Nem tudunk semmiről. Nem láttunk semmit. Kócs Gábris a tanúja csendes munkálkodásunknak.

Dehát ez a nyavalyás a végén mégis elárult bennünket. Nem állta már a verést, meg az életét is féltette. Pedig elég rosszul mondta, amit mondott. Egyszer bejön hozzám az őrs és így szól:

— Bolsevik vagy testvér? Mert akkor elmehetsz. Az a rövid úgymint alaposan bemártott benneteket. Adj kis pénzt, majd értesítem a másik testvért is!

összetevődő egyes feladatait. Az előbbi alapnak, az utóbbit alaposságnak nevezzük.

Mi is hát az alaposság? A csendőri munkánál sem egyéb ez, mint pl. a cipész munkájánál, ahol, ha a bőr rosszul van kiszabva, már a cipő nem lehet jó. Ahol a talp nincs kikalapálva, ott hamar kopik s hamar kilyukad. De ugyanígy nem ér semmit a cipő, ha pl. rossz cérnával varrta össze az egyes részeket vagy kifelejtette a talpbélést, vagy ha rossz helyre igazította a szegélybort és így tovább. A csendőri munka alaposságánál is elengedhetetlen követelmény, hogy pl. a nyomozás jó irányban induljon meg, hogy a helyszíni szemlét minden kis részletre kiterjedve, alaposan ejtse meg, hogy ne felejtse el a nyomokat rögzíteni, — hogy idejében táviratozzon a megszőkött tettes után, — hogy a gyanúsítottat és a többi szereplőket úgy kérdezze ki, hogy a cselekmény egész lefolyásából, indító okaiból és következményeiből semmi ki ne maradjon. És még a nyomozás szabályai szerint való több más követelménynek is elég legyen téve. Ezekről itt nem beszélek hosszasan; a Csendőrségi Lapok hasábjain nagyon sok cikk jelent meg erről. Keresse ki az érdeklődő csendőr a Csendőr Lekszikon c. tárgymutató segítségével.

Az alaposság fogalmát jobban megérthetjük, ha megkeressük annak ellentétét. Mi az ellentéte az alaposságnak? A felületesség. Kísérreljük ezt néhány gyakorlati példával megvilágítani.

Alap és felület. A háznak az alapja a fundamentum, felülete a reá épített ház. A mezőgazdaságban az alap a jól megművelt föld, a felület a belevett magból kikelt növény. A szabó munkájánál alap a posztó vagy a szövet, felület a belőle készített ruha. A szobafestő munkájánál az alap a fal, fe-

No, bolsevik ne segítsen rajtam. Hát otthagytott, még belém is rúgott.

Pár nap múlva aztán megtartották a főtárgyalást. Ott álltunk talpig vasban a hosszú asztal előtt. Mérgesen kiabáltak ránk az oláh bírák. A tolmács azt mondta, hogy 20 évi sáncmunkára ítélték bennünket. Kócs Gábris sovány volt a rabságtól, mint a kecske télen. Reszketve esett térdre a bíróság előtt és sírva könyörgött kegyelemért. Mesemondó Pap Ábris csöndesen és békén hallgatott. Pedig ez az ő halálos ítélete volt. Már is alig állott a lábán.

Jassy nevű város mellé kerültünk, ahol földalatti lőszerraktárakat építettünk. Az őrs mondta, aki elvitte az utolsó lejjüket is. Komisz munka volt. A raboknak majd fele elveszett benne. De estenként együtt ültünk hármásban a sötétben és ilyenkor mesemondó Pap Ábris gyönyörű meséket mondott a régi időkből. Csaba útról beszélt, meg arról, ha bejönnek a magyar katonák szép Erdélyországba. Kócs Gábris reszketve figyelt körül, nem hallja-e valaki. De nem szólt. Leginkább azt a március 15-ét emlegette, mely annyi bajt hozott rá. Tudta, hogy az oláhok már székelynek tartják őt is. Az anyja hiába kiabált, kidobták az ajándék-földből. Addig, addig hallgatta Mesemondó Pap Ábrist, míg nem a végén ő is szidta az oláhokat. Én nem sokáig maradtam velük, hanem egy szép viharos éjszakán megszőktem a táborból. Idejöttem Magyarországra, a bátyámhoz, aki csendőr volt.

A múlt évben átjött a testvérném és elmesélte, hogy mesemondó Pap Ábris meghalt a rabság-

lület a rádolgozott festés. Az asztalnál alap a faanyag és felülete a belőle készített különféle alakú asztal. A csendőri munkánál alap a tudás, a felület pl. a nyomozás eredménye. Ha a háznak nincs fundamentuma vagy rossz az, akkor azt mondjuk, hogy alap nélküli, tehát rossz házat építettünk. Ha a szántóföld nincs a vetés alá megmunkálva, akkor az a vetés csak a felületén vetés és nem ér sokat. Ha a szabó rossz posztból vagy szövetből készíti el a ruhát, az a ruha csak szemre lehet szép, de alapjában rossz. Ha az asztalos faanyaga rossz, akkor a készített asztalt bekenheti akármilyen szépen festékkel, mimással, csak a felületén lesz jó és szép, de alapjában nem ér semmit. Ha a csendőri munka pl. a feljelentés tudás nélkül készült, akkor lehet az akármilyen szép papiroson, a legszebb kézírással készült is, a belseje, az értéke a semmivel egyenlő. Röviden és egyszerűen kifejezve: az alap valaminek az értékét képviseli, a felület pedig a tetszésre van szánva. Mire kell tehát törekednünk? Értékes alapon, tetszetős felületű munkát végeznünk. Értéktelen alapra felépített tetszetős munka: vásári portéka! Ez a szemnek tetszhetik, de valójában nem ér semmit.

Eszembe jutott erről egy egyszerű eset. Ruhavizsgánál a csizmákat nézegettem. Az egyik csendőr csizmája gyönyörű fényesre volt kitisztítva. Tetszett. Amikor azután a csavarhúzó fokával megvakartam a fényességet, előkerült a beszáradt sár. Milyen munkát végzett ez a csendőr? Tetszetősét, de értéktelen. Ilyen és hasonló esetekből keletkezett a ma már szelvényben ismert és használt mondás:

ban, Kócs Gábor azonban hazament. Most ő a falu mesemondója. Amit Pap Ábristól hallott, meg amit a rabságban tapasztalt, azt meséli a fonóban és a kukoricafosztáskor. A siguranca állandóan leselkedik utána. Az anyja nagyon csöndes. Ha szól, az oláhokat szidja. Az egész falu Kócsékra hallgat...

Csöndesen hallgattuk mindnyájan Baksa törzsrőrmester szavát. Csak a próbacsendőrnek dobogott hangosan a szíve.

— Hadd folytassam most én a történetet — szóltam kis szünet mulva. — Mert nagyon tanulságos volt ám az, ami magukkal történt. Hiszen mindenütt vannak mesemondó Pap Ábrisok és Kócs Gáborok is. Jó iskola ez a mindennapi élet nyomorúságaiba belefáradó magyaroknak, akik nem törődnek azzal, hogy idegenek szedik tőlük az adót. A korbács, a bot, meg a végrehajtó dobja észretérik őket, ha a szívük meghidegedik. Magára ébred a rabságban élő magyar, hogy ne higgyen a rabtartó mézes szavának. Hiába akkor minden gúnyolódás a cifra szónak csúfolt hazafiasság felett, hiába annyi hazugság. A mesemondó Pap Ábrisok és a megtérő Kócs Gáborok kiírthatatlan és letagadhatatlan bizonyítékai annak, hogy magyarok élnek az elszakított részekben. Mert ott lesznek ők mindnyájan azon az igazi márciusi napon, a nagy magyar tavasz szent napján, amikor minden testvérünkkel találkozni fogunk Nagymagyarország földjén. Addig járjanak szerte a hazában a mesemondó Pap Ábrisok, mert amíg ők mesélnek, hiába tanítják idegen szóra a magyar gyermekeket.

— Úgy legyen! — bölintott csöndesen Baksa törzsrőrmester.

„Szépet mutat, de ha megvakarják, kiderül a csúnya valóság!”

Alaposság, felületesség. Amint már az előbb leírtakból megérthettük, hogy egy-egy munka elvégzése sok részletből áll és nem elég csak az alapot jól megépíteni, hanem az arra felépített munka minden egyes részletét is pontosan, jól kell elkészítenünk, akkor nem sokat kell magyarázni az alaposság ellentétét, a felületességet. Ha annak a példánkban szereplő háznak az egyik falát pl. görbén építették meg, akkor a jó alapra egyébként jól megépített házra mégis csak azt kell mondanunk, hogy felületes munka. A szabó is elkészíthette jó szövetből a tetszetős télikabátot, mégis felületes lesz a munkája, ha a gyapotbélést nem varrta le sűrűn a bélésanyaghoz. A jó tudású csendőr jó nyomozása is felületes lesz, ha egy fontos tanút nem kérdez ki, vagy a bűnjelt elfelejtéi biztosítani.

Azt mondja a példabeszéd, hogy egy hiba nem hiba. Lehet, de az bizonyos, hogy egy hiba is elronthatja az egész munka értékét. Az egyetlen hiba nélkül elkészített munka az igazán alapos munka s ennél több a munkában a részlethiba, annál felületesebb az.

A felületesség szülőanyja a nemtörődömség, a meg gondolatlanság, a kényelemszeretet, a munka türelmetlen végzése, a gyors lerázás.

Az alaposságról tovább beszélgetve, ennek lényegét, célját és a gyakorlati életben való alkalmazását a következőkben állapíthatjuk meg:

Az alaposság lényege nem más, mint az elvégzendő munka egyes munkarészeinek hiánytalan, pontos és helyes elvégzése. Célja a helyes, hasznos, felhasználható, értékesíthető munka előállítása és természetesen ezzel szorosan összefüggve és ebből önként következő: mentesülés a rossz munka újraindításától a folytonos és keserves toldozás-foltozástól. A gyakorlati életben az alaposság alkalmazása elsősorban a nyomozások keresztülvitelében, az irodai és írásbeli munkák (feljelentések) elkészítésében, a rendtartásban, az önképzésben, oktatásban és kiképzésben, nemkülönben az alárendeltek nevelésében elsőrendű fontosságú.

Ezek szerint minden csendőr minden munkáját a következőképpen végezze el, ha azt akarja, hogy munkája alapos legyen:

1. Pontos. Ez alatt azt kell érteni, hogy akkor végezze el, amikor az elő van írva. Sem később, sem korábban. Továbbá: ott végezze el, ahol kell és nem máshol. Azután: úgy végezze el, ahogy azt a szabályok, utasítások és parancsok előírják.

2. Hiánytalanul. Minden csendőri munkánál szabályok, utasítások és parancsok szabályozzák, hogy mit kell elvégezni. Ezekből semmit sem szabad elhagyni.

3. Helyesen. Valamely munkát többféleképpen is el lehet végezni, de úgy elvégezni, hogy az a munka arra legyen felhasználható, amire akartuk, úgy csak egyféleképpen végezhetjük el. Ez a helyes munka.

Az alaposságnak ezt a fenti három parancsolatát mindenkinek be kell tartania, ezek szerint kell munkáját végeznie. Ha nem így cselekszik, akkor munkája felületes lesz, ami egyet jelent a rossz munkával, a haszontalan időtöltéssel és az értéktelen névvel.

A mi jelképünk és útmutatónk.

(Bálint Géza őrm. gellérthegy felvétele.)

Az országút körül.

— Válasz egy közleményre. —

Érdekes közlemény jelent meg dr. Buzás Sándor rendőrkapitány úr tollából „A közlekedés” című szaklap egyik utóbbi számában, amely csak most került a kezünkbe. Szerzője a KMAC Nemzeti Sportbizottságának tagja is, a közleményben kifejtett nézetei tehát bizonyára a kettős hozzáértő véleményét sűrítik: a rendőrkapitányét és az autósét.

Szívesen elolvassunk minden közleményt, amely minket, csendőröket is érdeklő, vagy éppen érintő kérdéseket tárgyal. Örülünk, ha a csendőrség dícséretét olvashatjuk ki belőle, de annak is, ha tanulságokkal szolgál. Nem vagyunk ugyanis elfogultak: belátjuk, hogy egy országos testületnek annyiféle ágazó munkája, mint a miénk is, nem lehet mindig és minden részletében tökéletes. Lehetnek hibáink, hiányosságaink, amelyeket mások jobban észrevesznek, mint magunk, köszönettel vagyunk tehát, ha ilyen hibákra bárki reámutat és alkalmat ad nekünk az orvoslásukra.

Ezzel az érzéssel és jószándékkal vettük kezünkbe a szóbanforgó cikket is, amelyhez most hozzászólni kívánunk. Nem szeretjük ugyan szolgálati kérdéseinket nyilvánosan tárgyalni, de ezúttal — nagyon kivételesen — nem térhetünk ki előle, mert a hallgatásunkat könnyen annak lehetne tulajdonítani, hogy a közleményre nincs ellenvetésünk.

Az országúti közlekedés bajaival foglalkozik a közlemény, hogy aztán megállapítsa: e bajok egyetlen orvossága országos közlekedési rendőrség felállítására, amelynek az lenne a hivatása, hogy az országúti közlekedésrendészeti szolgálatot a csendőrségtől átvegye és rendet teremtsen az országúton.

Nem a csendőrség egyoldalú szempontjából szólunk hozzá a kérdéshez, amely végeredményében nem is a csendőrség vagy a rendőrség körül, hanem a közlekedés rendje körül forog. Ezt kell biztosítani, erre kell megoldást keresni. Csak másodsorban foglalkozunk azzal, hogy a hivatkozott közlemény által ajánlott megoldás célravezető, illetve egyedüli volna-e?

A közlemény abból indul ki, hogy: „*Szaklapokban és a napilapokban se szeri, se száma azoknak a panaszoknak és híreknek, amelyek különböző közúti balesetekről és szerencsétlenségekről számolnak be.*” A közutak ebben az esetben országutat jelentenek, tehát csendőrségi területet.

Talán tisztább képet kapunk a helyzetről, ha e helyett az általános megállapítás helyett számokat nézünk. A Statisztikai Hivatal adatai szerint Magyarországon 1935-ben összesen 6760 közúti közlekedési baleset történt. Ebből Budapesten 3712, a törvényhatósági jogú városokban: 593 és a vármegyék területén 2455. A vármegyék adataiban benne vannak a megyei városok adatai is. Nem ismerjük a megyei városok adatait, de ha e városoknak általában élénkebb forgalmát figyelembe vesszük, talán megközelítjük a valóságot, ha egy megyei városra havonta két balesetet számítunk, amiben természetesen — mint általában az egész balesetstatistikában — nem csak súlyos kimenetelű, hanem kisebb, sőt egészen jelentéktelen természetű balesetek is benne vannak. Ha ilyen módon a vármegyék adataiból kerekén évi 1000 balesetet a 45 megyei városra

számítunk, a falun és országúton, vagyis a csendőrség működési területén történt balesetek számát 1455-re tehetjük. E számok alapján megállapíthatjuk tehát, hogy a balesetek 55%-a Budapesten, 9%-a törvényhatósági jogú városokban, 15%-a megyei városokban és 21%-a községekben és országúton történt. Az előfordult 6760 baleset 79%-a rendőrségi, 21%-a pedig csendőrségi területre esik.

Nem a csendőrség és a rendőrség munkája között akarunk ezzel összehasonlítást tenni. Erre ezek a számok nem is alkalmasak, mert csak megközelítőek és mert természetes, hogy a városokban, ahol a forgalom élénkebb, több a baleset is. Csak azt akarjuk kimutatni, hogy az országúti balesetek száma országos viszonylatban nem olyan ijesztően nagy, amint arra az idézett általános megállapításból következtetni lehetne.

Ez természetesen nem jelenti azt, hogy: tehát nincs semmi baj, semmi javítanivaló. Mi tudjuk legjobban, hogy van bizony elég.

A közlekedési baleseteket két csoportra oszthatjuk. Olyanokra, amelyeket el lehet kerülni és olyanokra, amelyeket nem lehet elkerülni. Vagy, hogy a tárgyalt közlemény kifejezésével éljünk: amelyeket orvosolni lehet és amelyeket nem lehet orvosolni. Kezdjük az utóbbiakkal.

A gépkocsi a legelővigyázatosabb vezető kezében is veszélyes üzem. Rea is, másra is. Minden veszélyes üzemnek van egy bizonyos balesetstatisztikája, amely a senki hibájából, hanem egyedül a veszélyesség tényéből származik. Az ilyen véletlen baleseteket semmiféle elővigyázati, még kevésbé rendészeti intézkedéssel nem lehet egy bizonyos százalék alá csökkenteni. Szerencsétlen véletlennek találkozás, megcsúszás, félreértés, géphiba, törés, roszszullét stb. a közlekedési szabályok megtartása mellett is okozhatnak olyan balesetet, amiről senki sem tehet. Azt tehát, hogy az újságokban sohase olvassunk balesetekről, semmiféle intézkedéssel nem fogjuk elérni, akármilyen példás legyen is a közlekedés rendje.

A másik, ki nem küszöbölhető balesetforrás: a gyorsajtás. A gépkocsi sebességét az országúton mindössze az a kikötés korlátozza, hogy az országutak biztonságát ne veszélyeztesse és hogy a kocsik mindig a vezető hatalmában legyenek. Ez pedig relatív dolog és azt jelenti, hogy amíg nincs baleset, nincs gyorsajtás sem. Nehéz is lenne a gyorsaságot korlátozni, hiszen ezzel a gépkocsit egyik legnagyobb előnyétől kellene megfosztani. A csendőrség tehát csupán gyorsajtás miatt az országúton nincs joga a gépkocsivezető ellen fellépni. Tapasztalt vezetőnek nem kell indokolni, hány balesetet kell a megengedett, tehát nem szabálytalan gyorsajtás számlájára írni és hogy hány balesetet lehetne elkerülni, ha a gépkocsiknak nem lenne szabad az országúton sem 60 km-nél nagyobb gyorsasággal haladniuk. De mit szólnának ehhez a vezetők?

Persze, gyorsajtás alatt nem mindig csak a kilométerekben kifejezett gyorsaságot kell érteni, hanem inkább annak a sokak által nem ismert és még többek által be nem tartott vezető-arany-szabálynak a figyelmen kívül hagyását, amely szerint a gépjárművet mindig csak olyan sebességgel

lenne szabad vezetni, hogy az legalább a belátott területen belül megállítható legyen. Erős kanyarok, útkeresztvezések, vasúti átjárók, hirtelen emelkedések stb. esetén sok lehet a 40 km is, viszont nyílt, szabad utakon ma már a 90—100 km-es sebesség sem jár különös kockázattal. Másik arany szabály, amit szintén csak kevés vezető tart be, az, hogy minden, a gépkocsival egyirányba haladó személyt süketnek, minden szembejövőt pedig vaknak kell tekinteni; ha kormánykeréknél vagy bakon ül az illető: akkor is.

A harmadik elkerülhetetlen baj: az alkohol. A sofőr akár holtrészegen ülhet a kormánykeréknél, senki sem veszi észre rajta, amíg balesetet nem okoz, hacsak nem vezet ki gyívonalban a kocsiját. De nem kell a vezetőnek éppen holtrészegnek lennie, ami egyébként igen ritka eset is, hanem gondolkodjunk csak az ú. n. „szalonspicc“ különböző fokozataira, ami különösen hazatérő kirándulóknál fordul elő. Az ilyen autón és vezetőn a legéberebb szem sem veszi észre az elfogyasztott alkoholmenyisíget, amely azonban tökéletesen elég ahhoz, hogy egy pillanat századrésze alatt a legsúlyosabb balesetet idézze elő. Ilyen esetekben rendszerint azonnal bekövetkezik a kijózanodás; még az azonnal helyszínen levő orvos sem tudja az ittasságot megállapítani. Mit tehet ellene a csendőr? Preventíve semmit.

Nincs ország a világon, legyen a közlekedés rendje még olyan ideális is, amely a baleseteknek e három indítókat, vagy mondjuk: kategóriáját ki tudná küszöbölni. Senki sem írhatja tehát a rovásunkra, hogy mi sem tudjuk.

A balesetek okainak második csoportjába azok tartoznak, amelyeket célszerű intézkedésekkel ki lehetne küszöbölni, helyesebben: lényegesen csökkenteni lehetne. Az említett közlemény röviden így foglalja össze ezeket: *„Ezeknek a szerencsétlenségeknek és súlyos baleseteknek végső oka mindig az, hogy az országutak közlekedési rendjét — mondjuk ki őszintén — sem a gépkocsik, sem a gyalogosok, sem a lófogatú járművek és kerékpárosok nem tartják be.“* Persze ezt a megállapítást nem kell ilyen kategórikusan érteni, mert az emberek túlnyomó része azért betartja. Elképzelni is rossz, milyen tömeghalál lenne az országban, ha valóban senki sem tartaná be a közlekedési szabályokat. Mondjuk tehát, hogy akadnak szép számmal, akik áthágják, mint ahogy szép számmal akadnak olyanok is, aki a büntető törvénykönyvet áthágják, anélkül azonban, hogy emiatt anarhiáról lehetne beszélni. Ezzel a kodex is számolt, amikor a kihágókra büntetéseket állapított meg.

Egyenként felsorolva, a közleményben a közismert panaszokkal találkozunk: jobboldalon hajtás, elfoglalt, elállott úttest, alvó kocsis, kivilágítatlan járómű, cikázó, utast szállító kerékpáros, szabálytalan előzés, országúti korzó, rakoncátlan gyeerek, ballagó tehének, poros út, szembereflektorozás stb.

Ezekkel a kihágásokkal valóban elég sűrűn találkozunk. De nem sűrűbben, mint bármelyik más országban, amely nem elég gazdag ahhoz, hogy külön, zavartalan autóutakat építsen magának, hanem a rendes országutakat kénytelen az autóforgalom

számára is igénybevenni és azzal községeket át-szelni. Miért építenek Németországban és Olaszországban olyan autóutakat, amelyeket sem más út, sem vasút nem keresztez és miért kerülnek el ezek az utak a községeket? Azért, hogy elejét vegyék a gépkocsiforgalom biztonságát veszélyeztető kihágásoknak, zavaró tényezőknek, mert belátták, hogy amelyik uton a gépkocsiforgalom kívül más — lovas, gyalogos, kerékpáros — forgalom is van, ott a két forgalom elkerülhetetlenül zavarja egymást, agrárországban még inkább, mint ipari jelle-
gűben.

Az ilyen kölesönös zavaró körülmények számának csökkentésére természetesen törekedni kell. De hiszen éppen ezért állították fel a közlekedési csendőrséget, amely minden ellenkező állítással szemben, a maga szűkös anyagi lehetőségeihez mérten igenis, nagyon jó és eredményes munkát végez. Azt kívánni azonban, hogy baleset egyáltalán ne forduljon elő, egyértelmű azzal a kívánsággal, hogy más büncselekmény, másféle kihágás se forduljon elő soha egy sem. Nem lehetne-e ugyanilyen joggal azt követelni, hogy Budapesten egyáltalán ne forduljon elő közlekedési baleset, mert hiszen itt a közlekedésrendészeti szolgálat a közlemény szerint mintaszéren van felépítve.

Ne essék félreértés: nem azt mondjuk mi, hogy a közlekedés rendje nem lehet jobb, hanem csak azt, hogy sohasem lehet és nem is lesz ideális, mert ha az ember a maga összetételében nem ideális, nem lehet ideális az sem, amit cselekszik. Ezt be kell látnia mindenkinek — az autósoknak is. Mert van olyan vezető is, aki ha 400 km-t autózik és valami kis akadály miatt közben kétszer lassítania kellett, már botránnyos állapotokat emleget és elfelejti, hogy addig százkilométereket haladt zavartalanul és azonkívül az országút nem egyedül az övé.

A kihágások megszüntetésére legjobb orvosság — ezt tapasztalatból mondjuk — a gépkocsiforgalom növekedése. Szemmel láthatóan jobb a közlekedés rendje az olyan útvonalakon, amelyeken a gépkocsiforgalom sűrűbb, mint azokon, amelyeken nem halad át naponta több 10—15 gépkocsinál. Maga a forgalom neveli, helyesebben: kényszeríti legjobban reá a gyalogosokat, szekereket, kerékpárosokat, hogy rendet tartsanak, egyszerűen azért, mert ez nekik is így kényelmesebb. Megrakott kocsival kényelmetlen dolog minden két percben kitérni az úttest közepéről vagy éppen a jobboldalról a baloldalra átmenni, gyalog vagy kerékpáron is kényelmetlen folytonosan a jövő-menő gépkocsikat kerülgetni; gyorsabb és kényelmesebb a szabályszerű oldalon háborítatlanul haladni. A kétségtelenül sok helyütt fennálló szabálytalanságok tehát önmaguktól, automatikusan csökkennek, mihelyt a gépkocsiforgalom megélnkül. Legjobb pl. a közlekedés rendje a budapest—bécsi országúton, amelyen a legtöbb gépkocsi közlekedik, legrosszabbak az állapotok az olyan utakon, amelyeken csak hébe-hóba látnak az emberek gépkocsit. Ez egyébként nemcsak az országútra, hanem a nagyvárosok közlekedési rendjére is érvényes. Olyan külföldi nagyvárosok utcáin, ahol hármás-négyes sorokban haladnak egymás mellett a gépkocsik, nem igen látni a járdáról gondatlanul lelépő, vagy az úttesten kényelmesen sétálgató gyalogjártót, mint az pl. a mi.

aránylag gyér budapesti forgalmunk mellett látható.

Hogyan lehetne a falut reánevelni, hogy a közlekedés rendjét betartsa? Kétségtelenül úgy, ahogyan a közlemény is ajánlja: oktatással, reáneveléssel. Ez az iskolákban — tudunkkal — meg is történik, de igen célravezetőnek tartanók pl. azt is, hogy a téli iskolán kívüli népművelési előadásokon a csendőr őrsparancsnok vagy egy ügyesebb csendőr előadásokat tartson a közlekedés rendjéről. Ezeket az előadásokat központilag is meg lehetne iratni, de nem tudományos, „törvényes“ nyelven, hanem a nép nyelvén úgy, ahogy legkönnyebben megérti. Persze az ilyen előadás után következő „megbeszélésen“ csak úgy ömlik a panasz, a „visszonvadás“ az „ótósok“ ellen, de éppen azért ki lehetne erre a célra a legügyesebb csendőröket választani, hogy ennek dacára meg tudják győzni hallgatóságukat a maguk igazáról. Ebben az irányban eddig még nem történtek központi intézkedések, de nincs kizárva, hogy történni fognak.

Túlsok és főleg túlgyors eredményt azonban ettől a neveléstől sem lehet várni. A közlekedésrendészeti ismeretek terjedése is szerves része az általános kultúrálódási folyamatnak, amely sohasem ugrik, hanem csak fokozatosan emelkedik. Nem lehet tehát erőszakolni sem; bele kell nyugodni a természetszerű, lassú ütemébe. A falusi és tanyai lakosság fizikai életszínvonala és szellemi kapacitása még az analfabetizmus elleni küzdelemnél tart, nem is beszélve pl. az általános higiénia vagy éppen a tuberkulózis elleni küzdelem kezdetlegességéről. Nincs minisztérium, amely a falusi népet valamire oktatni vagy nevelni ne akarná és mind egyszerre. Az eredmény aztán olyan, mint a horpadt gumilabda: itt benyomják, ott kiugrik. A falu sohasem fog arra a közlekedésrendészeti színvonalra emelkedni, mint az Apponyi-tér közönsége: ezen az örök különbségen soha senki változtatni nem fog. Minden célkitűzés, amely nem ebből a különbségből indul ki, légtüres térben mozog. Elmélet. Mi, csendőrök, félszázada járjuk a falut s látjuk, hogy aránylag nagy idő alatt is milyen szerények a népi színvonal emelkedésének arányai. Csak ebből a szemszögből nézhetjük a közlekedésrendészet igényeit is, akkor pedig nem várhatunk éppen csak ezen a téren pedagógiai csodákat.

A feljelentés és a megbüntetés másodrendű orvosság. Talán elriasztóan hat — kivéve a sokszor túlenyhe büntetéseket — de hátránya, hogy az, akit „egy autó miatt“ megbüntettek, esküdt ellenségévé válik mindenféle gépjárműnek. Ügyelni fog, hogy többé meg ne büntessék, de ahol teheti, borsot tör az „ótós“ órra alá, ha másként nem, legalább egy káromkodással. Mert — mondjuk meg őszintén — akad neki is mondanivalója bőven, de mert nincs szaklapja, ahová megírja, belefojtja egy kiadós káromkodásba.

A gépkocsivezetők „nevelése“ még kilátástalább. A szerző úr maga írja: „*Sok esetben kénytelen voltam tapasztalni azt is, hogy némely gépkocsivezető — tisztelet a kivételnek — legtöbbször lelkiismeretlenebb, mint a létért küzdő szegény fuvaros, vagy a kenyere után futkosó falusi ember, vagy kerékpárján karikázó munkás. Mintha csak ősi ösztönök szabadulnának fel az országutakon. A*

nagyobb igyekszik elnyomni a kisebbet, a hatalmasabb lemosolyogja a gyengébbet és hajrá, megkezdődik a vad száguldás, tiüklés és az éjjeli reflektorozás, mert érzik és tudják, hogy a nyílt úton nincs „K“ rendőr, nem ismeri őket senki és ritka az ellenőrzés.“ „*Nem kellemes, ha egy gépkocsi mellettünk elrohan és az út porát az arcunkba vágja, vagy sárral és piszokkal befecskenkdez, az igavonó állatokat megijeszti, éjjel pedig reflektorral a szemünket vakítja stb. és a végén a jókedvű utasok a szerencsétlen szekereseket és gyalogosokat a bosszankodásukért még meg is mosolyogják.“*

Az ilyen gépkocsivezetők „nevelése“ céltalan, üres szólam. A gépkocsivezető ismeri a közlekedési szabályokat, vizsgáznia kell belőlük, nem védekezhetik tehát azzal, amit az egyszerű falusi embernél még el lehet hinni, hogy t. i. ezt vagy azt a szabályt nem ismerte. A helyzete is előnyösebb, mert ha érzi, hogy ludas, elszáguld, amit sem a szekeres, sem a gyalogos nem tehet meg vele szemben. Nagyon helyeseljük a szerző úr kívánságát, hogy a közlekedési kódex egyes rendelkezéseinek áthágását vétséggá kellene minősíteni és a mainál sokkal szigorúbban büntetni. Hiábavaló a csendőr minden igyekezete, hiába a feljelentés, ha az eredménye kétpengős büntetőparancs.

Mindezek persze nem változtatnak a tényen, hogy a közlekedés rendjének fenntartója mégis csak a közbiztonsági szervezet, az országutakon tehát a csendőrség kell hogy legyen. Ellenőrzés nélkül nincs rend, végrehajthatlanok maradnak a rendelkezések, ha a kihágások miatt senki sem tesz feljelentést.

A csendőrség országúti közlekedésrendészeti szolgálatáról a következőket olvassuk: „*De mit is tehetne ilyenkor egy gyalogos járőr egy sebesen rohanó autóval vagy egy motorkérpárossal szemben! Sokszor még a rendszám táblának a számát sem lehet feljegyezni, mert legtöbbször poros vagy sáros“.*

Ezt így, ilyen formában mi is aláírjuk. Szűkebb értelemben vett, közlekedésrendészeti szolgálatra a gyalogjárőrök valóban nem alkalmasak. Nemesak azért, mert lassan haladnak, aránylag tehát csak rövid utakat tudnak megtenni, hanem azért sem, mert messziről feltűnnek, a járóműveknek tehát rendszerint bőven van idejük, hogy a kihágásokat idejében megszüntessék. A kerékpáros járőr már többet tehet, sőt a főforgalomból kieső másodrendű utakon — takarékoságból elég is. De azért a gyalogjárőrök a közlekedésrendészeti szolgálatban nem teljesen használhatatlanok. Igen jól lehet őket — sőt csakis őket — ú. n. álló-figyelő szolgálatra, vagy ú. n. „útvonalra“ alkalmazni, ami abból áll, hogy bizonyos napokon és bizonyos területen egy-egy útvonal egész hosszában az útmenti őrsök figyelőjárőröket vezényelnek, amelyek fedett állásból figyelik a közlekedést. Ha kihágást észlel a járőr, közbelép. Országosan még nem terjedt el a közlekedésnek ilyen módon való ellenőrzése, de a keszthelyi szárny területén a szárnyparancsnok a múlt év folyamán kipróbálta, igen jó eredménnyel. Valószínű, hogy ezzel az ellenőrzési rendszerrel gyakrabban fogunk találkozni.

Bármilyen ellenőrzésnek azonban, amelyet a rendes, területi őrsökkel akarunk végeztetni, leg-

nagyobb akadály a közlekedés létszámának egyéb szolgáltatásokkal való túlterheltsége, ami nagyon kevés időt enged a kimondott közlekedésrendészeti szolgáltatás számára. Az őrök teljesítményeit már nem lehet fokozni. Részben ez a körülmény indította a felsőbbrendűséget arra, hogy kimondottan az országúti közlekedés rendjének ellenőrzésére a csendőrségben belül külön szervezet: közlekedési csendőrséget állítson fel.

A közlekedési csendőrség 1930-ban kezdte meg a működését, szép reményekkel és kilátásokkal, amelyek azonban nagyrészt hamarosan füstbe mentek. A kezdet a budapest—bécsi országút volt, amelyet a tervezet szerint rövidesen követték volna a többi főútvonalak mentén felállítandó újabb közlekedési őrök. A fokozatosságra egyébként is szükség lett volna, mert sem a gépeket beszerezni, sem pedig a csendőröket kiképezni és kipróbálni egyszerre nem lehetett. De alighogy működni kezdett a közlekedési csendőrség, bekövetkezett a gazdasági krízis, amely minden pénzforrást évekre bedugaszolt. Azóta két új őr létesült ugyan, de úgy, hogy a gépeket a már meglévő őröktől vonták el. Ma az a helyzet, hogy öt közlekedési őr működik, elhasznált motorkerékpárokkal és kevés létszámmal. Hogy példát mondjunk: a budapesti őrnek, amelynek három útvonala van 424 km hosszúságban, a legjobb esetben mindössze 4–5 járó áll rendelkezésére. Ha hozzávesszük még, hogy egy-egy motorkerékpár részint takarékosági, részint pedig műszaki okokból havonta legfeljebb 1500–2000 km utat tehet meg, kiszámíthatjuk, hogy a 424 km-nyi útvonalat havonta a legkedvezőbb esetben is — oda-vissza utat számítva — legfeljebb tízszer tudja leportyázni, vagyis ugyanazon az útvonalon átlag minden harmadik napra esik egy járó. De — ismételjük — ez a legkedvezőbb eset, mert a gépjavításokat, a szabadságokat, betegségeket, egyéb igénybevételeket is tekintetbe véve, ezt a sűrűséget sem lehet minden hónapban elérni.

A terv tehát szép volt, a kivitel azonban szűkszerű, szegényes. Mi tudjuk legjobban, hogy ez nem végleges megoldás. Sűríteni kell az őröket, felemelni a létszámukat és a gépek számát olyan mértékben, hogy a főútvonalakat legalább naponta egyszer leportyázhassák. Ehhez azonban pénz kellene, ez pedig, egyelőre legalább, nincsen.

Ez azonban nem a csendőrség hibája. A csendőrök a mostoha viszonyokon úgy segítenek, ahogy tudnak. Ehhez képest a tevékenységük mintaszerű. A múlt évben pl. a budapesti közlekedési őr 1500 kihágási feljelentést tett, vagyis egy-egy őrjáratukra átlag 15 feljelentés esik.

A múlt év augusztus 26-án a belügyminisztériumban értekezlet volt, amelyen előtérbe került az a terv, hogy a budapesti és vidéki automobilklubok a csendőrijárőrök részére díjmentesen gépkocsikat bocsássonak rendelkezésre, hogy ezek a főbb útvonalakon rajtaütésszerűen mozgó közlekedésrendészeti szolgálatot végezhesenek. A csendőrség budapesti közlekedési és híradó alosztálya ilyen irányban meg is kereste az automobilklubokat, a gondolat azonban nem tőlünk származott. Az akció eredménye nem sok.

Teljesen egyetértünk „A Közlekedés” cikkének megállapításával, hogy: „A vidéki autóklubok szegények és tagjaik között ritkán akad olyan, aki második autóval is rendelkezne. Legtöbbször a tagok maguk vezetik gépkocsijukat és a féltett gépkocsit nem igen fogják a kívánt célra rendelkezésre bocsátani, már

Tavaszi felhők alatt...
(vitéz Thassy-Plávenczky szds. felv.)

csak azért sem, mert saját maguk is el vannak foglalva kenyérkeresetükkel és más kézbe már a költségek miatt sem engedhetik át a gépkocsit. A gépkocsik tulontúl meg vannak terhelve vámmal, adóval és az üzemanyagok állami részesedésével, semhogy a gépjármű-tulajdonosok ezt a terhet is a nyakukba vegyék. A közlekedés rendjének betartása és ellenőrzése állami feladat, ezt magánosokra áthárítani nem lehet“.

Ez a megoldás csak arra lett volna hivatva, hogy a lényegét: a közlekedési csendőrségnek a vele szemben támasztott kívánalmak arányában való személyi és anyagi ellátását — egyébként érthető takarékosági okokból — megkerülje. Előrelátható volt, hogy egyes helyi eredményeket leszámítva sikertelen marad. De akkor min járjon a csendőr, ha se állam, se magános nem ad neki gépjárművet? Miféle logikával lehet akkor azt kívánni, hogy olyan csendőr portyázzék és olyan gép fusson, — ami nincs.

Egyedüli megoldás: vagy a közlekedési csendőrséget hozzáemelni az igényekhez, vagy pedig az igényeket leszállítani a „fedezet”-hez.

A közlemény komplikáltabb megoldást ajánl. Azt írja nevezetesen, hogy: „A közlekedés egységes irányítását, ellenőrzését és a közönségnek a helyes közlekedés rendjére való nevelését egyes-egyedül a „M. kir. Országos Közlekedési Rendőrség” felállításával lehetne csak eredményesen megoldani. Vélemé-

nyúnak szerint ezzel egy csapásra megoldást nyerne sok más — a modern élet közlekedésével kapcsolatos kérdés is, mint pl. az országúti baleseti járőrszolgálat, az országúti segélynyújtás és az országúti hírszolgálat. Az országúti közlekedés ellenőrzésére mielőbb fel kell állítani az Országos Közlekedési Rendőrség-et“.

Régi tapasztalat, hogy a gondolatok másként mutatnak papíron, mint a valóságban. Ha ezt leszámítjuk is, mégsem tudunk nyitjára jönni, hogy az Országos Közlekedési Rendőrség felállításában mi lenne az a tényező, amely a mai állapotokat egy csapásra megváltoztatná. Mert azt a körülményt, hogy a két csendőr helyett két rendőr járná végig háromnaponként az országutat, bizonyára a szerző úr sem vette döntő tényezőként számításba. Ez csak akkor lehetne helytálló érvelés, ha a csendőr és a rendőr között értékbeli különbség táton-gana. A csendőr is, a rendőr is egyformán jó, amíg megmarad a maga területén, a maga munkakörében. Nem hisszük azonban, hogy akadjon valaki, aki kétségbevonná, hogy az a csendőr, aki kényszerű magárahagyatottságában a közbiztonság és a közigazgatás tizféle ágazatában minden illetékes által agyon dicsért módon dolgozik, akinek nyomozómunkája bűnügyi osztályokéval vetekszik, akinek feljelentéseiből terjedelmes vádiratok készülnek, akiből két-háromévi kiképzés és gyakorlat után a közbiztonsági és katonai szakismereteknek egészen kiváló specialistái adódnak, akire hatóságok és bíróságok gondolkodás nélkül reábizzzák a legkényesebb és legkomplikáltabb feladatokat: hogy ez a feladatok ilyen sokféleségéhez, terjedelméhez és önállóságához szokott csendőr éppen csak a közlekedésrendészeti szolgálatban szoruljon háttérbe, amely tudvalevően nem tartozik a legfejtorőbbek közé.

Nem véletlen, hogy az európai államok legtöbbszében a rendőrség mellett csendőrség is van — sokban egy évszázad óta. Ha nem lenne erre a szétválasztásra szükség, a közbiztonsági testületeket már régen mindenütt egybeolvasztották volna. Még olyan államokban is, amelyekben a csendőrséget forradalmi vívmányként polgárosították, nem osztatták fel, nem állítottak rendőrséget a helyére, hanem megtartották mint csendőrséget. Lengyelországban 1919-ben egységes rendőrséget szerveztek a város és a falu számára. Kezdetben csak beosztás kérdése volt, hogy valaki falun szolgált-e vagy városon, sőt a kicserélődést szándékosan is előmozdították. Az utóbbi időben azonban a két kategóriát már teljesen szétválasztották úgy, hogy a névleg egységes szervezet dacára külön vidéki és külön városi létszám alakult ki, amelyek között nincs kölesönös kicserélés. Messze vezetne az indokok fejtegetése. Amilyen különbség van a város közbiztonsági szolgálata és a vidék közbiztonsági szolgálata között, ugyanakkora különbség van a két terület közlekedése között is. Az egyikhez a rendőr ért jobban, a másikhoz a csendőr. Ez nem testületi ambíciónak, hanem természetes körülményeknek, viszonyoknak és adottságoknak s főképpen pedig az ezekhez alkalmazott kiképzésnek és szervezeti hozzáidomultságnak a kérdése.

Semmivel sem bizonyíthatjuk ezt jobban, mint éppen a közleménynek ezzel a megállapításával:

Milyen más a közlekedés rendje ott, ahol a m. kir. rendőrség működik. „K“ rendőreink szolgálata mintaszerű és baleseti járőreink külföldön is elismert működést fejtenek ki.“ Szóval Budapesten, ahol minden 2—300 méternyire rendőr áll, jobb a közlekedés rendje, mint a balassagyarmati országúton, ahova napokig nem jut csendőr. Ez ellen a párhuzam ellen nem is érvelünk. Csak megjegyezzük, hogy azért akad Budapesten is kihágás éppen elég, sokszor a rendőr szemeláttára, amit a kihágási feljelentéseik bizonyára éppen eléggé bizonyítanak.

De tekintsünk el ettől és próbáljuk mi is elképzelni, mi lenne, ha az országos közlekedési rendőrség is pontosan ugyanakkora létszámmal és ugyanazzal az elhasznált motorkerékpárokkal portyázná végig háromnaponként az utakat, mint a közlekedési csendőrség teszi?

Legjobb esetben maradna minden a régieben.

Igen ám, de az országos közlekedési rendőrség nem olyan szegényesen van elképzelve, mint amilyenben a közlekedési csendőrség leledzik. Mert a cikk szerint: *„Vidéki gépjármű-kerületenként az országúti szolgálatra az eddigi közlekedési ügyosztályok és „K“ rendőrök mellé be kell osztani további 4—4 „K“ rendőrt, 2 rendőrsofőrt, 1 rendőrtisztet és két gépkocsit.“ „Az országúti ellenőrzésre csak szóló motorkerékpárok és gyorsjáratú kis csapat szállító gépkocsik felelnek meg, amelyek nem sokban különböznek egy csukott karosszériájú rendez gépkocsitól. Ezeket a gépkocsikat fel kell szerelni azután irányítható hangszórócsővel, forgatható piros kereső-reflektorral, továbbá mentőfelszereléssel, fényképezőgéppel és távcsővel. Ilyen hangszórós közlekedési (riadó) gépkocsit járatnak a berlini Olimpiász alkalmával és ez a gépkocsi a közlekedés irányítására nagyon bevált. Jól értsük meg: irányítható hangszórót mondtam, hogy a figyelmeztetést zajban is dörgő hangon lehessen leadni, éjjel pedig a menekülő járművet a keresőreflektor piros fényével lehessen kétségbevonhatatlanul figyelmeztetni arra, hogy: „álljon meg“. A fényképezőgéppel igen sok érdekes helyzet volna megörökíthető az országutakon is, amelyeket azután senki sem tagadhat le. A teleszkópos távobjektívvel még 50 méter távolságra is könnyen lehet egyes jelenekeket lefotografálni, sőt a fotocellás kis filmfelvevőgépek egész jelenetsorozatot örökíthetnének meg“. „A budapesti főkapitányság közlekedési osztálya a főváros és a pestvidéki kerület részére 32 „K“ rendőrt, négy tisztet, 6 gépkocsit, tartalékként további 4 gépkocsit és ugyanannyi rendőrsofőrt állítana szolgálatba, mert hiszen Budapest körzetében van a legtöbb tennivaló“.*

Szóval azokkal a szerény eszközökkel, amelyekkel a csendőrség küzködik, az országos közlekedési rendőrséget el sem lehet képzelni. Ahogy hirtelenében számíthatjuk, úgy körülbelül 20—22 felügyelőkarbeli tisztviselő és kb. 200—250 főnyi legénységi létszáma volna ennek a közlekedési rendőrségi apparátusnak és ugyancsak bőséges gépjármű állománya. Csak egy a bökkenő: Van-e, illetve lenne-e reá pénz? És ha volna — miért nincs a csendőrség számára? Sokkal egyszerűbb volna mégis — mindezt odaadni a csendőrségnek, amelynek már úgyszólván megvan hozzá az alapszervezete, tehát nem újat kellene létesítenie — ami a takarékosági

rendelkezések értelmében amúgysem lehetséges — hanem csak a meglévőt fejleszteni. A kincstár is jobban járna, mert látatlanban megelégednénk az Országos Közlekedési Rendőrség számára igényelt költségek ötven százalékával.

Ami egyébként az Országos Közlekedési Rendőrség számára elgondolt felszerelést illeti, nekünk, az országút ismerőinek az a meggyőződésünk, hogy a közlekedésrendészeti szolgálatot — főleg a mai viszonyaink között — sokkal egyszerűbb eszközökkel, sokkal olcsóbban lehet és kell is ellátni. Szegény országnak szerények kell hogy legyenek az igényei. Azért, mert a németek az olimpiász kivételes forgalmához hangszórót szereltek egy autóra, nem okvetlenül szükséges, hogy mi is siessünk beszerezni, amikor még a legszükségesebbekben is hiányt szenvedünk. Egyébként az országúton a németek sem ilyen autót, hanem egész közönséges motorkerékpárokat és kisautókat használnak.

A szőlő motorkerékpár különben nem vált be az országúti közlekedésrendészeti szolgálatban. Kezdetben a közlekedési csendőrség is kényszerűségből ezzel kísérletezett, de kénytelen volt felhagyni vele. Tüllépnők e cikk kereteit, ha az okokkal bővebben foglalkoznánk. Az, hogy a kihágást elkövetett gépjárművek szőlő motorkerékpáron könnyebben üldözhetőek, nem jöhet számításba, mert gépjárművek üldözése tilos. (A mi szűk országutainkon nem is lehetséges). Egy kihágás miatt, amelyért a gépjárművezetőt két- vagy öt pengőre ítélik, nem szabad emberéletet és esetleg ezrekre menő kincstári ellátási vagy kártérítési kötelezettségeket kockáztatni.

Nincs még eldöntve, hogy a közlekedésrendészeti szolgálatban az oldalkocsis motorkerékpár, vagy pedig a kisautó felel-e meg jobban. Mind a kettőnek van előnye és hátránya. A csendőrség legmagasabb igénye: annyi kisautó, hogy az útvonalaknak megfelelően gyakori portyázását biztosítani lehessen.

A baleseti járőr intézménye kétségtelenül bevált Budapesten, ahol a rendőrszem éjjel-nappal érte telefonálhat, de nem sok munkája lenne az országúton, ahol sokszor a legközelebbi házig is félórát kell gyalogolni és ahonnan este hat óra után nem lehet telefonálni. Egyébként is: a közlekedési csendőrök tökéletesen ki vannak képezve azokban a tennivalókban is, amelyeket Budapesten a közlekedési járőr végez, de csak igen ritkán tudnak egy baleset színhelyére idejében kijutni; mire kiérnek, már rendszerint semmi sincs a helyszínen.

Kissé nehezen elemezhető az a megállapítás is, hogy: „az országutak ellenőrzésénél a csendőrség és a közlekedési rendőrség munkája egymást nagyszzerűen kiegészítene”.

Ez bajos dolog. Miért kell ugyanazt a tennivalót két szervnek végeznie, ha egymást ki kell egészíteniük? Miért mindenik csak a felét, miért nem egyik az egészet? Sok összebotlás, hatásköri és egyéb nézeteltérés származnék ebből. A közlekedésrendészet ugyanis csak a városokban különülhet el az általános rendészettől: az országutakon szerves része ennek. Közlekedésrendészeti ügyek lépten-nyomon bekapcsolódnak más rendészeti, sőt bűnügyi vonatkozásokba. Nem győznék szétbogarozni és átadogatni egymásnak az ügyeket a csendőrök és a rendőrök. Azután meg azt is tudja mindenki, hogy amit kettőnek kell csinálnia, egyik sem csinálja. A munka

(Balint Géza örm. — Budapest — felv.)

szőbbjét, könnyebbjét, tetszetősebbjét mindenki szereti kiválogatni, a többit pedig nem vállalja a másik.

Az országút nemcsak közlekedési vonal, hanem szerves része, darabja közbiztonsági szempontból annak a területnek, amelyikért a csendőr felel. Az országút eleven, sokszínű csatornája, főütőere a bűnözésnek. Kockázatos dolog lenne a csendőrlégénység tudatába belevinni azt, hogy az országútért ezentúl a rendőr felel, nem a csendőr. Nehéz lenne megértetni velük a kettősséget, a komplikált, kettős hatáskört. Bizony megtörténnék, hogy a csendőr maga is csak közlekedés céljából lépne az országútra, a „K” rendőr pedig békésen elrobogna a csavargó mellett, aki ugyan lopott holmit cipel, de nem követett el közlekedésrendészeti kihágást, mert szabályszerűen halad a gyalogösvényen. Akárhány ilyen példát lehetne felhozni annak bizonyítására, hogy az országút kettédarabolása közbiztonsági lehetetlenség, nem is szólva arról, hogyan tudnának beleilleszkedni az autonóm rendőrhatalások.

A régi tréfás katonamondás jut eszünkbe: „Warum einfach machen, wenn kompliziert es auch geht?” Miért csináljuk egyszerűen, ha komplikáltan is lehet?

A cikk elgondolása szerint a felállítandó országos közlekedési rendőrség látná el a közlekedési kihágások felett a rendőri büntetőbíráskodást is. Nevezetesen: „A m. kir. rendőrség egyúttal hatóság is és nagy előnye, hogy az intézkedő hatalom saját tisztjeinek a kezében van, saját karhatalom felett

rendelkezik és joga van nemcsak rendeleteket kiadni, hanem diszponálni, oktatni, figyelmeztetni és büntetni egyaránt." „Az országos közlekedési rendőrség . . . tagjai közlekedési szakemberek volnának és a szolgálatukat könnyebben, nagyobb tekintéllyel és eredményesebben tudnák ellátni és ha kell — büntetni is." „Ennek a szervezetnek alapjai máris adva vannak, csak nem teljesegek. Itt vannak a gépjárműkerületek székhelyein működő rendőrkapitányságok közlekedési és gépkocsi ügyosztályai és a nagyobb városokban működő „K” rendőrök osztályai. Ezeket egy szervezetbe kell forrasztani, egységes vezetést alá helyezni és az alábbiak szerint kiégszíteni." Ezután következik az elgondolt felszerelés ügy, amint fentebb már idéztük.

Ha jól értjük a leírtak lényegét, a közlekedési kihágások felett való rendőri büntető bíraskodást az egész ország területén az államrendőrségi hatóságoknak, vagy talán csak az országos közlekedési rendőrség külön hatóságainak hatáskörébe kellene utalni akkor is, ha azokat az államrendőrség működési területén kívül követték el.

A közlekedési kihágási ügyek központosításának alátámasztására a következőket olvassuk: „*Annak illusztrálására, hogy a közlekedésnek szakemberek kezébe való letétele milyen fényes eredményeket produkált, kiváló bizonyítéka az 1936 január hó 1-ével Budapesten felállított „Budapesti Közlekedési Rendőri Büntetőbíróóság” működési statisztikája, amely nem várt eredményeket hozott. Ugyanis, amióta ez a közlekedési rendőri büntetőbíróóság működik és közlekedésileg is szakképzett rendőrtisztek bíraskodnak, akik nemcsak büntetnek, de figyelmeztetéssel is kioktatják a terhelteket, a kihágási cselekmények száma 50%-kal csökkent. Amíg 1936 április havában Budapesten az összeütközések száma 900 és az egyéb közlekedési kihágási esetek száma pedig 3000 körül volt, addig szeptember havában az összeütközések száma 600 és az egyéb közlekedéssel kapcsolatos kihágások száma 1200-zal csökkent. Ez már 55%-os javulásnak felel meg.*

Nemcsak mi, de a napisajtó is többször megállapította már, hogy amióta a Budapesti Közlekedési Rendőri Büntetőbíróóság működik, nemcsak a kihágási cselekmények száma csökkent, hanem mindnyájunk nagy öröme, Budapesten a közlekedés rendje is megjavult. Ilyen eredményeket várunk mi az országutakon is az „Országos Közlekedési Rendőrség” felállításától.“

Ez is budapesti minta vidékre húzva. Nem kétséges, hogy azonos természetű kihágásoknak egy hatóság elé utalása előnnyel jár. Budapesten tényleg bevált a közlekedési kihágási ügyeknek egy rendőri büntetőbíróóság elé utalása. Igen, de Budapesten egészen mindegy a terheltek, hogy ebbe, vagy amabba az utcába vált-e átszállójegyvet, a falusi embernek azonban — a terheltek és a sok tanúnak — nem mindegy, hogy a szomszédjárás székhelyére kell-e bemennie, vagy pedig a „legközelebbi” rendőrkapitánysághoz beutaznia s hogy ennek következtében egy vagy két munkanapot veszít-e a kétpengős kihágás miatt. A centralizációnál elsősorban nem a hatóság, hanem a fél érdekét kell szem előtt tartani, hogy t. i. a kihágási eljárás a büntetésen kívül minél kevesebb kárt, kényelmetlenséget okozzon neki s főképpen, hogy a kihágást

minél gyorsabban kövesse a büntetés. Ezt nem mi mondjuk, hanem a hivatalos felfogás, amely pl. Budapesten a közlekedési rendőrbíró az utcára állította és ismételten fontolóra vette az úgynevezett helyszíni bírságolást is, amely egyébként nézetünk szerint egyik igen gyors és hathatós módszerre lenne a rendcsinálásnak.

De a felek érdekétől eltekintve, nem nehéz elképzelni, micsoda hivatali apparátus növekednék ki egy év alatt egy olyan vidéki rendőrkapitányságnál, amelynek a maga közlekedési kihágásain kívül még négy-öt főszolgabíró kihágási anyagát is át kellene vennie. Rövidesen szaporítani kellene a rendőrtisztviselőket és az irodai személyzet létszámát, anélkül természetesen, hogy csupán a közlekedési kihágások elvonása címén viszont a főszolgabíróságoknál működő kihágási rendőri büntetőbírók számát csökkenteni lehetne, eltekintve attól, hogy általi és vármegyei szervezet között ilyen személyzeti eltolódás amúgy sem lehetséges. Azt hisszük, maguk a rendőrkapitányságok lennének az elsők, amelyek egy-két év múlva kétségbeesetten kérnék a beljűk helyezett bizalom ilyen munkaszaporulatban való megnyilatkozásának sürgős hatályon kívül helyezését, nem szólva a felekről, a terheltekről, tanukról stb., akiből hamarosan népes deputációk kerülnének ki. Hogy pedig a kincstárnak mibe kerülne az ilyen centralizált kihágási bíraskodás, annak kiszámítását a számvevőszékre bízjuk. Nem valószínű, hogy hozzájárulna.

Az előny ezzel szemben nem sok lenne. Lehet, hogy egységesebb gyakorlat alakulna ki a közlekedésrendészeti kihágások elbírálásában, — ma a főszolgabírók tényleg nagyon sokféleképpen büntetnek — de ezt az egységes gyakorlatot drágán fizetné meg az állam is, a közönség is. A figyelmeztetéssel való kioktatás miatt pedig kár lenne a városba utazni, megteszi azt a csendőr ott helyben is nagyon jól, nagyon alaposan és sokkal olcsóbban.

Ahhoz az előnyhöz, hogy az országos közlekedési rendőrségben egybeolvadna a hatósági és a végrehajtó szervezet, nem szólunk hozzá, mert ez a rendőrség belső ügye. A rendőrség szervezeti egysége abban áll, hogy a végrehajtó rendőrségnek nincs saját önállósága, hanem belső szervezet, belrend és szolgálati technika tekintetében is a hatóság irányítása alatt áll, a végrehajtó rendőrség külön vezetői tehát szintén csak a hatóságnak a végrehajtó szervei. Ezzel szemben a csendőrség a hatóságnak rendelkezésre áll ugyan — hiszen ez a hivatása —, de belső szervezettel önálló. A csendőrség azt, hogy azzá sikerült fejlődnie, amivé lett, ennek az önállóságának köszönheti. Lehet, hogy a rendőrségnél a másik felfogás indokoltabb: ezt nem tudjuk, nem is akarjuk elbírálni. Azt azonban, hogy a végrehajtó szervezetnek ez a korlátozott önállósága éppen az önállóságra alapozott portyázó járőrszolgálatban előnnyé válnék, nem tudjuk elképzelni.

Lenne azután a cikk szerint még egy előnye az országos közlekedési rendőrségnek: bizottságokat küldeni ki a közlekedésrendészet tanulmányozására. Ettől a cikk szerint azt lehetne várni, hogy: „*Ha egy intézkedő és hatósági jogokkal felruházott bizottság időnkint a közutakat lejárná és ellenőrizné, sok mindent látna és közvetlen észlelet alapján számol, a közúti közlekedéssel kapcsolatos ügyi és a*

közlekedés körébe vágó problémát tisztázhatna és megoldhatna.

Nem bírnak egyetlenegy konkrét ügyet elképzelni a „számos“ közül, ami bizottsági eloszlásra várna. T. i. vagy el lehet osztlatni, vagy nem. Ha el lehet, akkor nem kell hozzá bizottság, ha meg nem lehet, akkor bizottságilag sem lehet. Általában nem vonjuk kétségbe a bizottságok létjogosultságát, de hogy a bizottsági kiszállás minden bajnak olyan egyetemes orvosszere lenne, nem tartjuk valószínűnek. Ahhoz t. i., hogy valamit meglásson az ember, nincs okvetlenül bizottságra szüksége. Mi pl. bizottság nélkül is tudunk és látunk sok mindent. Tele van a tarsolyunk jegyzetekkel, az asztalfiókunk pedig előterjesztésekkel, javaslatokkal, kérésekkel, gondolatokkal — alig győzzük papírkosárral, ahová pénz híján kerülnek.

Nem bizottság kell tehát ide, hanem — pénz.

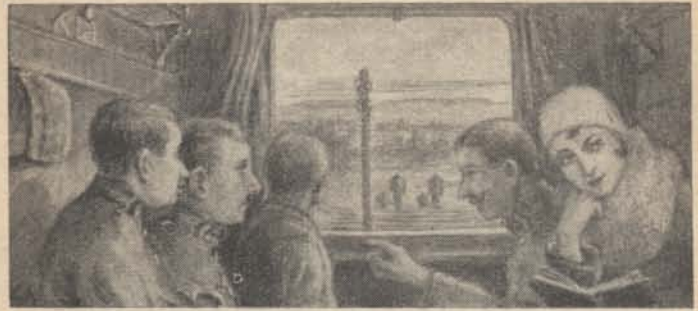
A külföldi példákra hivatkozásokkal csinyján kell bánni, mert külföldön mindenre van példa. Arra is, amit bizonyítani akarunk és az ellenkezőjére is. Aki külföldön jár, rendszerint felületesen szemléli a dolgokat, mert nincs sem ideje, sem alkalmá a hosszabb időt és tanulmányozást igénylő alaposságra. Így aztán megesik, hogy azt találjuk nagyszerűnek és követendőnek, amiről a külföldi befentesek tudják, hogy elhibázott. Mi, magyarok meg éppen hajlamosak vagyunk arra, hogy mindent szépnek, jónak, utánoznivalónak tartsunk, amit külföldön látunk. De még ha valóban jó, célszerű és bevált is a külföldi példa, akkor is kérdés, hogy nálunk, a mi viszonyaink között is az volna-e. Sok minden közömbös lehet a számunkra, hogy így vagy amúgy van-e külföldön, ha minket a viszonyaink másféle megoldásra kényszerítenek.

Azt írja pl. a szerző úr, hogy külföldön az országutak közlekedésrendészetét a rendőrség végzi. Nos, mi meg Franciaországra, vagy Ausztriára hivatkozunk: ahol a csendőrség teljesíti, sőt a cikkben hivatkozott Németországban is van közlekedési csendőrség. Külföldön sok mindent a csendőrség csinál, amit itthon a rendőrség végez — Párisban és Brüsszelben pl. a csendőrség fővárosi szolgálatot is teljesít, más országban meg fordítva. Ha folytatni akarnók ezeket az összehasonlításokat, vége-hossza nem volna.

Különben is, ha közlekedésrendészeti példákat keresünk külföldön, nem mehetünk olyan államokba, amelyeket hozzánk képest valósággal „motorizáltaknak“ tekinthetünk és olyanokba sem, amelyeknek tele van az államkasszája. Mi nem nyújtóztatunk tovább a takarónknál, ez pedig, sajnos, nagyon rövid.

Legutoljára hagytuk a közleménynek azt a megállapítást, hogy az országos közlekedési rendőrségre azért is szükség lenne, mert azzal „a m. kir. államrendőrség tekintélyét és erejét egy újabb szervvel és technikai felszereléssel támasztanánk alá“. Ezzel a szemponttal nem foglalkozunk, mert nincs köze a közlekedés rendjéhez. Valószínű, hogy csak véletlenül esúszott a közleménybe.

A m. kir. csendőrség legénysége a világháború kitéréséig 418 kitértetést kapott. Ebből 8 arany érdemkereszt, 300 koronás ezüst érdemkereszt, 90 ezüst érdemkereszt, 7 I. osztályú ezüst vitézségi érem és 13 II. osztályú ezüst vitézségi érem.

ÓVAKODJUNK A KÉMEKTŐL!

A láthatatlan hadsereg. Kémek, árulók, mérnyölők. Írta: *Botár Árpád*. Kiadja a „*Tapolezai Lapok Nyomdavállalata*“. Ára 5 P., a csendőrtisztikar számára 4 P. Botár Árpád a háborúban hosszú ideig dolgozott, mint egy hírszerző állomás vezetője. Háromszáztizenegy oldalas, gondosan megírt művében a magyar közönséget figyelmeztetni akarja különösen egyes részletek érdekes és könnyen érthető megvilágításával, hogyan védekezhetünk legjobban a kémkedés ellen. Valamennyi hadszintéren tett tapasztalatait egyes jól megválogatott példákkal támasztja alá, tehát mindég megtörtént dolgok felhasználásával, elmondásával tanít. Az egyes eseteket oly könnyen érthető módon tárgyalja, hogy nem is vesszük észre a komoly tárgyat, azt hisszük, regényt olvasunk. A teljesség kedvéért néhány ismertényt is felsorol, de bizony az esetek nagy része eddig ismeretlen volt előttünk, különösen azok, melyek a román fronton történtek.

Egy hevenyészett statisztika kiszámította, hogy 45.000 lélekre tehető a világháborús kémhadsereg létszáma. Negyvenötezer ember vállalkozott tehát arra a megfizethetetlen és megbecsülhetetlen szolgálatra, hogy behatolva az ellenség féltve őrzött titkaiba, azokat hazaszerzetetből, kötelességből, gyűlöletből vagy pénzért, megbízóihoz eljuttassa. Nem volt olyan páncélszekrényben őrzött titok, amelyet ez a földalatti, láthatatlan hadsereg fel nem derített és nem volt olyan eszköz, amelyet céljai elérésére fel nem használt volna.

Gyilkolás és rablás, betörés és lopás, mérgezés és törzsúrás, ékesszólás és bombadobás, szerelem és esabítás: minden elképzelhető eszköz megtalálható volt e földalatti hadsereg fegyvertárában és lelkiismeretfurdalás nélkül használta is...

Szolgáltak ebben a hadseregben hercegnők, heregek, félvilági hölgyek és diplomaták, egyházi pásztorok, írók és hírlapírók, grófnék, grófok, bárók, bárónék és vezérkari tisztek, politikusok, cirkuszbohócok, színészek, színésznők, csepürágók, muzsikuskok, lakájok, pincérek, lóhajesárok és két vérbeli királynő...

Botár könyvéből mindenki, de különösen a kémelhárítással foglalkozó ifjabb nemzedék elsősorban a csendőrség sokat tanulhat, hogy a sok szenvedés és vér árán szerzett tapasztalatok feledésbe ne menjenek. Alább közlöm a könyv egy részletét.

Suhay Imre.

John Edwards.

Az „IS“ egyik vezetőjének irodajaajtáját egy rongyos, cafatokban lógó ruházatú, feldúlt ábrázatú ember döngette egy este.

Senki sem gondolhatta, hogy valaha ebből az emberből Anglia leghíresebb kémje lesz. A későbbi Lawrence kapitányt Maxwell őrnagy, a keleti ügyek referense érthető ridegséggel a következő szavakkal fogadta:

„Hogy mert ön az épületbe behatolni, hordja el magát, az „IS“ nem kávéház, hogy ide bárki is bejöhessen!”

Az idegen csak annyit felelt: „John Edwardsnak semmi sem lehetetlen.” — Ez a szemtelen felelet döntötte el a későbbi Lawrence kapitány sorsát.

Maxwell ekkor faggatni kezdte emberét. Elmondotta, hogy Poplarban, a londoni Whitecapelnél is piszkosabb negyedében született és egy nyomorult szállodának, amelyben kínaiak és négerek laknak, a bérlője, a rendőrség által üldözött vad, mert boxmeccseket rendezett lányok között a londoni előkelő és blazirt urak perverz szórakozására. El akar Londonból vándorolni, különösen el szeretne felesége elől menekülni, aki borzalmas hölgy és pokollá teszi életének minden pillanatát. Szolgálni óhajtom önt őrnagy úr és új ember akarok lenni — fejezte be előadását a rongyos fiatalember.

— Megteszi ön amit önnek parancsolok? — kérdezte Maxwell.

— Igen!

— Megesküszik a Bibliára?

— Meg!

— Na tehát azt parancsolom önnek, hogy tanulja meg a török nyelvet...

Másnap John Edwardsot a „IS“ bejegyezte az A törzskönyv T. 80. számú ügynökeként és kiküldték a devonshirei kémiskolába.

A poplári rendőrség rövid időn belül értesítette feleségét, hogy John Edwards urat egy csapszékben leszúrták és el is temették.

John Edwards pedig két éven át, naponta hat órát tanult törökül. Mikor az „IS“ meggyőződött arról, hogy tanítványa annyira tud törökül, hogy útra engedheti, Konstantinápolyba küldték, hogy a török nyelvet tanulja meg tökéletesen. A világháború kitörésekor egy expedíciónak volt a parancsnoka távol Keleten és a török háború kitörésekor pedig a Dardanellák vizén egy hajón találjuk.

Az angol admirális, mikor látta, hogy flottájával semmire sem tud menni, egy sötét éjszaka esónakon kiküldte Lawrencet a partra, hogy kémlelje ki a török hadsereget.

Lawrencenak olyan „szerenésje“ volt, hogy egyenesen egy török patrul kezei közé került. „Ne bántsanak katona urak, én egy szegény eltévedt igazhívó pap vagyok, inkább mutassák meg az utat, hogy tudok a harcvonalból kikerülni.“ A hamisítatlan, valódi török kiejtés megtévesztette a török katonákat és átvezették a vonalon.

Majdnem egy hónapig vándorolt a tűzvonalakon a „török pap“ és amikor már mindent kikémlelt, akkor a megbeszélte időben egy esónak várta egy szikla mellett. Ekkor ismét „szerenésje“ volt Lawrence-nak. A törökök észrevették és pokoli gépfegyver és ágyútűz zúdítottak rá. Itt vesztette el a bal fülét, amelyet egy felette szétrobbant srappnell szilánkja sodort le. Még vérző arccal érkezett a hajójára, ahol három török erődről tudott hírt adni és amelyeket az entente hajói el is hallgattattak. Ekkor parancsnoka szakaszvezetővé nevezte ki.

Az entente flotta dardanellai kudarcá után Bagdadba ment, onnan — mikor a németek Kut-el-Amareval együtt elfoglalták — elszökött és Bordeauxban, az angol hajók bázisánál lett C. E. Russel őrnagynak a segédje. Egy nap, a bordeauxi kikötőben megpillantott egy amerikai hadnagyot, aki az amerikai aranyas, a francia becsületrend, a hadi kereszt kitüntetésekkel volt felékesítve.

Lawrence odament a hadnagyhoz és igazolásra hívta fel. A hadnagy tiltakozott a felszólítás ellen és kijelentette, hogy ő Pershing tábornok, az amerikai expedíciós hadsereg vezérének a személyi segédtszjtje. Felmutatott egy parancsot is, amelynek értelmében az épp akkor Amerikába induló Rochambeau hajóra kell felszállnia, hogy Washingtonba érve repülőképző tiszt állását elfoglalhassa.

C. E. Russel őrnagy érdeklődéssel nézegette a fiatal és szépen kitüntetett hadnagyot, miközben Lawrence előkeresett egy okmányt, amely arról szólt, hogy bizonyos Magel angol katonaszökevényt halálra ítélték. Az okmány személyi leírása teljesen ráillett a repülőhadnagyra. C. E. Russel midőn elolvasta az okmányt, akkor kijelentette, hogy közönséges gazemberrel áll szemben, akit agyon fog lővetni. A hadnagy ismételt tiltakozott és kijelentette, hogy ő Jenkins pilótahadnagy és Amerikába utazik a Rochambeau-val.

Ekkor C. E. Russel aviatikai kérdéseket adott fel a repülőhadnagynak.

— Hol tette ön le a pilótavizsgát?

— Toulonban! — felelte Jenkins.

— Mennyi idő alatt tanult meg ön repülni?

— Három hét alatt.

Ez a hazugság meglepte Russelt.

— Milyen rendszerű géppel repül ön?

— „Spad“ géppel.

— Ez egy bombavetőgép, amelyen három ülés van?

— Természetesen.

Ez a borzalmas hiba eldöntötte Jenkins sorsát. Ugyanis tudnia kellett volna, hogy a „Spad“ gépek nem bombavető, hanem üldözőgépek és mindig csak két üléssel vannak ellátva.

Végül sok ilyen szakszerű baklövés után Jenkins bevallotta, hogy bizony ő Magel tizedes.

— Mit akart ön Amerikában? — vallatták tovább és kiderült, hogy német szolgálatban áll és hogy azzal van megbízva, hogy az amerikai csapatszállítmányok érkezését jelentse a németeknek. Mielőtt kivégezték volna, könnyíteni akart lelkiismeretén és bevallotta, hogy az ő jelentése alapján súlyosztották el a németek a „Cyclop“ nevű hajót, amely Franciaországot elhagyva Amerikába akart menni és amelyen C. u. Worley, az amerikai tartalék hajóhad parancsnoka és Alfred-Louis-Moreau Gottschalk francia főkonzul volt, aki Rio de Janeiro-ba utazott. A két érdekes személyen kívül még 200 utas volt a hajón.

A hajót egy német tengeralattjáró süllyesztette el és egyetlen élőlény sem menekült meg róla. A világ csak akkor vett a hajó elsüllyesztéséről tudomást, amikor a tengeralattjáró parancsnoka requiemet mondott egy semleges kikötőben az elsüllyesztettek lelkiüdvéért.

Lawrence további pályafutását nem ismertjük. Ugyanis ő maga leírta élményeit. Csupán csak azt jelezzük, hogy halála tipikus IS halál volt és temetésénél senkit sem engedtek a koporsóhoz...

A cigánykérdésről.

Írta: BALOGH BÉLA alezredes.

A Csendőrségi Lapokban már sok érdekes közleményt olvastunk a cigányok származásáról, faji tulajdonságaikról, szokásaikról s a bűnözéseknél követett felfurfangjaikról.

A Csendőrségi Lapokban és egyebütt közöltek tanulmányozása, továbbá a közbiztonsági szolgálat teljesítése közben szerzett tapasztalatok alapján, a csendőrök bőséges ismeretekkel rendelkeznek a cigányügyek intézése terén.

Ezért jelen közleményemben nem a cigányfurfangokkal, hanem a cigányokkal, mint cigánykérdéssel foglalkozom közbiztonsági szempontból, hogy a cigányok az államra és így annak a közbiztonsági szolgálatot végrehajtó szervére, a csendőrségre, milyen teherterelt jelentenek.

A cigányok által különböző viszonylatokban okozott, vagy okozható tehertereleket, 1935. évre Zala vármegyére, így a zalaegerszegi csendőr osztály viszonyaira vonatkoztatva, számszerű adatokkal igyekeztem megvilágítani; mely számszerű adatokból arányos következtetést lehet vonni az egész csonkaország cigánykérdésére is.

Közigazgatási és közbiztonsági szempontból a cigány elnevezés igen tág fogalmat jelent. Ezért az osztály területén, a számszerű adatok megállapításánál cigány meghatározás alá vettem az összes letelepedett és esetleges kőboreigányokat, vándor iparendélyvel rendelkezőket és azokat a zenész cigányokat is, kiknek nincsen állandó vendéglői vagy kávéházi keresetük, hanem a zenélés mellett koldulnak vagy más, pl. mezei munkát is vállalnak, sátrakban — putrikban — laknak és egyéb cigány tulajdonságaik — szokásaik — is megvannak. Ezt a meghatározást azért tartottam szükségesnek, mert a cigányok megrendszabályozására vonatkozó miniszteri rendeletek legnagyobb részét kőboreigányokról emlékeznek meg. Kőboreigány tulajdonképpen nincsen, mert minden cigánynak van születési és illetőségi helye; ezzel szemben minden cigány kőboreigánnyá válik, ha állandó tartózkodási helyét elhagyva, csavargással és koldulással tölti el életét és így tartja fenn magát és népes családját.

Vizsgáljuk az alábbi adatokat, hogy a cigányügyre megfelelő következtetésünket levonhassuk.

1. A zalaegerszegi osztály 36 örsének területe 4482 négyzet kilométer.

2. Egy csendőrré 14 négyzetkilométer jut.

3. A zalaegerszegi osztály területén a két megyei város kivételével cigányokkal együtt 321.325 lakos van.

4. Egy csendőrré cigányokkal együtt 1108 lakos jut.

5. Az osztály 32 örskörletében 448 cigány család lakik, 2477 lélekszámmal, mely örsökön egy csendőrré 9.6 cigány jut. Az összlakosság 0.77%-a cigány.

6. Cigánytelep több családdal 8 község határában van.

7. Vajdája 8 cigány családnak, illetve cigány településnek van.

A vajda rendelkezési jogai általában: ha a cigányok egymás között becsületsértést követnek el, a tetteket pénzbüntetéssel bünteti; a tisztaságra

Tevés járőr az egyiptom-szudáni határon.

(dr. Gábor Béla főorv. felv.)

és rendre felügyel; engedélye nélkül idegen cigány a telepen nem tartózkodhatik.

Egy teknővájó cigánytelepen a vajdát az örs jelölte ki, kinek kötelessége a cigánytelepre érkező idegen cigányoknak az örsre való elővezetése. Egyébként a régi hagyományok szerint választják és tartják tiszteletben. A többi cigánytól csak abban különbözik, hogy az ezüstgombos vajdabotot viseli.

A legtöbb cigánytelepülésnek azért nincsen vajdája, mert a cigányok azon a véleményen vannak, hogy a mai cigányokat már vezetni nem kell, mint régen, amikor a cigányok között írni és olvasni tudók még nem voltak. — Ebből következően, a cigányok hagyományos különálló életük kezd megszűnni, egyéni önállóságra törekcszenek.

8. Háza 101 cigány családnak van, 30.349 P értékben. Legtöbb ház kiutalt községi területen épült.

Földje 23 cigánynak van 7030 négyszögöl nagyságban, 1700 P értékben.

Adót 73 cigány fizet 656 P 40 fillér összegben. Egy cigány 2 P kutyaadót fizet.

Ezekből az adatokból láthatjuk, hogy a cigányokban is kialakul az ingatlanszerzési hajlam, mely hajlam a cigánykérdés rendezésénél előnyösen volna felhasználható.

9. Tíz örskörletben 38 cigány családnak van engedély alapján lova és kocsija. A kocsikat vándorlásra, edényekkel való cserekereskedésre az általuk készített dolgok, úgy mint teknők, fúruk stb. szállítására és fuvarzásra használják fel.

Lovaikat nyáron a sátrak, utak mentén legeltetésből tartják fenn. Nyáron éjjel gyakran nagyobb távolságokra mennek legeltetni s hajnalban lopott takarmánnyal megrakodva térnek haza.

Télen kisebb tételekben vásárolnak, ezenkívül koldulják és lopják a takarmányt. — A cigányok a mezőrendőri kihágásokat mondhatni szokásszerűen üzik. A lakosság kisebb kártételek miatt panaszt nem emel, miután fél a cigányok bosszújától, ami leginkább állati betegségek terjesztésében, gyűjtogatásban nyilvánul meg.

10. A közigazgatási hatóságokhoz 1935. évben 17 örs tett javaslatot az engedély nélkül tartott lovak

és járóművek elkobzására. A tett javaslatok közül 5 eredménnyel, 11 pedig eredmény nélkül végződött. Egy javaslat még fellebbezés alatt áll. Jelenleg még 15 cigánynak van lova és kocsija engedély nélkül.

11. Vándoripar engedélye 46 cigánynak van és pedig: 14 teknővájó, 4 üstkészítő és üstfoltozó, 3 teknővájó és köszörűs, 2 cukorkaárus, 3 körhintás és köszörűs, 8 köszörűs, 3 drótos, 1 drótos és köszörűs, 1 edényárus, 1 lemezdobó és 2 célbalövésre szóló vándoripar engedélyük van. Ezek közül 7 cigánynak van kocsija.

12. A vándoripar engedéllyel nem rendelkező cigányok igen változatos módon biztosítják megélhetésüket.

Az alább felsorolt kenyérszerzési lehetőségek munkának nem igen nevezhetők, mert ezek közül igen kevés követel nagyobb fizikai munkát úgy, hogy ezeknek talán a munka egysége sem volna megmérhető.

Megélhetést nyújtó lehetőségek: álomfejtés, csalás, csavargás, — koldulás, alkalmi napszám, hónapos mezőgazdasági munka, edénycserélés, gyümölcskereskedés, libapásztorokodás, alkalmi zenélés, vályogvetés, kehes lovakban a keh elfojtása, 5—10 pengőért vásárolt beteg lovaknak lopott takarmányon való feljavítása és azután azoknak eladása, kosárfonás, bérnyújtogatás s más különböző bűncselekmények végrehajtásában bűnségédi minőségben való közreműködés.

13. Iskolába jár 260, iskolába nem jár 501 cigány gyermek. Olvas 599, nem olvas 1117 cigány.

14. 924 cigány férfi közül 212 volt katona, ami 22.92%-nak felel meg.

15. Trachoma betegségben 38 cigány család szenved.

Tetves 38 cigány család. Kiütéses tifusz a cigányok között nem volt.

340 cigány család eszi meg az elhullott állati részeket.

196 cigány család gyanusítható ragályos állati betegségek terjesztésével, hogy az elhullott állatok maradványaihoz jussanak élelmiszer szerzése végett.

16. Figyelőlap 81 cigányról van felfektetve, tehát a 2477 cigány 3.27%-ról.

17. Az osztály területén 6770 büntett és vétség fordult elő; ebből 138-at cigányok követtek el, 2.03%.

Büntett és vétség miatt 7722 feljelentve, az összlakosság 2.40%-a, 327 elfogva, az összlakosság 0.10%-a; ezek közül cigány 176 feljelentve 2.27% és 71 elfogva 21.71%.

Tekintve, hogy a cigányok az összlakosság 0.77%-át teszik ki, a bűnözési hajlamuk nyilvánvaló.

Cigányok által elkövetett büntettek és vétségek nyomozása, tettesek elfogása, őrzése és átadása miatt 314 csendőr után 5673 szolgálati óra merült fel, mely esetben átlag őrmesteri rendfokozat után járó költség 567 P 60 fillért tesz ki.

18. Az osztály területén 8710 kihágásért lett feljelentés téve, ebből 428-at cigányok követtek el, 4.91%-ot.

Kihágások miatt 10.695 feljelentve, az összlakosság 3.33%-a, 722 elfogva, az összlakosság 0.22%-a; ezek közül cigány 440 feljelentve 4.11% és 177 elfogva 2.45%.

A 17. pont alattiakkal összevetve, a kihágási esetek elkövetésénél is vezetnek a cigányok.

Cigányok által elkövetett kihágások nyomozása, tettesek elfogása, őrzése és átadása miatt 292 csendőr után 2050 szolgálati óra merült fel, mely esetben átlag őrmesteri rendfokozat után járó költség 205 P 20 fillért tesz ki.

19. Az osztály területén a kiderítetlen esetek száma 322, ezek közül 32 esetben cigányok vannak gyanúsítva, 9.93%.

A kiderítetlen esetek kárértéke 69.394 P, ebből 3082 esik a gyanúsított cigányokra 4.44%.

A 17. és 18. pont megállapításait, ezek az adatok erősen alátámasztják.

20. 1935. évben 3518 egyén volt elővezetve felhívásra, melyből 260 cigány volt, 7.39%. A cigányokat felhívásra 223 csendőr vezette elő, mely után 1637 szolgálati óra merült fel, mely esetben átlag őrmesteri rendfokozat után járó költség 163 P 20 fillért tesz ki.

21. Hogy politikával, szélsőséges eszmék hirdetésével, kémkedéssel foglalkoznának, ezekre nézve gyanu nem merült fel.

Az ország határán túl lakó cigányokkal megállapítás szerint csak egy család tartja fenn az összeköttetést, minek oka a szomszédos állam által a határ állandó, szigorú ellenőrzése.

22. Cigányok az osztály területén 1935. évben a következő nagyobb közbiztonsági zavarokat idézték elő:

1. 1935. február hóban felbujtásra gyújtogatást.

2. 1935. április és május hóban Ságod községben és annak környékén 7 rendbeli betöréses lopást követtek el.

3. Tízszántúli cigányok 6 kocsival, 12 lóval és 42 személlyel végigkóboroltak és csalták az egész Dunántúlt.

4. Nemeshány községben 24 tagból álló cigány kóborlás miatt lett elfogva.

Az 5., 16., 17., 18., 19. és 20. pont alatt felsoroltak, a cigányok teherterét az államra teljes mértékben igazolják. Ha még összehasonlítjuk a cigányok által befizetett 656 P 40 fillér adót, a 17., 18., 20. pontok szerint felmerült 936 P csendőrségi kiadásokkal, melyben a szállítási költségek nem foglaltnak benn, akkor egyenesen megállapítható, hogy a cigányok az állam fentartására teljesen alkalmatlanok.

Az 1930. évi népszámlálás szerint 7841 cigány anyanyelvű él az országban. Azonban ez a szám jóval nagyobb lenne, ha a közleményem bevezető részében felsoroltakat foglaljuk a cigányok fogalma alá. Így az országos cigány teherterét is erősen megnövekedne, tekintve azt, hogy Somogy, Baranya és Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegyék után Zalavármegye csak a negyedik helyen áll a cigányok népességét illetően.

Ezek után megállapítható, hogy cigánykérdés még mindig van, mellyel a közrend megóvása és az állami kiadások csökkentése céljából behatóan foglalkozni és ezt a kor követelményeinek megfelelően rendezni, igen hálás tennivaló lenne.

A cigányok megrendszabályozására vonatkozó és érvényben lévő miniszteri rendeleteket, Bakonyi István főhadnagy úr az 1935. évi 22. számú Csend-

őrségi Lapokban megjelent „A cigánykérdés“ című tanulmányában részletesen ismertette.

Az értekezésemben felsorolt számszerű adatokból leszűrve megállapítható, hogy az eddigi rendelkezéseket módosítani és szigorítani kellene.

Ezt látszik igazolni az a körülmény is, hogy egyes törvényhatóságok közgyűlésén is foglalkoztak a cigányok kártételeivel s egyben ellenük szigorúbb rendszabályok életbeléptetését sürgették. Egyes elkeseredett gazdák még a sterilizáció gondolatát is felvetették.

Tapasztalatok szerint, részben a következő egyetemes rendszabályok életbeléptetésével lehetne a cigánykérdést, a mai kor viszonyaihoz mérten rendezni.

I. Anyakönyvelésnél követendő eljárás.

1. Cigány elnevezés alatt kell érteni az összes letelepedett és esetleges kóboreigányokat, vándor iparendéellyel rendelkezőket és azokat a zenész-cigányokat is, kiknek nincsen állandó vendéglői vagy kávéházi keresetük, hanem a zenélés mellett koldulnak vagy más pl. mezei munkát is vállalnak, sátrakban — putrikban — laknak és egyéb cigánytulajdonságaik — szokásaik is megvannak.

2. Minden születendő cigány gyermeket születése után — lehetőleg azonnal — a születésnél közreműködött bába — lehetőleg községi bába — a cigány szülők születési, illetve a II. fejezet szerinti cigány nyilvántartást vezető illetékes állami anyakönyvvezetőhöz vigye anyakönyvelés végett.

Az anyakönyvvezető, ha szükséges, községi orvos vagy községi bába közbejöttével megállapítja az anyakönyvezendő cigány gyermek napjainak számát. Ezáltal részben elkerültetnék, hogy egy cigány több helyen legyen anyakönyvezve. Továbbá megszűnne, hogy a cigányok több anyakönyvi kivonatot birtokába jussanak, vagy több községet nevezhessenek meg születési, illetve illetőségi helyüknek. A születési anyakönyv megjegyzés rovatába be kellene vezetni, hogy az újszülött anyakönyvezése melyik orvos vagy bába közbejöttével történt.

Születési, esketési és halotti anyakönyvi kivonatok csakis az illetékes csendőrőrs vagy rendőrkapitányság előzetes puhatolása után volna kiadható, ha aggályos körülmények nem merülnek fel.

A cigánykérdéssel foglalkozók körében felmerült az a gondolat is, hogy a cigány gyermekeket karjukon vagy más, kevésbé feltűnő helyen, egységes elvek szem előtt tartásával tetoválni is kellene. Ez közbiztonsági szempontból minden bizonnyal célravezető lenne, de ellenkezik a humanizmus elvével.

II. Nyilvántartás.

A) Családonként minden cigányt születésétől kezdve az alábbi rovatokat tartalmazó „Cigány nyilvántartási lap X. Y. cigány családról“ előjegyzésbe kellene bevezetni.

1. Sorszám. 2. Családtagok nevei születési sorrend szerint (gúny-, ál- és egyéb megkülönböztető nevek). 3. Apa neve. 4. Anya neve. 5. Születési helye, év, hó és nap. Ha hitelesen nem volna megállapítható a bementett vagy vélelmezett életkor, a bementés évének feltüntetésével. 6. Melyik állami

Az 1937. évi hadsereg-síverseny síjárőr-versenyszámában győztes járőr (Lengyel fhdgy., Kerékgyártó, Nyilassi és Rácz eső-ök.)

anyakönyvi hivatalnál van anyakönyvelve. 7. Illetőségi helye. 8. Vallása. 9. Kivel él törvényes vagy törvénytelen házastársi viszonyban. 10. A törvényes házasság melyik állami anyakönyvvezető előtt történt? 11. Foglalkozása. 12. Magyar nyelven kívül milyen nyelvet beszél. 13. Himlő ellen mikor lett beoltva? 14. Milyen nemi betegségben szenved? Tüdővész-e? 15. Milyen házban, sátorban, putriban stb. lakik? 16. Háza van-e és milyen értékben? 17. Földje van-e, milyen nagyságban és mily értékben? 18. Adót fizet-e és mennyit? 19. Milyen állatokat tart engedéllyel vagy engedély nélkül? Az engedélyt kiadó hatóság neve és rendelet száma. 20. Járóművel rendelkezik-e? Ha igen milyennel? 21. Termete. Hány centiméter magas? 22. Haja színe, göndörsége, kopasztsága? 23. Bajusza színe, alakja. 24. Szakálla színe, alakja. 25. Szeme színe, alakja, hibája. 26. Orra alakja, különös ismertető jelei. 27. Szája alakja, különös ismertető jelei. 28. Különös ismertető jelei, tartás, beszéd, hanghibák, szokások. 29. Katonai szolgálatot hol, mikortól meddig teljesített? 30. Bírói és közigazgatási hatóságok által mikor, miért, mily büntetéssel volt büntetve. 31. Fogyatéka mikor, mily módon került (halalozás, elköltözés, eltűnt, ismeretlen helyre távozott, kivándorolt stb.) 32. Minden 12 évet betöltött cigányról 6x9 cm. mellalakú fénykép főveg nélkül (a fényképet 3 évenként meg kell újítani) és a fényképre rá kell írni a fényképezés keltét. Az újabb fényképeket a régi fényképekre ragasztópapírral kellene felragasztani, hogy azok forgathatók és utólagosan ellenőrizhetők legyenek. 33. Minden 12 évet betöltött cigányról ujjnyomot, az illetékes csendőrőrs közbejöttével kellene felvenni, a Szut. 13. mellékletben foglaltak szerint. Az ujjnyomatlapokat a nyilvántartás mellékletenként, sorszámozva külön gyűjtőben kellene tartani. Az ujjnyomatokat 3 évenként, az újabb fényképezés alkalmával meg kellene újítani, esetleg külbehatások által okozott változások miatt. A régebbi ujjnyomatlapokat papírszalaggal összeragasztva külön gyűjtőben kellene megőrizni.) 34. Megjegyzés. A családonkénti nyilvántartást a községi előljárásnál az állami anyakönyvvezetők vezetnék, akik az anyakönyveléssel együtt, a nyilvántartást is folytatólagosan kiegészítének.

(Folytatjuk.)

Világpolitikai helyzetkép.

Irja: RÁSY BARNA ny. százados.

A német gyarmatok.

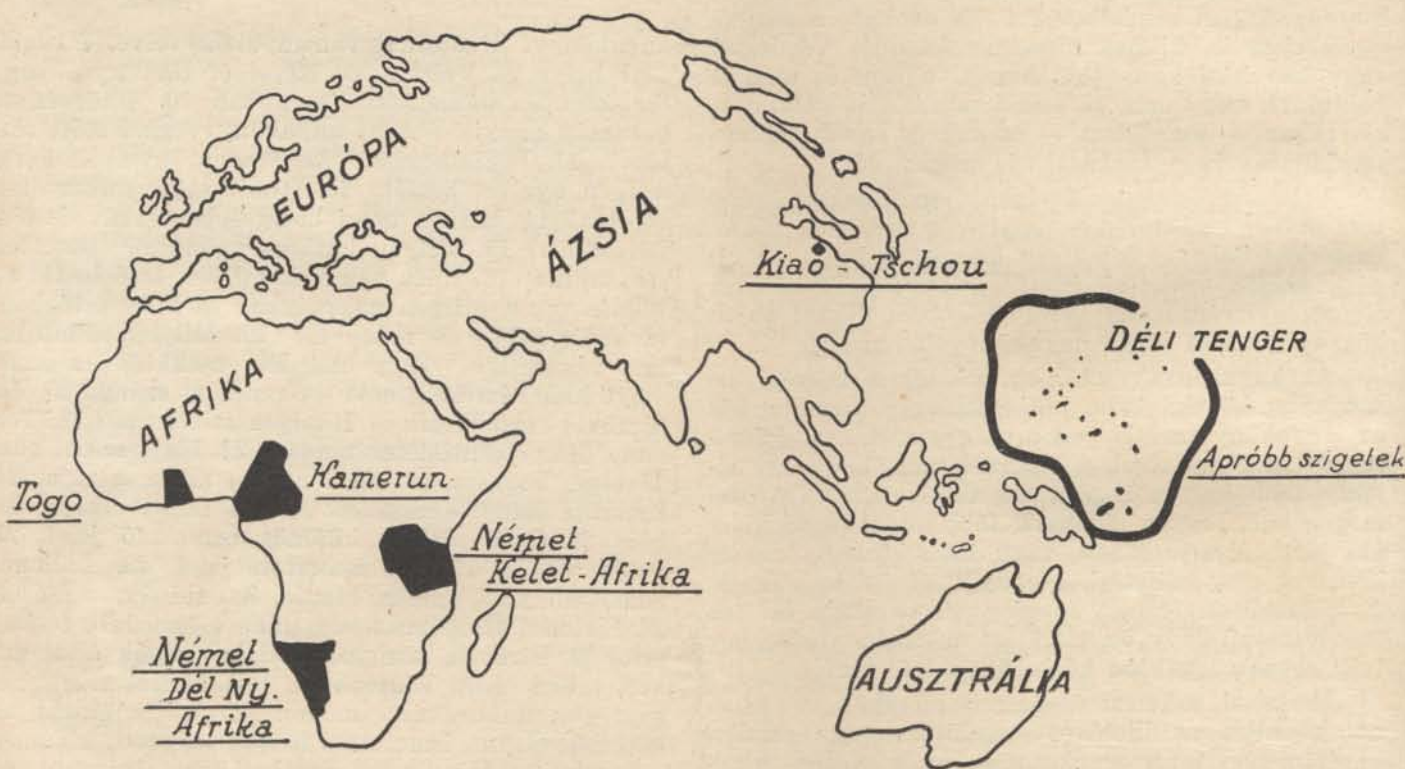
Versailles békeparancsa a tenger fenekére süllyesztette a német hadiflottát. Ez a rendelkezés egy magában véve nem jelentett meglepetést és nem keltett felháborodást Németország népében. Ez a nép a hirdetett wilsoni elvek alapján az igazságos, hosszantartó békét várta.

De azután jött a többi rendelkezés! 440 cikkely! És jött a nagy kiábrándulás! S úgy, ahogy az egyes cikkelyek tartalma ismertté vált, úgy nyitak tágabba, riadtabbra azok a szemek, amelyek a

lító példának, ez az állítás minden külön alátámasztás nélkül is szembeszökő. Sem az angolok, sem a franciák nem szorulnak arra rá, hogy az anyaországban megélhetést nem találó tömegeknek Afrikában nyissanak utat. A sűrűn lakott és gazdasági krízisektől elég gyakorta sújtott Németország azonban igen sok olyan embert hajózott ki Kelet- és Nyugat-Afrikában, akiknek pusztán csákkánnyal kezükben kellett az új életlehetőségeket kiharcolniuk.

A világháború előtti német gyarmatbirodalmat vázlatunk tünteti fel. Ez a gyarmatbirodalom kerekén 3.000.000 négyzetkilométernyi területet foglal magában 15 millió lakossal.

Német gyarmatok a világháború előtt.

Rajnán innen a wilsoni békét várták. A béke nem az a béke volt, amelyet a „Rajnán innen“, a „Rajnán túlról“ vártak.

A brémai, hamburgi kikötőkben olyan hajók vesztegeltek évek óta, amelyeknek fedélzetén nem voltak páncéltornyokba zárt gyorstüzelő ágyúk. Ezek a hajók évek óta arra vártak, hogy színes kartonfejkendőket, zsebkést, fakanalat, tüt, cénát és ehhez hasonló dolgokat szállítsanak a német gyarmatokra, ahonnan viszont a háborúban oly sokat koplalt német gyermekek, narancsot, kakaót és datolyát vártak. De a hajók nem indulhattak, mert nem volt hová?

A 440 cikkely egyike elvette a német néptől összes gyarmatait.

A németek békés úton építették ki maguknak ezt a gyarmatbirodalmat, de több energiát fejtettek ki, több verejtéket hullattak gyarmatosító minőségükben, mint más „gyarmatgazdag“ népek. Ha a franciákat vagy angolokat vesszük összehason-

Togot és Kamerunt franciák és angolok osztották fel egymás között.

Német-Délnyugat-Afrikát a Délafrikai Unió kapta;

Német-Kelet-Afrikát az angolok tartották meg maguknak (jelentéktelen csatlakozó részeket, Ruanda és Urindit Belgium, a Kionga-háromszöget Portugália kapta).

A Dél-Tengeri német birtokok (apró szigetek a Csendes Óceánban) az Aequatortól délre az angol, ausztráliai és neuseelandi gyarmatállomány növelésére szolgáltak, az Aequatortól északra esők Japán kézbe kerültek.

A Shang-tung kínai tartomány területén fekvő Kiao-Tschout a japánok már a háború elején birtokukba vették. 1922-ben — amerikai nyomásra — Shang-tungot és vele együtt Kiao-Tschout is visszaadták a kínaiaknak.

Európában egyetlen állam sem szorul annyira behozatalra, mint Németország. Éppen ezért két-

szeresen érzi elvesztett gyarmatainak hiányát. A hitleri politikának — s itt nem a politikai hatalomért küzdő pártvezérnek eredeti célkitűzéseire gondolok — egyik legérthetőbb állomása: gyarmataira (helyesebben „gyarmatokra“) való igényének bejelentése.

Ezen igények bejelentése természetesen Angliának jelent újabb gondot és bajt. Eden külügyminiszter egy hozzá intézett ama kérdésre: megígérheti-e, hogy e kérdéssel kapcsolatban nem lesz semmiféle területi átruházás? — ezt felelte: „Ó igen, minden bizonnyal megígérhetem!“

Anglia külügyminiszterének e kijelentése határozott „nem“-et jelent Anglia részéről, — mégis a valószínűség inkább amellet szól, hogy Anglia — igenis — hajlandó lesz Németország javára bizonyos gyarmati területekről lemondani. A főgondokat talán nem is a „terület-átengedés“ mint ilyen okozza, hanem inkább az a körülmény, hogy úgy Anglia, mint a vele szoros kapcsolatot tartó államok — elsősorban Franciaország — arra a szigorú elvi álláspontra helyezkednek, hogy a gyarmatok kérdését, a kollektív biztonság kérdésétől külön választani nem lehet. Más szavakkal: ha Németország hajlandó elfogadható biztosítékot szolgáltatni a kollektív — együttes — biztonságra, úgy az érdekelt nagyhatalmak nem fognak elzárkózni a gyarmati igények megvitatása elől.

Feltámadott!

*A helytartónak udvarába
A nép halált kiáltott rája,
Hiába tett Ő szent csodákat,
Mégis kimondták rá a vádat,
Hiába áldták a szegények,
Megkiáltották: ... Feszítsék meg!
S csüörtök este Judás csókja
Lett szegény Krisztus árulója.*

*Akkor már nem volt senki véle
S a Getsemáni-kertnek éje
Elhagyatottan úgy találta,
Búsan bolyongva egymagába
Nem volt már véle János, Péter
S az áruló már önkezelével
Vetett véget az életének,
Midőn felvibrált gyászán Péntek.*

*És ment útján a Golgothának
És benne minden földi bánat
Örök keresztjén görnyedezve
Vonszolta gyászát fel, a hegyre,
Meköpdösték és megrugdosták
S tovább hajszolták gonosz hordák,
Hogy fenn, a hegyi meredélyen
Keresztje mindörökkön éljen.*

*Szombaton mély sirba vetették
S hiába őrizték a testét;
Istenhez szállott vissza mégis,
Hogy kiderült a gyászos ég is:
A szent húsvétvasárnap reggel,
Mikor az égi seregekkel
Zengte a népek harsonája
— Feltámadott az Ég Királya!*

Palasovszky Béla.

Pályázat.

Aki a Nyomozati Értesítő és a nyomozókulcs alapján a legtöbb elfogást (elővezetést) tudja felmutatni, azt megjutalmazzuk egy jó fényképezőgéppel. Közölni kell velünk az elfogott (elővezetett) egyének nevét, az elfogás idejét és helyét, az iktatószámot s hogy az elfogott (elővezetett) a Nyomozati Értesítő vagy a nyomozókulcs melyik számának melyik helyén szerepel és mivel volt gyanúsítva. Kettőnél kevesebb esettel nem lehet pályázni.

Határidő április 15, az eredményt a május 1-i számunkban fogjuk közölni.

Képek a magyar életből.

A zászlótartó.

„Tiszteljétek a közkatonákat.“ (Petőfi)

1916 augusztus 31-én a rendesnél is korábban óbredtünk. A gyászosemléki Olyka-i áttörés után az „orosz gőzhenger“ feltartóztatására Lucktól nyugatra voltunk állásban. Zaturey-nál, Balszárnynak a Turija moesaras területére támaszkodott. A moesáron túl álló német hadosztály jobbszárnnya jóval előttünk végződött, úgy hogy annak biztosítására a műút mentén, főállásunk előtt kb. 1000 lépésnyire megerősített támpontot építettünk ki és tartottunk megszállva. Ezt a — különösen a németek szempontjából — fontos támpontot az oroszok éjjel 3 óra tájban rajtaütéssel elfoglalták. Jött a parancs: „Azonnal, mindenáron visszafoglalni!“

Miután két előzőleg megkísérelt ellenlökés nem sikerült, 6 óra tájban egy más vállalkozásra kiszemelt és begyakorolt, 50 főből álló szakasszal kifelé indultam. Válogatott harcok voltak, egymásközt büszkélkedve „rohamsapat“-nak nevezték magukat. Megbeszéltem velük az ellentámadást, nagyjában el is próbáltuk. Minden rendben volt, amikor egy barnaképű, alacsony, de izmos honvéd lép hozzám és kéri, hogy a jelzőzászlót ő vihesse. Jó, hiszen mindegy, gondoltam. A futóárkon kibukdácsoltunk s észrevétlenül elhelyezkedtünk egyes régi állásrészekben, alig 40—50 lépésnyire az ellenségtől. Alapos tűzérési támogatást kaptunk, a németektől is, csak az volt a baj, hogy valahonnan hátulról nagyon elhasznált 15 cm-es ágyúkból is lődöztek veszedelmesen alacsony röppályával és egyszer-másszor a hátunk mögé is jöttek már a saját gránátok. Igen kellemetlen volt a helyzet. A telefon nem működött... Mit csináljunk, hogy elhallgattassuk ezt a kellemetlen segítséget? Küldöncöt meneszttek hátra. Hiába. Nehezen mülnek a percek, a 15-ös „csomagok“ már-már a fejünket súrolják. Intek a zászlótartónak. Tudja már, mi a baj. A heves tűzben gondolkodás (és sapka) nélkül kiugrik a mellvédre és „tüzet szüntess!“-t lenget. Mindenhonnan láthatják. Rövidesen már csak az orosz útegek küldenek egy-egy „szalvé“-t. Node ezt sokkal könnyebben bírja a bakanép, mint azt, ami hátulról jön. Sípjelre a puskagránátokat kilövik, egy szökellés, aztán kézigránát-dobás és... Rajta, roham! Sikerül. Az 50 magyar honvéd rövid kézitusában legyűri a századnyi szibériai lövészt. Menekül közülük, aki tud s ameddig tud. Embereink — mint régi csataképeken látható — zászlót

lobogtatva rohannak rá és foglalják vissza az országút mentén kissé kiemelkedő támpontot. Mert hát a zászlótartó ment elöl, azt hitte nagy harci kedvében, hogy ez most így való, kell a zászló, ez most „igazi esata“. A jelzőzászlót aztán az egyik harántgátra tűzte, a „várfoke“-ra, amint egykor talán éppen az ő ősei Nándorfehérvár vagy Buda ostrománál tették...

*

Nemrégiben rosszul öltözött, horpadt mellű ember keresett fel. Mondta a nevét, de nem emlékeztem rá. Kért, hogy segítsen valami munkához, mert tönkrement, pedig nagy a család... Beszéd közben egyszerűen ráismertem: a „zászlótartó“ volt!.. Istenem, ha segíthetnék rajta!... De hogyan? Csak néztünk egymás szemébe s tudtuk, hogy valami nagyon fáj belül... De nem mutatta. Katonásan összevágta bokáját és ment tovább... a trianoni kálvária útján, ahol most annyi sok ilyen zászlótartó bolyong és várja az Igazság és Becsület napjának felvirradását...

Egy hősi emlékműnél.

Budapesten több szép hősi emlékművet állítottak fel a világháborúban elesett hőseink dicsőségére és tisztelésére.

Hogy a „dicsőség“ valóban megvolt, arról tanuszkodunk mi, megmaradtak, akik velük együtt küzdöttünk az idegennevű haretetek sok nehéz fáradalmaiban és harcaiban. (Egészen közömbös, hogy egyes honi bőlesek utólag kisütötték, hogy „idegen érdekért“ harcoltak és estek el...) A valóságban ők férfiu kötelességből, magyar becsületből dicsőültek meg a — Hazáért, a mai és jövő élőkért!

De hol a „tisztelet“, a méltó és okos tisztelet irányukban? A kő- vagy bronzemlékmű csak néma torz anyag, az élet az emberben van, benne kellene lenni.

Egy téli délután megálltam az egyik hősi emlékmű közelében, mintha a villamosra vártam volna. Figyeltem az arra haladókat: észreveszik-e, megtisztelik-e a hősök emlékét?

A legtöbb arra járó sietett; igen, nem ér rá az ember, mert „hajszolja az élet“, a silány megélhetés gondja... Volt, aki az „egyéni jólét“ bundájába burkolózva, közönnel, sőt fölényes göggel vonult el az emlékmű előtt. Szinte hallottam önzése kibugyborékolását: milyen jó és nagyszerű dolog, hogy én élek, hogy én nem estem el az ostoba háborúban!

Az ifjonebb járókelők sem emeltek kalapot, nem vetettek keresztet, nem állottak meg egy pillanatra és nem helyeztek el oda egy szál virágot. Ők tán még nem tudják, hol járnak-kelnek; nem tudják, hogy mi a magyar föld, a tengernyi hősi áldozattal megszentelt és megterhelt hazai föld, amely még mindig megváltásra vár...

Szerettem volna az emlékmű talapzatára állni és prédikálni: Hitről, Becsületről, Hősiességről és — Jövőről! De bizonyára eszelősnek tartottak volna. Hazafelé indultam tehát és a hó csendes hullása közben gépiesen mormogtam az örök magyar bujdosás megrikató vesszorait:

„Piros csizmám nyomát hóval lepi be a tél,
Hóval lepi be a tél...”

A „harcos“ humanizmus.

Nemrégiben Pesten járt a híres Nobel-díjas író, Thomas Mann. Bizonyos körök újongó zenebonával fogadták és ünnepelték, mintha bizony „direkt“ az ő érdemük lenne ez a „nagy német szellem“.

Mellesleg: úgy tudjuk, az igazi németségéhez némi szó fér, hiszen legutóbb „csehszlovák“ állampolgárságot kért és kapott, ezenkívül jó svájeimák is vallja magát, viszont ott meg csinos birtoka van...

A lényeg: egyik estilapunknak adott interjújában kinyilatkoztatta, hogy az „új humanizmus“ az „ellenfél legyőzésére“ ezentúl lérfias és *harcos* lesz (bár tudvalevő, hogy a humanizmus egyetemes emberszeretetet, örök békét stb. jót hirdet).

Miért, mi és ki ellen tehát a „harc“? Ki az „ellenfél“? Nem lehet kétséges: a nemzeti és a katonai gondolat ellen. Harcos humanizmus! Így lesz a lából vaskarika...

Vitéz Rózsás József százados.

Portyázás.

Egyetemes keresztény egység a célkitűzése annak a mozgalomnak, amely mostanában mind katolikus, mind protestáns részről különlegesen komoly hangot kapott. Mindkét részről az egyházak kimagasló egyéniségei tették szavá, hogy a keresztény kultúrának mostani élet-halálharcában mégiscsak kezdet kellene fogniok a felekezeteknek, de nemcsak a felszínes megbékülés jegyében, hanem Krisztus tanítása nevében komoly tartalommal. A hozzászólások mindkét részről messze túlmennek az eddigi kölesönös megértés határain s ha ennek folytatása is lesz, áldás terem a nyomán. Akárki indította el ezt a vallás-szellemi közeledést, a mai viharos korunk legmagasabbrendű emberei sorában kérhet magának helyet.

Mi soha szavá nem tettük eddig a felekezeti kérdést, mert nálunk nem is volt rá szükség. A közös testületi szellem és a bajtársiasság nálunk annyira elhalkította e téren az ellentétes hangokat, hogy ellentétek nincsenek. Ez azonban nem ok arra, hogy mi is örömmel ne üdvözlöjünk minden olyan törekvést, amely az egész keresztény társadalmat az egységes krisztusi béke felé akarja vezetni. Két világháború között mindig a harmadik nevet, ez a harmadik pedig mostanában olyan szörnyű vigyorgással lesi a testvérharcot, hogy erre felneszelni éppen ideje. Az ellenkezőjét esetleg túldrágán kellene megfizetnie nem ennek, vagy annak a felekezetnek, hanem magának az egyetemes kereszténységnek. Jó keresztények: előre tovább ezen az okos, emberséges és igazán Istenes úton!

Ujra Erdély. Ujabban a szokottnál is vadabban folyik a magyarüldözés. Nem beszélünk most a határmenti magyar földek kisajátításáról — ami egyértelmű a rablás törvénybeiktatásával — és nem beszélünk más hasonló szörnyűségekről, hanem azt az elemet választjuk ki a legújabb kirohanásból, ami a románokra a legjellemzőbb. Rendeletet adtak ki, hogy a kétes rétegnek — értve a magyart — újból igazolnia kell a román állampolgárságát és hogy ahhoz törvényes úton jutott. Románia az igazolványok, stemplik hazája volt mindig, de különösen azzá lett most. Minden lépést és lélekzvetélt okmánnyal kell a magyarnak igazolnia két okból: az okmányokon keresni lehet és az okmányok ürügye alatt magyarokat lehet tönkretenni.

A legérdekesebb azonban a rendeletben az, hogy a névtelen leveleket ezekben a magyar állampolgársági ügyekben kötelezően meg kell vizsgálni. Ezzel megszületett a földkerekség egyetlen állami intézkedése, amely a névtelen levél erkölcsi létjogosultságát elismeri. Polgárjogot ad neki. Intézményesíti. Igazolja és batorítja. Hivatalból kelti életre és előre megigéri neki az udvarias fogadtatást. Egyenjogúsítja a nyílt tanuvallomással és megbíztatja, hogy nem kell félnie, mert külétét elárulni szigorúan tilos. Felhívás ez a spiclikhez, a névtelenség fekete lovagjaihoz, hogy itt az aratás ideje. Csak darab papír kell hozzá és csipetnyi tinta. A lelkiismereten kívül — ami odaát olcsó portéka — nem kerül kiadásba. Mulasson olcsón és kockázat nélkül, aki magyar könnyekben találja örömét.

Ezzel tehát a Névtelen Levél, a fegyvereknek ez a legaljasabbika hivatalosan is bevonult a román állami fegyvertárba. Kérdés csak az, tudja-e majd adott esetben helyettesíteni azokat az ágyúkat, melyeket elsikkasztottak és azokat a gránátokat, melyeket fűrészporral töltöttek meg — nem magyarok, hanem — románok, akik csak lejjel töltött szalmazsákon látnak szép álmokat. Miközben pedig a magyar más álmodik. Azt, amit az öreg székely Trianon után mondott: „Tudtam, hogy nagyok leszünk egyszer, de ekkorák, hogy miénk lett egész Románia, ezt nem gondoltam.“ Készerű tréfának hangzik ez, de úgy látszik, a románok ütik a legjobban a vasat, hogy valóra váljék. Mert kiskanálnyi tisztesség nagyobb erő tengernyi becstelenség-nél.

De simogassuk meg csak a derék románokat. Egy kis derűt is kapunk azért tőlük. Bukarestben a zsebtolvajok fülét lemoshatatlan zománccfestékekkel akarják pirosra festeni. Mint nálunk a húsvéti tojást. Akit első ízben fognak tolvajláson, annak a fülét egy évig tartó festékekkel pirosítják, a visszaesők már kétéves időtartamra szóló piros fület kapnak. Így a zsebtolvajt mindenki azonnal felismeri a rikító füléről és idejében be lehet gombolni a zsebeket és bukszákat. Tagadhatatlanul zseniális fogás, bal-káni viszonylatban. Nálunk az asszonyok a kacsák lábára festenek piros karikát, hogy az elkóborolt jószág ne eserlődjék, hát most a bukaresti zsebtolvajok is ilyen kacsák lesznek.

Ajánlunk valamit a románoknak. Nem igazság, hogy csak a zsebtolvajok fülét színesítik. Ne álljanak meg a pirosnál. Van a szívárványnak elég színe, de fül is akad odaát elég, amit színezni lehet. Kéket

a rablónak, zöldet a csalónak, lilát az okmányhamisítónak, sárgát a lélektiprónak. Olyan idegenforgalmi attrakció sehol a világon nincs, amilyen a tarkafülű Bukarest lesz, ha mindenki megkapja a magáét. A feketét azonban tartásuk fenn nekünk, azt majd mi festjük azoknak a fülére, akik az éjszaka sötétjében magyar házak ablaka alatt hallgatóznak: miről sóhajtanak odabent. Ezeket a füleket hagyják a mi ecsetünknek. A festéket sötét magyar könnyekből már régen gyűjtögetjük...

Megint felfedeztünk egy nemzetközi dandárt. Neve: „Légi Idegenlégió“. Soknyelvű reklámfüzete szerint a légió minden országnak rendelkezésére áll, — ha jól megfizetik. Lehet licitálni: aki többet fizet, annak harcolnak ezek a repülő. A reklámfüzet megmagyarázza, hogy vannak a légióknak bombavetői, jó repülőgéppuskásai, fényképészei, ejtőernyőseik stb. Akárcsak a Krokodil és Társa divatüzlet kirokátában a nyakkendők, sálak, nadrágtartók és gallérok. Náluk minden jutányosan kapható. Szállítják a Halált olcsó áron, de aki többet fizet, annak több skalpot vadásznak. Lehet urak, lehet nemzetek, lehet, folytonfolyvást, tessék besétálni, ők a valutává züllött embervér szakkereskedői.

Hát ez szörnyű. Förtelmes. A középkor sötétje izzó napfény ehhez. Akkor is voltak zsoldosok, de többnyire saját vérbeliék s ha nem, akkor is egész katonaeletre szegődött a zsoldos, bárhová szegődött. Ez a Légió azonban hétfőn a németet bombázza, kedden a franciát, szerdán pedig azt, aki még többet fizet. Undorító erkölestelenség, hogy a világ ezt a reklámfüzetet kibocsátóival együtt nem dobálja be a Vezuvba, bár hiszen az is émelegne tőlük.

A háborút semmi más nem indokolhatja, mint a nemzet létevére. Amelyik háborúnak nincs meg ez az eszmei tartalma és célja, az közönséges tömeggyilkosság. Ez a Légió Idegenlégió tehát tömeggyilkosságra alakult részvénytársaság. Ennek a halálfejes kereskedelmi vállalkozásnak a fészke pedig nem Afrika őserdejében van, hanem az egyik „művelt“ nyugati államban. Reklámfüzete csinos nyomdai munka és civilizált postás terjeszti.

Érdekes, hogy az Emberi Jogok Ligájának nincs ehhez szava, pedig máskor hogy lármázik, ha valahol egy piros, vagy rózsaszín tyúkszemre rá találnak lépni. Ez a halálkereskedelmi fürtelem azonban csak éppen meghúzódik az újsághírek között. Csemegének jó, de a sokat emlegetett világlelkiismeretet nem nagyon zavarja. Mennyit mesélnek, naponta mennyit harsognak békeszeretetről, humanizmusról, miesoda felháborodás kavargó éretlen suhancok büzbombája körül, de hogy ezek a nemzetközi hullakereskedők most nyíltan is kitétték a céget, ez csak eldugott, jámbor híreceske, kommentár nélkül. Mi azonban magunktól is tanulunk valamit ebből a Vágódhíd-Légióból. Azt, hogy szavaljanak ebben a felfordult világban a világmegváltó emberi közösségekről és álszenteskedő világeszmékről, amit akarnak, mégis csak az az igazság: aki bírja, marja! Örültség volna lazábbra fogni a puskaszíjt nekünk, akik a nemzet jelen és jövőjéért felelünk, mikor a másik oldalon az üzleti szellem már ahhoz is jogot formál magának, hogy úgy mérje az emberi holttesteket, mint a hentes a sertéskarmonádit. Szörnyű ezt leírni is, de hát ha így van...

CSENDŐR LEKSZIKON.

33. kérdés. *Egy Allmann Ferdinánd nevű egyén nevét a m. kir. belügyminiszter úr engedélyével Tóvári-ra magyarosítja. Ez az egyén nevét állandóan y-nal írja és használja. Mikor pedig újszülött gyermekét anyakönyveztetni, saját keresznevét Ferdinánd helyett „Ferenc”-nek jelenti be s ez így is kerül bele az állami anyakönyvbe, ahova egyébként vezetékneve is az általa használt y-nal kerül. Forog-e fenn büntetendő cselekmény gyanúja?*

Válasz. Az az eljárás, hogy valaki keresznevét hamisan vezeteti be az állami anyakönyvbe, szándékos közreműködés arra, hogy jogviszonyainak lényegére vonatkozó valótlanítás vezetessék be nyilvános könyvbe, tehát a Btk. 400. §-ának 1. bekezdésébe ütköző közokirathamisítás vétsége. Az eljárás a kir. törvényszék hatáskörébe tartozik.

Az 1893:XXXIII. t.-c. 44. §-a értelmében senki sem viselhet más családi és utónevét, mint amely születési anyakönyvébe van jegyezve. Aki a születési anyakönyvbe i-vel végződő nevét y-nal használja, e törvényes szabály ellen vét. Ennek a szabálynak megszegése az idézett törvénycikk 83. §-ába ütköző anyakönyvi kihágás. Elbírálása a kir. járásbíró-ság hatáskörébe tartozik.

34. kérdés. *Árviz ellen való védekezés céljából a községi előljárási közmunkát veszi igénybe. A járőr a közmunka teljesítésénél karhatalmi segédteként teljesít szolgálatot. A közmunka folyamán az egyik kirendelt községi lakos azt közli az előljárási lakosnak a helyszínén megjelent tagjával, hogy a neki kiosztott kőfuvarozó munkát nem teljesíti: az előljárási tagja ezt megjegyzés nélkül tudomásul veszi. Van-e ily esetben a járőrnek valamely tennivalója?*

Válasz. A községi közmunka felhasználását, megváltozását, mérvét, az alól való mentességeket részben az útügyi törvény (1890:I. t.-c.), részben törvényhatósági szabályrendelet szabályozza. Sokszor nem egyszerű kérdés, hogy valaki közmunkára köteles-e vagy sem. Így például a községi közdülöktak és a község határát védő gátak fenntartásához sem tartoznak hozzájárulni azok a községi lakosok, akik kimutatják, hogy az előbbieket nem használják, az utóbbiak pedig birtokaikat nem védik. Községi előljárási kirendelés ellen joguk van az illető községi lakosoknak a községi képviselő-testület határozatát kérni, amely ellen jogorvoslattal élhetnek a törvényhatósági bizottsághoz, innen pedig a m. kir. közigazgatási bírósághoz.

A csendőr tehát akkor jár el helyesen, ha ilyen vitákba bele nem szól, hanem feladatához híven, kizárólag a közrend megővésén őrökdi.

35. kérdés. *A gépkocsivezető az országútra telepedő lódeszoporra rátükköl; a ludak azonban nem távoznak a gépkocsi útjából. Erre a gépkocsivezető nekijár a lódeszopatra s közzülük öltö-hatot elgázol. Forog-e fenn büntetendő cselekmény gyanúja?*

Válasz. A gépkocsivezető köteles lett volna az eredménytelen tükkölés után a gépkocsi menetességét megfelelő mértékre csökkenteni s így folytatnia útját, amivel elérhetné volna azt, hogy a ludak a gépkocsi útjából elmennek. Elgázolnia a ludakat ily körülmények közt sem volt joga. Eljárása a gondatlan gépkocsivezetés fogalmát kimeríti s így a 250.000 B. M. 1929. sz. rendelet 118. §-a e) pontjába ütköző közlekedésszabályzat kihágást követett el. A Btk. 418. §-ába ütköző, ingó vagyon rongálásával elkövetett vétség gyanúja csak akkor forog fenn, ha a károkozás szándékossága bizonyítható.

36. kérdés. *A nőülési kérvényekhez csatolandó orvosi bizonyítványok bélyegkötelesek-e?*

Válasz. A csendőr nőülési engedély iránti kérvényét előjáró parancsnokságához, szolgálati viszonyból folyóan, nyújtja be s ezért kérvénye — mint más közigazgatási jogviszonyból eredő kérelmek — és személyére vonatkozó orvosi bizonyítvány illetékmentesek. (Ll 1922:VI. te. 10. §-ának 10. pontját, illetőleg az A—57. jelzésű Nőülési szabályzat 1. számú függelékének 1. mellékletét.)

Az arára vonatkozó orvosi bizonyítványt 2 pengős okmánybélyeggel kell ellátni.

37. kérdés. *Egy körvadászaton az egyik hajtó az egyik vadászatra jogosulttól elkéri a puskát, hogy azzal vadászhas-sék. A vadászatra jogosult e célból a puskát átadja a hajtónak, mire az jogosulatlanul vadászik is. A hajtón kívül van-e büntetőjogi felelőssége a vadászatra jogosultnak, aki a puskát jogosulatlan vadászás céljára a hajtónak átadta? Őrizetbe vehető-e az ily célra felhasznált puskát?*

Válasz. Az 5007. P. M. 1924. sz. rendelet 22. §-ának c) pontja értelmében vadászátjövédéki kihágást követ el az, aki vadászik anélkül, hogy vadászjegyet váltott volna. A hajtó tehát ezt a kihágást elkövette. A vadászatra jogosult, aki neki e célból puskát adott, bűnsegéd. A jövédéki büntetőjog anyagi szabályainak megalkotásáról és a jövédéki büntető eljárás szabályozásáról szóló 1928. évi 18400. sz. pénzügyminiszteri rendelet 11. §-a értelmében a tettesre megszabott büntetéssel kell büntetni a bűnrészeseket is (felbujtó, bűnsegéd, társtettes).

A vadászátjövédéki kihágásnál használt puskát bizonyításra használható, az idézett rendelet 33. §-a értelmében őrizetbe vehető. A nyomozó közeg tehát ideiglenesen (amíg a lefoglalást írásos határozatban az illetékes hatóság ki-mondja), őrizetbe veheti.

A csendőrnek azonban ügyelnie kell arra a jogszabályra, hogy a jövédéki büntető eljárásnak előkészítő szakaszában az eljárás a pénzügyi hatóság (pénzügyigazgatóság, központi vámigazgatóság) hatáskörébe tartozik. Az eljárásnak ebben a szakában tehát a pénzügyi hatóság rendeli el a nyomozást és a vizsgálatot, valamint a terhelt esetleges elfogását, továbbá a biztosító végrehajtást a megrövidített közadó és a kiszabható legmagasabb pénzbüntetés erejéig; a lefoglalást a pénzügyi hatóság (vámhivatal) vagy a jövédéki büntető bíróság mondja ki.

A csendőrnek ily esetben a Szut. 491. pontja értelmében kell eljárnia, az ügy érdemébe való behatolás nélkül.

38. kérdés. *A járőr jogosult fegyverhasználatra folytán a járőrt megtámadó egyén sérüléseibe belehal. Az elhunyt hozzótartozói sírjára emlékkövet állítanak ezzel a felirattal:*

Nyugodjék csendesen

Összeroncsolt teteme.

Ártatlanul kioltott

Szép ifjú élete.

De az ártatlan rá

Bosszúért kiált fel az égre.

Nem törvénybe ütköző cselekmény-e ez?

Válasz. A cselekmény kirívó példája az 1921:III. t.-c. 6. §-ának 1. bekezdésébe ütköző gyűlöletre izgatásnak a m. kir. csendőrség ellen. Hiszen az elhalt életét jogos okból, törvényes szabályok alapján oltották ki, maga idézte fel maga ellen borzalmas végzetét. Szó sem lehet arról, hogy vére ártatlanul hullott el s ez a vér bosszúért kiált. A sírfelirat értelme tehát nemcsak szemérmetlen hazugság, hanem a gyűlölet felkeltésére alkalmas szöveg az ellen a csendőrség ellen, amely a törvényes rend védelmében teljesítette kötelességét. Mindenekelőtt intézkedni kell, hogy a sírfeliratot közigazgatási úton távolítsák el, mert ilyen sírfelirat egy köztemetőben nyilvános botrány. Az őrnek haladéktalanul jelentést kell tennie szolgálati felsőbbségének, amely a közigazgatási hatósággal vagy a temetőt fenntartó testülettel megfelelő intézkedések megtétele végett érintkezésbe lép. A nyomozást meg kell indítani a sírfelirat szerkesztője és a sírkő megrendelői és azok ellen, akik a sírkő felállításában intézkedtek. Tulajdonképpen helye lenne a sírkő őrizetbe vételének is bünyjelként, tekintve azonban a fennforgó kegyeleti szempontokra, ez bizonyodalmakkal járhat, bár semmi kifogásolni valót nem talál-nánk abban, ha a járőr a sírkövet feltűnés nélkül kiáratná és bünyjelként őrizetbe véve, a községi előljárási bizottsághoz beszállítaná. Mindenesetre megokolt a sírkő lefényképezése és a fényképnek a nyomozás irataihoz csatolása.

A feljelentést a kir. ítélőtábla székhelyén levő kir. ügyész-séghez kell megtenni.

39. kérdés. *Férjes nő erőszakos nemi közösülés büntetettét követték el. A nő nem terjeszt elő magánindítványt, a férj azonban igen. Törvényszerű magánindítvány-e ily esetben a férjé?*

Válasz. A Bp. 13. §-a szerint sértett fél az, akinek bármely jogát sértette vagy veszélyeztette az elkövetett vagy megkísérelt bűncselekmény. A fennforgó esetben nemcsak a férjnek azt a jogát sérti a cselekmény, hogy neki egyedül van joga feleségével nemi érintkezést folytatnia, hanem sérti a cselekmény a családi becsületjogot is, melyen elsősorban a férjnek, mint családfőnek, kell örködnie. Ily esetben tehát a férj magánindítványát törvényszerűnek tartjuk.

TANULSÁGOS NYOMOZÁSOK.

Lopás büntette kísérletének kiderítése.

(Nyomozta az abaujszántói őrs a miskolci nyomozó alosztály támogatásával.)

Irta: SIPÓCZ JÓZSEF tiszthelyettes (Miskolc).

1936 november 30-án az abaujszántói őrs a miskolci csendőr nyomozó alosztályparancsnokságnak telefonon jelentette, hogy 29-re menő éjjelen dr. czekeházi Patay Sámuel főispán czekeházai lakos majorjában a juhistaállóból ismeretlen tettes juhokat akart lopni, akit a cselédek tetten érve, üldözőbe vettek, de az ismeretlen tettes a cselédekre kétszer visszalőtt és elmenekült. Az őrs egyenruhás járőr kivivezénylését kérte. Az alosztályparancsnokság az őrs támogatására Várhelyi Pál csendőrrel engem vezényelt ki.

Abaujszántóra, majd onnan az őrsparancsnokból és járőrtársából állott járőrrel együtt a helyszínére megérkezve a következőket állapítottuk meg:

Spisák István, a sértett szolgálatában álló kocsis előadta, hogy 1936 november 28-án 23 órakor

lakószobájában fel-alá járkált, mert a foga nagyon fájt és nem tudott aludni. Ahogy a szobában járkált, arra lett figyelmes, hogy lakószobájának közvetlen folytatását képező juhistaálló kapuja reesgett. Szobájának vasrácsos ablakán át, az ablakkal párhuzamosan levő juhistaálló kapuja felé nézett, de miután a kapu az ablakkal párhuzamosan folytatódó fal folytatását képezi, így a vasrácsok akadály miatt a kaput nem tudta meglátni, ellenben a kapu előtt a sötétben egy férfialakot látott. Odszólt, hogy ki az, de az ismeretlen nem válaszolt, hanem tovább ment. Arra gondolva, hogy valamelyik cselédember járkál ott, az ablakot betette és tovább járkált. Majd egy félóra múlva ismét a juhistaálló kapujának reesgését hallotta. Ekkor már arra gondolt, hogy valaki juhokat akar lopni s nyomban felkeltette a vele közös konyhával, de külön szobában lakó Sivák Barnabás juhászszamadót s közölte vele, hogy a juhokat lopják. Sivák az ágyból kiugorva, nyomban vasvillát vett magához és mindketten az utcai kiskapun a lakás elé, az ablakok folytatását képező juhistaálló kapujához futottak.

Mikor az utcai kiskapun kirohantak, látták, hogy a juhistaálló kapujától egy férfialak elugorva futásnak eredt és menekülési irányát a juhistaálló mellett, a major közelében levő kiserdő felé vette. Amikor az ismeretlen úgy 100 méter távolságra üldöztek, Sivák teljesen a nyomába ért és megállásra szólította fel, amikor az ismeretlen a megállás helyett két lövést tett. Erre ők lemaradtak, az ismeretlen pedig az erdő felé elmenekült. Meglepődésükben és a sötétségben azt sem vették észre, hogy az illető milyen puskából lőtt. Úgyisintén sem ruházatát, sem személyleírását megfigyelni nem tudták. Csak annyit tudtak megjegyezni, hogy emlékezetük szerint az illető magas ember volt.

Sivák Barnabás, szintén a sértett szolgálatában álló szamadó, a történeteket társával egybehangzóan adta elő azzal az eltéréssel, hogy az ismeretlen tolvajt üldözés közben 5–6 méterre már megközelítette, amikor az a lövéseket adta, de tovább üldözni nem merte.

A tettes magas voltán kívül a folytatólagos kikérdezések során sem sikerült több személyi adatot megállapítani.

A helyszínelés során megállapítottuk, hogy a juhistaálló kérdéses kapuját két kifelé nyíló nagy ajtószárny képezi. Az ajtószárnyak betéve, belülről egyikre egy keresztvas volt felszerelve, amit a másik ajtószárnyba vert vaskapocsba akasztva, lehetett belülről bezárni. Az istállót oly módon történt bezárás után az udvar felőli oldal-kisajtón át lehe-

FEHÉR-nemű és más ruha szükséglete legolcsóbban beszerezhető kedvező fizetési feltételek mellett

Fekete József cégnél, Budapest VII., Izabella-utca 34. sz

Országos Ruházati Intézet Rt.

Budapest, V., Eötvös-tér 1. Telefon: 1-848-32, 1-404-10.

Mint a honvéd jóléti alaphoz tartozó vállalat, szállít 12 havi gh. levonás mellett: egyenruhát, polgári ruhát, fehéreneműt és minden felszerelést. ● **Vidéki megbízottak!**

A csendőrnek nélkülözhetetlen
óra- és ékszereműt a

»KRONOSZ«

óra- és ékszerkereskedelmi rt.-nál
Budapest, IV, Eskü út 3. vásárolja!

Részletfizetési kedvezmény!

tett elhagyni. A két szárnyas nagykapu alján, az egyik ajtószárnyat befelé nyomva, míg a másikat kifelé húzva, oly nagy nyílás keletkezett, hogy azon benyúlva, a belül volt juhokból lábuknál fogva kihúzva könnyen lehetett volna az ismeretlennek lopni, de nagyobb megerőltetés esetén a nyíláson a tolvaj be is juthatott volna, mert az ajtó közelében is voltak juhok és a juhoknak az a természete, ha nyúzzák, akkor sem mekegnek.

Spisák és Sivák megmutatták, amerre az ismeretlen menekült és ahonnan a lövéseket tette. Ennek közelében puskából kilőtt és megpörkölődött ujságpapírdarabokat és barnaszínű, keménypapírból ollóval kivágott fojtásokat találtunk. A kemény talajon lábnyomok nem maradtak vissza és a gyanúsítottól esetleg visszamaradt egyéb tárgy sem volt a helyszín egész területén felfedezhető. Így az eddig beszerzett adatokkal egyelőre meg kellett elégedni.

A bemutatott lövések helyéből, valamint a megtalált fojtások irányából megállapítottuk, hogy a tettes nem vissza az üldözőire, hanem menekülése közben oldalt balra a levegőbe lőtt. Az üldözők is azt bizonyították, hogy nem észlelték, hogy az illető reájuk visszafelé lövöldözött volna. Így kézenfekvő volt, hogy az illető csak azért adta le a lövéseket, hogy elmenekülhessen. Az esetet rekonstruálva, megállapítottuk, hogy csupán lopás büntetnének a kísérlete forog fenn.

A helyszínen megtalált fojtásokból arra következtettünk, hogy azok vadászpuskából kerültek ki és hogy az egymást követő lövések kétesövű puskahasználata mellett bizonyítanak. Vadászszakértőt vettünk igénybe, aki szakvéleményében úgy nyilatkozott, hogy a kemény papírból kivágott fojtások vagy 16-os, vagy 20-as kaliberű puskából lettek kilőve, mert nagyságra mindkettőnek megfelelnek és az olyan egyének, akik maguk készítik a fojtást, a nagyságot nem szokták milliméter pontossággal készíteni.

A helyszínen összeszedett ujságpapírdarabokat, amennyire csak lehetett, ragasztópapír segítségével összeraktuk és így hosszabb munka után sikerült az összerakott papírdarabokról két cikket is olvasni. Az egyik cikk a következőképpen szól: „Grósz Sándor e hó 30-án 49 éves korában az Ur kifürkészhetetlen akaratából váratlanul elhunyt. Temetése június 2-án, vasárnap lesz a rákoskeresztúri temető-

ben.“ Az ujságdarabok felsőrészen, bár égett szélűek voltak, de a „Pesti Napló“ felírást is határozottan ki lehetett olvasni.

Több évről szóló naptárak előkerítése után megállapítottuk, hogy a vasárnapi nap 1935-ben esett június 2-ára. Így kétségtelenül volt, hogy az ujságpapír darabok az 1935 május 30. és június 2-ika között kiadott Pesti Napló-ból származnak.

Az ujságpapír másik oldalán egy rendőrfelügyelő özvegyének foszforos megmérgezési ügyét lehetett hézagosan olvasni.

Minden adatok birtokában olyan egyének után nyomoztunk, akik a cselekmény elkövetésében számításba jöhetnek. Feltevésünk az volt, hogy a tettes orvvadász, de elsősorban is juhász ember lehet, mert juhász emberek szoktak leginkább juhlopással foglalkozni.

A cselekmény vakmerő elkövetése, a magas termetű gyanúsított és egyéb körülmények mérlegelése folytán először két egyént vettünk számításba. Az egyik juhász boldogkőváraljai lakos, míg a másik abaújszántói, előbbi években juhász volt, de később Abaújszántó hegyközség felesketett hegyőre és mint hegyőr, tudtuk róla, hogy 16-os kétesövű vadászpuskát tart.

A boldogkőváraljai juhászt magas termete mellett azért is lehetett gyanúsítani, mert előző években az egyik szomszédos örskörletben juhlopásokat már követett el. Azt pedig, hogy vadászpuskája van, fel lehetett tételezni, annál is inkább, mert a pásztor-emberek szeretik a fegyvert.

Az abaújszántói, számításba vett gyanúsítottunk, bár büntetve még nem volt, de az általános körülményeknél fogva szintén számításba jöhetett.

Egymagában az a körülmény, hogy a tettes a „Pesti Napló“-ból egészítette ki a fojtásait, a nyomozás előbbrevitelének tág teret hagyott, mert feltevésünk az volt, hogy aki a drága Pesti Naplót rendszeresen járattja, az nem megy el juhot lopni. Az ujság egy-egy példányát pedig a birkatolvaj is megszerezheti és többféle módon is kerülhet a birtokába.

Miután az eddig leírtak megállapításaival beenyultunk az éjszakába, úgy határozottunk, hogy másnap, december 1-én a számításba vett gyanúsítottak ellen folytatjuk a nyomozást. Másnap a korareggeli órákban első utunk az Abaújszántón lakó Benkő József* gyanúsított lakására vezetett. Benkőt nem találtuk a lakásán, mert mint hegyőr, hajnalban elment a körútjára. Felesége mondotta, hogy a dél-előtti órákban haza szokott jönni.

Számoltunk azzal, hogy a gyanúsított, amikor a tetteit csinálta, egy alkalommal többet is csinálhatott, mert ez szokásos és valószínűnek tartottuk, hogy a Pesti Napló-ból több tételybe is juthatott. Ezért arra számítottunk, hogy a Pesti Naplónak a darabját házkutatás során esetleg megtaláljuk.

Bizalmi egyének jelenlétében Benkőnél azonnal házkutatáshoz fogtunk. Találtunk is több, más című

* A nevet megváltoztattuk. (Szerk.)

Őn által megszabott időre terjedő előleghitel nélküli hitel a m. kir. csendőrség m. t. tagjai részére.

Bátorek, szőlők, matracok és sodronyok, szőnyeg-árak, futó- és ebédleányok, dísztárgyak és az összes vászonárak, abroszok, ágyműdamszok.

Vidékre árajánlatot mintákkal küldünk.

Lakásberendező vállalat, VI. Andrassy út 66

Felten és Guilleaume

kábel-, sodrony- és sodrony-
kötélgyár részvénytársaság

Budapest, XI., Budafoki-út 60. sz.

Katonai térképek, szolgálati könyvek

-féle könyvkereskedés

GRILL GERGELY R. Rt.-nál

Budapest, V. ker., Dorottya-utca 3. sz.

ujsgádarabot, de a Pesti Naplónak nyomát sem leltük. Benkő felesége azt adta elő, hogy különböző üzletekből szoktak néha a bútorok díszítéséhez elhasznált ujságokat venni, mert ők ujságot nem járatnak. Az álló fiókos szekrényt átkutatva, az egyik fiókban több puskaport, sörétet, üres töltényhüvelyeket és teljesen elkopott ismeretlen című könyvtáblát találtunk. A könyvtáblának egyharmada fojtásnak el volt használva, amit Benkő ollóval szokott kivagdogni. Ugyanott találtunk egy darab fojtásréteget is. Ezzel, valamint a könyvtáblával a helyszínen talált fojtásokat összehasonlítottuk és nyomban éreztük, hogy jó helyen járunk, mert az anyag, szín és minőség a helyszíni fojtásokkal és a talált anyaggal tökéletesen egyezett. Ügyszintén a nyírás módja és nagysága is teljesen egy volt.

Mindezek után tisztában voltunk azzal, hogy Benkő követte el a cselekményt, de azt is éreztük, hogy védekezhetik azzal, hogy más is csinálhat teljesen hasonló könyvtáblából fojtásokat és hogy ezt megelőzzük, többet igyekeztünk elérni. Hátra volt tehát a személymotoszás, remélve azt, hogy Benkőnél töltények lehetnek és azokban megtalálhatjuk a helyszínen talált ujságdarabok párját. Előbb úgy gondoltuk, hogy a határban felkeressük, de tekintettel a nagy területre, célszerűbbnek láttuk őt a lakásán megvárni.

Várakozás közben megkérdeztük a feleségét, hogy férje november 28-án, vagyis szombaton este mikor tért haza. Az asszony a leghatározottabban kijelentette, hogy 18 órakor és vacsora után nem ment sehova, de ezt betudtuk annak, hogy mint feleségnek, érdeke a férjét pártolni.

Közben megérkezett a gyanúsított. Mikor meglátott bennünket, arcszíne folyton változott. Töltött 16-os kétesövű puskáját elvettük és megmotoszása során zsebében még több darab töltényt találtunk. A töltények közül 3 darab gyári készítményű volt, amit a hegyközségtől kapott, míg a 4. darab saját készítménye volt. Ez utóbbit felbontottuk és megtaláltuk benne a helyszínen talált Pesti Naplóban közölt cikk folytatását, az előbbi ujságdarabokhoz illesztve könnyen lehetett olvasni az egyik cikk további folytatását.

Ezek után Benkőtől a puskát és a többi bűnjelet őrizetbe véve, a községházára kísértük, ahol első kikérdezése során tagadni kezdett, de amikor a bűnjeleket elébe tártuk és a tagadás céltalanságát megmagyaráztuk, a cselekménye elkövetését beismerte, de a lopási kísérletet szégyelve, először azt adta elő, hogy nem lopni akart, hanem Sivák Barnabás juhászra haragszik és őt akarta megijeszteni. E valótlan előadását megváltoztatta később, amikor ráeszmélt arra, hogy lopás kísérlete helyett súlyosabb büncselekményt, esetleg gyilkosság kísérletét vállalja magára.

Cselekménye elkövetését a helyszíni lejárás során ugyanúgy ismerte be, ahogyan azt a tettenérők is elmondották.

A Magyar Rendőrben

— a m. kir. rendőrség szaklapjában — meleg üdvözlő sorokat olvasunk az idei csendőrnapról: „Őszinte bajtársi szeretettel, tisztelettel és megbecsüléssel kísérjük nemes testvérintézményünk kiváló működését, sikereit, hivatott munkája minden eredményét és együtt ünnepeltünk vele országos ünnepén mi is, örvendve annak, hogy a hagyományokat híven ápoló m. kir. csendőrség a fejlődés útján olyan magasra emelkedett” — olvassuk többek között a beszámolóban. Köszönjük és értékeljük ezt a megbecsülést, mi ugyanazzal viszonyozzuk. Hosszú évsorozaton át egyik főcélkitűzésünk volt, hogy a magunk szerkesztői munkakörében a két testület egymásrautaltságát, a zavartalan vállvetett munka fontosságát minden alkalommal kidomborítsuk. Az elfoglalt testület-politikának mindenkor esküdt ellenségei voltunk s azok is maradunk, mert az országnak kiváló rendőrségre éppen úgy szüksége van, mint csendőrségre. A közbiztonsági szolgálat csak abban az összetételében lehet tökéletes. Ezért néztük kezdettől fogva teljes megértéssel és várakozással a m. kir. rendőrség kialakulását, erősödését s mivel a városok területét most már biztos kezekben látjuk, mi is nyugodtabban portyázhatunk a falun.

Ezekben a sorokban minden benne van, amit a józanul és emelkedetten felfogott közérdek nevében

20 **Modern BÚTOR-házak**
KOMBINÁLT SZOBÁK, HALÓK, EBÉDLŐK
HAVI RÉSZLETRE IS
VIII. BAROSS-UTCA 42

CSAK KÖZVETLEN A
GYÁRBÓL VEGYEN
GYAPJUSZÖVETET
MERT IGY OLCSÓBB III
TARTÓSSÁGI GARANCIA

KÉRJE
MINTÁINKAT!

A
magyar kir.
Csendőrség
állandó
szövetszállí-
tója és ruha-
készítője

CSAK TISZTA GYAPJUBÓL

Trunkhahn
POSTÓGYÁR ÉS RUHAGYÁR R.T.
IV. KER. PROHÁSZKA OTTOKÁR-U.B.
EGYETÉMI TEMPLONNÁL!

csendőrök és rendőrök egymásnak mondhatnak. Hogy a véletlen folytán éppen a mai számunkban felelünk egy, a rendőrség felől elhangzott magánvéleményre, az ezen a bajtársi kapcsolaton nem változtathat. Magánnézetbeli különbségek mindig lesznek, de a két testület kölcsönösen tárgyilagos közszelleme ezeket bizonyára mindig kellő mederben tudja tartani.

† **Hajnal Aladár ny. g. százados.** Március 1-én 69 éves korában Budapesten elhunyt *Hajnal Aladár* nyugalmazott g. százados. Temetése 4-én 15 órakor volt a gyáli-úti honvéd és közrendészeti helyőrségi kórház halottasházából a kerepesi temetőben. A csendőrséget a temetésen a budapesti csendőrkerületi parancsnokság tisztí és legénységi küldöttsége képviselte.

1887 október 1-én a volt es. és kir. 34. gyalogezredhez vonult be katonai szolgálatra, ahonnan 1891 július 26-án lépett át közvetlenül a pozsonyi csendőrkerülethez. 1907 május 1-én a brassói kerülethez helyezték át. 1912 május 1-én hadnagy-számvivővé nevezték ki. 1914 november 15-től a szegedi kerületnél teljesített szolgálatot, 1915 szeptember 1-én főhadnagy-számvivővé nevezték ki és 1920 július 1-én helyezték nyugállományba. 1921 május 1-én megkapta a ny. g. századosi címet. Háborús kitüntetésben is részesült. Tréfakedvelő, derűs egyénisége rokonszenvesé tette. Részvétellel búcsúztunk a különben egyedülállott, családtalan öreg bajtárstól.

Megnyílt a közigazgatási továbbképző tanfolyam. Március 1-én 11 órakor *dr. Darányi Kálmán* miniszterelnök a belügyminisztérium dísztermében ünnepélyes keretek között nyitotta meg a közigazgatási továbbképző tanfolyamot. A megnyitási ünnepélyen, amelyen számos közéleti előkelőség között a Budapesten állomásozó csendőrtisztikár kiküldötteivel együtt *Folkusházi Folkusfalvy Lajos* altábornagy, a m. kir. csendőrség felügyelője is részt vett, a miniszterelnök megnyitó beszéde után *Bornemisza Géza* iparügyi miniszter „Szociálpolitikánk korszerű feladatai” és *dr. Mikecz Ödön* államtitkár a „Falu vezetői” címen előadást tartottak.

A tanfolyam tartalma egy hónap, tananyaga úgy van összeállítva, hogy a közigazgatás minden kérdését, oldalát megvilágítsa és, hogy a közigazgatás minden ágazatából kiválogatott fiatalabb tisztviselők közül álló hallgatóság a közigazgatás gépezete fölött megkapja azt a magasabb, általánosabb áttekintést, amely a különböző ágazatok egységes összedolgozásának az alapfeltétele.

A tanfolyamon *Pinczés Zoltán* alezredes „A község közbiztonsága” címen előadássorozatot, *Olvhary-Milvius Attila* őrnagy pedig a esavargókérdésről előadást tart. Március 11-én 9 órakor a tanfolyam hallgatói meglátogatták a csendőrlaktanyában a nyomozó osztályparancsnokságot, ahol meghallgatták *vitéz Selley Vilmos* alezredes nyomozó osztályparancsnok „A csendőrség közreműködése az államrendészetben” című előadását és a nyomozó osztályparancsnokság be-

osztott tisztjei magyarázataitól kísérve megtekintették a nyomozó alakulatok egész munkamenetét. A tanfolyam hallgatói előtt eddig még ismeretlen nyomozószervezetünk komoly érdeklődést és elismerést keltett.

Fegyverhasználat. Február 23-án 14 órakor a vasasi *Thomen*-aknán, a 3. és 5. szinten 265 bányász földalatti éhség-sztrájkot kezdett. Kijelentették, hogy amíg kérésüket nem teljesítik, illetve amíg a kérésükben intézkedés nem történik, addig nem jönnek fel. 18 órától 18 óra 45 percig mintegy 3-400 főnyi férfi, asszony és gyermekekből álló tömeg tüntetést rendezett. A tüntető tömeg két utcán vonult végig, majd a szakszervezeti helyiség udvarán elénekelték a bányász-himnusz és ott várták *Pécsről* a szolgabíró és *Tolnai József* párttitkár kiszállását.

20 óra 30 perckor a főszolgabíró megjelent a vasasi *Thomen*-aknánál és felszólította a munkásságot, hogy szálljon fel a bányából. A felszólítást a munkások visszautasították és kijelentették, hogy addig nem hajlandók felszállani, amíg béremelési követelésüket nem teljesítik. 20 óra után *Vasason* kb. 2-300 főnyi tömeg gyűlt össze és az aknához akart vonulni. A tömeget a csendőrség feltartóztatta és majdnem fegyverhasználatra került a sor, mert a tömegben levők a tömeg elejét szinte a csendőrök szuronyainak lökdözték. 21 óra 35 perckor a honvéd-karhatalom a *Thomen*-aknát megszállta.

24-én 7 órakor 10 órakor a vasasi őrs megerősítésére bevonult. A hangulat állandóan izgatottabb, rendezavarástól és erőszakosságtól kellett tartani. A sztrájkoló munkások a bányában levő szivattyúkat kikapcsolták és így az alsó szintet - ahol munkás nem tartózkodott - a víz elöntötte.

Mecsekszabolcson a munkásság rendesen felszállt a bányából. A vezetőség az üzemet azonnal beszüntette. A hangulat várakozó volt, de itt is rendezavarásoktól kellett tartani. 24-én 17 óra 20 perckor *Mecsekszabolcson* az aknához vonulni szándékozó tömeget három 2-2 fős csendőrrjárőr megállította és szótoszlásra szólította fel. A tömeg a járőr felszólítására nem oszlott szét, hanem karokkal és kövekkel felszerelve, a tömegből egyesek a járőrre támadtak. Az asszonyok „*Ne féljétek a csendőröktől, azok ügyis vaktölténnyel lönek!*” közbekiáltásokkal buzdították a férfiakat a járőrök megtámadására. A támadás elhárítására *Noé János* őrmester parancsára két járőr tüzelt a tömegre. A harmadik járőr tüzelni nem tudott, mert az előző két járőr gátolta a kilövésben. A fegyverhasználat következtében hárman meghaltak és tízen megsebesültek. A fegyverhasználat után a tömeg részben visszafordult, részben pedig kerülő utakon *Pécs* felé tartott. A halottak: *Keller János* viktóriatelepi, *Hegedüs Mihály* vasasi és *Fejtik János* somogyi lakosok. A sebesültek: *Hoffmann Ferenc* (haslövés) *Hosszúhetény*, *Lévárt Mátýásné* (arclövés) *Vasas*, *Stenzer József* (karlövés) *Vasas*, *Rumbach József* (herelövés) *Somogy*, *Bertrand Vilmosné* (vállövés) *Vasas*, *Kittli András II.* (állövés) *Somogy*, *Varga Mihály* (comb-lövés) *Vasas*, *Léman Miklós* (kézlövés) *Vasas*, *Rántli György* (comb-lövés) *Szentlászló* és *György Jánosné* (vállövés) *Vasas*. A szokásos kivizsgálás megindult.

Pilch Jenő ny. ezredes: A kémkedés története című háromkötetes munkáját ezen az úton is ajánljuk olvasóinknak. Megismerjük belőle a kémkedés egész történetét, elméletét, rendszerét, módszereit és azokat az ismereteket, érdekes és tanulmányos eseteket, amelyek a leghírhedtebb kémek életét és munkáját mutatják be. Csak igazolt adatokat tartalmaz. Megtanít arra, hogy a kémkedés ellen mi magunk egyénileg hogyan védekezzünk. Hazánk mostani helyzetében nem kell bővebben bizonyítgatnunk a kémkedés veszedelmeit, mégis megdöbbentően sok a tudatlan és könnyelmű ember ezen a téren anélkül, hogy rosszat akarna. Mi csendőrök erre felhívhatjuk az emberek figyelmét lépten-nyomon, de akkor elsősorban magunknak kell világosan látnunk ezt a boszorkánykonyhát, amelynek éppen abban van a főveszedelme, hogy eszközei sokszor a megtévesztésig egyszerűek és mindennapiak. Ezért látjuk igen fontosnak, hogy minél több ilyen munkát olvasson a csendőr, amin szórakozik, de tanul is. A könyv ára 57 P. mely havi hárompengő részletben is törleszhető. Megrendelhető a szerzőnél: Budapest, Postafiók 214.

ÍRÓGÉP

új és újjáépített hordozható és nagy irodai írógépek

HUNGÁRIA és RHEINMETALL

hordozható írógépek tökéletes kivitelben, messzemenő jótállással

FORBÁTH és RÉVÉSZ

Budapest, V., Bálvány-u. 26. — Tel.: 1-102-19

A m. kir. csendőrség tagjainak árengedmény és kedvező fizetési feltételek

Vásároljunk

BÚTORT Steiner és Franknál

Kedvező fizetési feltételek!

KAPOSVÁR, FŐ-UTCA 12

A legegyszerűbb és legdíszesebb kivitel elsőrendű minőségben. Jutányos árak.

Tájékoztató füzetet az érdeklődőknek díjtalanul küld a szerző, vételkötelezettség nélkül.

A „Verband der Ungarnfreunde“, Wien, I., Kärntnering 3, a következőket közli: „Mintán multévi akciónk teljes sikerrel járt, azt az idén megismételjük. Előrebocsátjuk, hogy akciónk nem jótékonyági, hanem társadalmi, mely azt a kulturális érdeket szolgálja, hogy a magyar ifjúság a német nyelvet elsajátítsa és ugyanezt a nemzeti érdeket, hogy a két ország ifjúsága egymással összebarkózzék. Mivel gazdasági és valutáris okok lehetetlenné teszik, hogy a magyar ifjúság, — a német nyelv elsajátítása végett — Ausztriába mehessen, mi a kérdést úgy oldottuk meg, hogy karöltve az iskolai hatóságokkal és azok által támogatva, minden magyar diákhoz vagy diákleányhoz, aki a német nyelvet meg akarja tanulni, pájtásként a nyári szünetre tartamára egy úri családból származó, jólnevelt és jómodorú, hasonló vallású és korú osztrák diákot (diákleányt) utalunk be nyári vendégül, aki saját költségére utazik magyar pájtásához s akinek főleg az a feladata, hogy magyar barátját a német nyelvre tanítsa. Természetes, hogy osztrák részről csak teljesen egészséges, 12 éven felüli tanulók jönnek tekintetbe, míg magyar részről vendégszerető ellátás és bánásmód a feltétel. Tapasztaltuk, hogy a vendégként beutalt osztrák diákok (diákleányok) jó szolgálatot tettek azzal, hogy magyar pájtásaikat a német nyelvre megtanították, másrészt visszaérkezésük után valamilyen elragadtatással beszéltek Magyarországról, a magyar vendégszeretetről és a jó bánásmódról, amelyben őket Magyarhonban részesítették. Meg vagyunk róla győződve, hogy mindazok az osztrákok, akik magyar vendégségben részesültek, szerető tisztelői lesznek Magyarországnak s örök igaz barátsággal fognak viselkedni magyar pájtásaik iránt. Mindazok az osztrák szülők, akiknek gyermekei a mult nyáron a magyar vendégszeretetet élvezték, vizsgázásul meghívták gyermekeik magyar pájtásait magukhoz vendégül a karácsonyi szünetre. A magyar vendégek Ausztriában igen szíves fogadtatásra találtak és a *Verband der Ungarnfreunde* gondoskodott arról, hogy a vendégek a kulturális intézményeket, múzeumokat, Schönbrunnat ingyen meglekinték, a színházakban pedig mérsékelt áron szórakozzanak. A jövőben igyekezni fogunk karácsonyi — esetleg húsvéti — osztrák meghívásokat annyira és úgy kiépíteni, hogy azt az összes magyar diákok és diákleányok igénybevehessék. Megjegyezzük, hogy az akció keretében szegénysorsú osztrák diákok nem jönnek tekintetbe, hanem kizárólag polgári és úri családok jó előmenetelű, jólnevelt gyermekei, akik jó ruházzal és fehérneművel bőven el vannak látva, úgy, hogy a harmonikus összebarkózkodásnak és együttlétnek előfeltételei adva vannak. Kérjük, hogy akciónkat ismerősei körében ajánlani szíveskedjék. Kiváló tisztelettel: *Verband der Ungarnfreunde*, dr. Palla Ödön udvari tanácsos, az Osztrák Munkás és Tisztviselő Kamara elnökségi tagja; Pogány Pál szerkesztő, a *Verband der Ungarnfreunde* ügyvezető alelnöke, az akció ügyvezető referense; Meißner Ernő tanár, kormánytanácsos, a *Verband der Ungarnfreunde* szülői bizottságának elnöke, a Wiener Schubertbund elnöke. A fönnebbi diákeszmogalmat melegen pártolja Kornis Gyula egyetemi ny. r. tanár, államtitkár, a Magyar Pedagógiai Társaság elnöke. Igénylővet és kérdőívet az egyesülettől kell kérni.

Magyar nyelvhelyesség és magyar stílus, írta: dr. Dengl János egyetemi nyilvános rendes tanár. Megjelenik áprilisban kb. 500 oldalnyi terjedelemben, egész vászonkötésben. Grill Károly könyvkiadónál Budapest. Előjegyzési ár 10 P. megjelenéskor 14 P. Az előzetes ismertetés szerint a műnek két része lesz: I. A nyelvről általában, a magyar nyelv szelleméről, stílusáról, a nyelvhelyességről, a nyelvhelyesség és stilisztika viszonyáról. A II. rész a magyar nyelvhasználatban előforduló helytelenségekről és főképp az idegenszerűségekről szól. A magyar nyelv tisztaságának a barátai rendkívül értékes forrást kapnak ebben a munkában ahhoz, hogy nyelveket tisztogassák, beszédüket és írásukat tökéletessé csiszolják. Természetesen: a legmagasabb igények keresői első-sorban.

Különleges fizetési kedvezmény a m. kir. csendőrség tagjai részére. **Egyes bútorok és teljes berendezések. Szőnyegforrás. Ebédlő- és futószőnyegek, szelvények, paplanok stb. Ágy-nemű és fehérnemű vásznak. Női és férfi divatszövetek.**

12, 18, 24 havi előlegnélküli részletfizetésre

LAKÁSBERENDEZŐ-nél Budapest, VI. Liszt Ferenc-tér 5., sz. Telefon: 1-271-77. Minta-árjegyzéket és modell-árjegyzéket küldünk huzat mintákkal.

Országos díjmentes idegennyelvi táviskolai verseny indul meg a *Magyar Külügyi Társaság* védnöksége alatt. A verseny postai úton bonyolódik le és így azon bárki részt vehet az ország bármely részében. Külön kezdő, haladó és felsőtagozatok. A kezdők postai úton rendszeres leckeanyagot kapnak, a haladók megadott szövegeket írtatnak át, a felsők pedig megadott témákat dolgoznak ki. A dolgozatok elbírálása pontozással történik. A különböző előképzettségeket az egyes tagozatokon belül pontelönnnyel egyenlítik ki. Az eredmények kihirdetése és a díjak kiosztása júniusban történik. Jelentkezési ív kérhető a cím és név megadása mellett: *Országos Idegennyelvi Verseny Vezetősége, Budapest. 4. postafiók 321.*

Melléklet. Lapunk mai számához csatoltuk a Török A. és Társa bankház (Bpest., IV. Szervita-tér 3.) mellékletét.

Olvassa el, mielőtt ír nekünk!

Közleményt nemcsak a csendőrség tagjaitól, hanem bárkitől elfogadunk, de tizenöt gép- vagy kézírásos hasábnál hosszabbat csak előzetes megegyezés után. A közlemények fogalmazási útmutatójának és ha szükséges, tartalmi módosításának, valamint a törlés és kiegészítés jogát fenntartjuk magunknak. Aki azt akarja, hogy közleményét változtatás nélkül közöljük, írja reá a kézirat oldalára piros írónnal: „Szószzerinti közlését kérem!” A kéziratot kérjük a papírnak csak egyik oldalára, félhasábosan, írógéppel, kettes sortávolságra, kézírással pedig jól olvashatóan és nem túlsűrű sorokban írni. Olvashatatlannal kézírattal nem foglalkozunk. A kéziratokban semmiféle rövidítést nem szabad használni. Kéziratot csak akkor küldünk vissza, ha a szerző megcímezett és válasz-bélyeggel ellátott borítékot mellékel. Kéziratok sorsáról szerkesztői üzenetben adunk választ. Fényképfelvétel beküldése alkalmával csatolni kell a felvétel készítőjének írásbeli nyilatkozatát, hogy a felvételnek a szokásos tiszteletdíj ellenében való közléséhez hozzájárul. A megjelent közleményeket tiszteletdíjban részesítjük, de tulajdonjogunkat fenntartjuk, azokat tehát beleegyezésünk nélkül nem szabad másutt közölni, sem pedig utánnyomatni. A nyomdai korrekktúrát mi végezzük, korrekktúralevonatot csak kivételes esetben adunk. Szerzőink különnyomataikat közvetlenül a Stádium-nyomda igazgatóságától (Budapest, V., Honvéd-utca 10.) szíveskedjenek megrendelni, amely azt velünk kötött szerződésének árszába

Hegedű, Harmonika, Tárogató, Gramofon, Rádió

és az összes hangszerek legjobbak itt a magyar gyárban kaphatók
Csendőröknek részletre is

MOGYORÓSSY HANGSZERMESTER

Budapest, VIII., Rákóczi-út 71. Árjegyzék ingyen.

Alku nélkül bútor szabott áron:

NAGY ZSIGMOND
VI., Lázár ucca 3.

Árak a bútoron.

szerint köteles elkészíteni. Minden hozzánk intézett levélre válaszolunk, de csak szerkesztői üzenetekben; magánleveleket akkor sem írunk, ha a beküldő válaszbélyeget mellékel. Minden levelet teljes névvel és rendfokozattal alá kell írni és az állomáshelyét is fel kell tüntetni. Névtelen levélre nem válaszolunk. Hozzánk intézett levelet szolgálati útra nem terelünk, azok tartalma vagy beküldők kitétele felől senkinek sem adunk felvilágosítást. Jellegül legcélszerűbb kisebb helység nevét vagy ötjegyű számot választani. Annak, aki jellegét nem jelöl meg, nevének kezdőbetűi és állomáshelye alatt válaszolunk. Közérdekű kérdésekre nem szerkesztői üzenetben, hanem a „Csendőrlekszikon“ rovatban válaszolunk. Előfizetést csak a csendőrség, honvédség és az állami rendőrség, továbbá a bíróságok, igazságügyi és közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjaitól fogadunk el, mástól nem. A csendőrség tényleges és nyugállományú legénységi egyénei az előfizetési díj felét fizetik. Legkisebb előfizetési idő: félév. Az előfizetéseket kérjük pontosan megújítani, mert felszólítást nem küldünk. A nekünk szánt pénzküldeményeket kérjük a Csendőrségi Lapok 25.342. számú postatakarékpénztári csekk-számlájára befizetni. Címünk: „A Csendőrségi Lapok szerkesztőségének, Budapest, I., Böszörményi-út 21. szám.“

Cs. J. törm. v. Előfizetése a most beküldött három pengővel 1937 október végéig rendben van.

Gelse. Próbálja meg a szegedi népgondozó kirendeltségnél az iratokat megszerezni.

Déliabáb. A szobaparanacsnok jogairól és kötelességeiről a Szut. 138. pontja teljes útmutatást ad. Azt is megtalálja ott, hogy milyen mértékben előjáró a szobaparanacsnok.

Özvegy. A Schwartzer-szanatóriumban elhelyezett csendőr egyén ellátási díjaiból a hozzátartozónak az elhelyezés tartama alatt azt az összeget folyósítják, mely az elmebeteg csendőr egyén halála esetén özvegyét és gyermekeit özvegyi nyugdíj és nevelési járulék címen az elhalálozást követő 4-ik hó 1-étől együttesen megilletné. Az ezen összegen felüli részt az ápolási költségek fedezésére visszatartják, illetve letéti kezelés végett a budapesti I. csendőrkerület címére utalványozzák. Férje nyugellátmánya helyesen van megállapítva. Magasabb javadalmazás folyósításáért folyamodnia lehet (Belügyminiszter Urhoz, VI. b) osztály), de teljesítését nem remélheti.

Magyar. I. Örmestertől felfelé rendszeresített fegyver a gyalogtiszti kard. Ezt magánúton beszerezni nem lehet. Az 1936/12. Cs. K. tájékoztatja a tudnivalók felől. 2. Azok jönnek tekintetbe a budapesti lovastanulósztályhoz való vezénylésre, akik a járőrvezetői tanfolyamot, őrsparancsnokképző iskolát elvégezték és lovasállományba tartoznak. Miért

csak a budapesti továbbképző érdeklí? A kiskunhalasi miért nem? 3. A talpaló viseléséről a tudnivalókat az 1937. évi Csendőrségi Zsebkönyv 345. oldalán megtalálja. 4. E kérdésre pedig ugyancsak ott, de a 312. oldalon talál tájékoztatást. De máshol is: az öltözeti táblázatban, amit az 1936/19. Cs. K.-nyel adtak ki. Még nem tanulmányozta? 5. Nincs kilátás. 6. Nem írta meg, mennyi ideig szolgált a honvédségnél, így nem tudunk felelni. E kérdést is szabályozták az 1935/5. Cs. K.-nyel kiadott előléptetési rendelkezések, ott megtalálhatja a tájékoztatást. Mi még ezt se tudjuk megadni, mert nem ismerjük az előléptetés egyik igen lényeges feltételét: az ön minősítését. Ebben a rovatban már többeknek megírtuk, hogy ha útbaigazítást akarnak tőlünk ügyes-bajos dolgaikban, először ők igazítsanak útba bennünket adataik megírásával. 7. Köteles bevonulni arra az időre, ami a szabadságolási igazolványán fel van tüntetve, tehát március 24-én 24 órára. Azt megteheti, hogy másnap reggel vonul be, de akkor ne számítson hamarosan több szabadságra, ellenben néhány napi kényszer-szabadságra, mert ez a cselekmény büntetendő. Reméljük, ezt nem kérdezte komolyan? 8. A limitódohányt nem lehet ajándékozni senkinek. Az illetékszabályzat 32. §-át tanulmányozza át. 9. A Boeckay-sapkán a rendfokozati jelzések le vannak írva az 1937. évi Csendőrségi Zsebkönyv 293. oldalán. 10. Kérje szolgálati úton az osztályparancsnokságtól.

Akác. Azt írja, hogy csak próbaesendőri és lovasképző tanfolyamot végzett. Írja meg, hogy mióta van ebben a rendfokozatban, volt-e és hány feuyítése, csak akkor tudunk tanácsot adni.

Lexikon. Ne keresse tovább, megmondjuk: a gyermekágyi láz okának és ellenszerének felfedezője: Semmelweis Ignác volt.

Alduna. A részletkörülményektől függ, melyeket az eljárók állapítanak meg és bírálják el.

97.826. Igen, azt írtuk, hogy van lehetőség a régi sorszám megadására, az Ön esete azonban nem ilyen. Ön nem kapta meg 1936-ban az engedélyt, mert arájának a legkisebb anyagi támogatása is hiányzott, ami az 1924/9. Cs. K.-ben közzétett, idevonatkozó rendelefben meg volt jelölve. Ön ezt a rendelkezést ismerte, Ön tehát a felelős egyedül. Ennélfogva az előjegyzésből törölték. Ezután választott más arát. Új kérvénye benyújtását tehát az Ön mulasztása, tájékozatlansága tette szükségessé. A nősülési szabályzat 52. pontja utolsó bekezdése szerint méltányos megítélésre nem tarthat tehát számot. Olvassa el a folyó évi II. I-i Csendőrségi Lapokban a nősülésről írt tájékoztató cikkünket is.

Nilus. A jogosultságról a múlt évi 6. számú Csendőrségi Lapokban „44.444“ jellege alatt írtunk. Kérelmét Csendőrségi Közlönyben (1935) megszabott módon és helyen kell előadnia.

Tépe. I. A magyar háborús emlékérem kérvényezésének határideje nincs megállapítva. Tehát kérheti. 2. Az 1929/26. Cs. K.-ben megtalálja az előterjesztés módozatait. 3. Igen, az anya

MEGELÉGEDÉST NYUJT KERTÜNK, — HA MEGBIZHATÓ
MAUTHNER MAGOT VETÜNK
MAUTHNER ÖDÖN MAGTERMELŐ ÉS MAGKERESKEDELMI RT.
 BUDAPEST, VII., RÖTTENBILLER-UTCA 33. SZ.

A legnagyobb csendőrségi szolgálati könyv-, nyomtatvány-, írószer- és felszerelési cikkek raktára:

PALLADIS RT.

BUDAPEST, V., GÉZA-UTCA 2.

A csendőrséget érdeklő új cikkek forgalombahozatalát külön körlevelekkel hirdetjük.

Gondoljon egészségére: Szívjon NIKOTEXET!

nyilatkozatban mond le. 4. Igen. 5. Az előbbi üzenetünk („Nilus”) Önnek is szól. 6. A velünk közölt adatok szerint, ha a többi feltételeknek is megfelel, a folyó év november havában kerül sorra.

Kiss Áron. Jól tette, amit tett. Szó sines hatásköri túllépésről. Alkalmadtán érdeklődni kell az előadónál, mintha mit sem tudna arról a bizonyos nedvesítési eljárásról és szobába húzódásról. Aztán ép oly ügyesen, mint a leírt esetben, vele is beszélgetést folytathat a gáz elleni védekezés módszereiről s a vitás kérdéseket így tisztázhatják. Így járul hozzá a lakosság felvilágosításához. Érdekesség kedvéért megjegyezzük, hogy a haretérben volt olyan helyzet, ahol az előadó által ismertetett nedvesítési eljárással alkalmassá tett zsebkendők voltak a megmentők. Munkatársaink egyike volt ilyen helyzetben a Bruszilov-offenzívában.

12.345. Tessék elolvasni a múlt évi Csendőrségi Lapok 41. és 75. oldalain közölt cikket a nemességről. Szívesen állunk rendelkezésére a cikk anyagából merített esetleges újabb elhatározása sikeresség tételében.

Sló. 1. Lexikonban felelünk a tagosítással összefüggő ügyben. **2.** Molnár Károly ny. g. őrnagy címe: Budapest, III., Timár-utca 2. III. em. **3.** Stolzenber Vilmos százados 1912-ben szolgált Budapesten. 1922-ben meghalt.

Május. Ha a honvédségnél nem szolgált, nyolc év az előléptetési feltétel. Csendőr rendfokozatban is kérhet nősülési engedélyt. Figyelmebe ajánljuk a folyó év február 1-i Csendőrségi Lapokban a nősülési szabállyal kapcsolatban közölt cikkünket. A nősülés egy egész életre szóló lépés és nemcsak önmagára, de arájára, illetve feleségére, majd pedig családjára is kihát minden eléggé meg nem gondolt lépés. A csendőrségnél nősülni más, mint a polgári életben. Más az első lépés is és más az egész élet lelése. Igyekezzék előbb erősen beleélni magát a csendőr különleges szolgálati viszonyaiiba, társadalmi helyzetébe és amikor már ezt többé-kevésbé ismeri, akkor szánja el magát a nősülési gondolattal foglalkozni. Ne a 30. évének betöltése irányítsa elhatározásában. Hanem az, amit fent elmondottunk. A legteljesebb jószándék mondatja velünk azt is, hogy ha nincs senkije, aki előtt ezzel a gondolatával előhozakodjék, akitől tanácsot kérjen, akkor vegye elő lapunk régebbi kötetait, azokban nem egy helyen fog a nősüléssel, a szerelemmel és a boldogtalan, elrontott csendőrellettel foglalkozó cikkeket találni. Legyenek ezek a sorok az Ön barátai és akkor teljes joggal várhatja, hogy élete e nagy kérdéséhez megkapta a legösszintébb irányítást.

3333. Ismételjük: egészen mindegy, hogy valaki a dr. jelzőt a neve előtt vagy utána viseli. A továbbiakra olvassa el „Nilus” jelige alatt írt üzenetünket.

Vitakozás. Erre a jeligére nagyon haragszunk, mert már sokszor kértük olvasóinkat, hogy ezt ne használják, miután sok félreértésre adhat alkalmat. Úgy látszik, hiába minden. Olyan hibaválóknak látszik ez az erőlködésünk, mint másoknak annál az öreg csendőrnél, akinek már írásban és szóban, hivatalosan és magánúton nem egyszer megmondták, hogy nagyon helytelen ez a kifejezés: „nem fogásolom ki”, mégis így mondja. Vannak ilyen makaos emberek... Egyébként lexikonban fogunk felelni.

Bánáti. Novacek Róbert volt százados a nyilvántartás szerint román állampolgár. Temesváron lakik. Közlebbi címe ismeretlen.

K. K. csendőr. 1. és 4. kérdésre legközelebb felelünk. **2.** Vitéz Ludányi Antal ny. őrnagy címe: Szikszó, testnevelési és népgondozó kirendeltség. **3.** Jekelfalussy György határőr százados címe: Budapest, Albrecht-laktanya.

Magyar. Ajánlott és védett nevek az 1932/19. Csendőrségi Lapok mellékletében, valamint az 1933/29. Csendőrségi Lapok 71. lexikonjában vannak.

Forrásfalva. A soproni szőnyeg- és textilművek r.-t.-nál. Budapest, V., Zrínyi-utca 12. érdeklődjék. Úgy tudjuk, a téli ágytakaró 75—80 pengő.

Csalás. Nem követett el bűncselekményt. A pénz sajátja volt, a büntetést letöltötte, nem károsodott-senki.

Kényelem. Nyugággy tartása a laktanyában: nincs tiltva. Kellően foglalkoztatni kell az érdekelteket.

Hármashalom. Nincs mit köszönnie, megérdemelte. Szívesen látjuk mindig.

Hallgatás. A teljes katonai szolgálat beszámít megszakításra tekintet nélkül. Általában az igényjogosultságról az 1931. évi Csendőrségi Lapok 286. oldalán közölt cikkben írtunk.

Győr. A nősülési kérvényekhez csatolandó orvosi bizonyítványok bélyegilletéskeiről a lexikon rovatban írunk.

Sirály. A multévi december 1-i számunkban „Kemény” jeligére azt üzentük: „Most még az őrmesteri rendfokozat fel-tétel. Változás várható.” Ez a nősülési szabállyal kapcsolatos arra a kérdésre vonatkozott, hogy csendőr rendfokozatú egyén beadhatja-e kérvényét. A változás tényleg bekövetkezett, amint azt ön is bizonyára tudja. Az előléptetési feltételek változatlanok. A csapatnál teljesített hosszabb vagy rövidebb szolgálat nincs befolyással az előléptetésre. Az ott szerzett katonai ismeretek hasznosíthatók ugyan a csendőrségi szolgálatban, de nem lehetnek alapjai gyorsabb előléptetésnek. Egészen más a csendőri tudás és szolgálat, azt ön is látja, nem szükséges bővebben magyarázni, hogy elgondolása nem helytálló. Hiába szolgált ön 6 évig a tüzérségnél, utána 1—2 év múlva nem lehet nálunk őrmester, hiszen annak a járőrvezetői tudás lehető legteljesebb birtokában kell lennie. Az ágyúk mellett pedig ilyesmit nem tanítanak. Nyugodjék meg, hogy ez így van rendjén.

Legyen már tavasz. Helytelen, ha „Szabadságok” címszó alatt iktat és az alszámozásokat ehhez alkalmazza, mert a Csüsz. 138. pontja éppen a szabadságokat és betegségeket emeli külön ki, mint olyanokat, amelyeket személyenként kell iktatni. Ismétlődés esetén — ugyanazon ügyben — kell alszámozni.

A CSENDŐR VÁSÁROLJON MÁREER

EGYENRUHÁZATI
INTÉZETÉBEN
BUDAPEST
VIII., BAROSS-TÉR 9. SZ.
TELEFON: 1-395-28

Mindennemű egyenruházati és felszerelési cikkek legolcsóbb beszerzési forrása.

45 év óta fennálló szakképzett
egyenruhászat és sapkaműhely

ELŐLEGNÉLKÜLI RÉSZLETFIZETÉSRE

SEZLONOK TAKARÓVAL P 65-től
EBÉDLŐSZŐNYEGEK P 28-től

Fotelágyak, paplanok, vasbútorok, futószőnyegek, fehérművásznak, ruhaszövetek. „Baross” Szőnyeg- és Kárpitosztúdió
Budapest, VIII., Baross-utca 74. sz.
A m. kir. csendőrség tagjainak árengedmény!

Püspökvár. A mostani pápa 1857-ben született, 1922-ben választották meg. Polgári neve: Achilles Ratti.

Várományos. Ezideig 3593 tisztet, 421 tisztí várományost, 9012 legénységet és 1580 legénységi várományost avattak vitézzé. A legénységi vitézek közül 6900 a gyalogságnál szolgált. Közel 65.000 katasztrális hold van vitézek közt felosztva.

Igazság. Lexikonban felelünk.

33.444. 1. A központi hatalmak hozzávetőlegesen 4.200.000 halottat és 7 millió sebesültet, az antant 6 millió halottat és 13 millió sebesültet áldoztak. Németország területének 13, Bulgária 8 és hazánk 72%-át vesztette. 2. A tengeri mérföld 1800 méter. 3. Dehogy terhelte meg, szívesen tettünk eleget.

Vadvirág. 1. A már egyszer változtatott név újabb változtatását nem lehet kérni. 2. Az 1929. évi XVII. t. e. intézkedik a szőlőművelés alatti területeken megalakítandó, úgynevezett hegyközségekről. E törvény 14. §-a intézkedik a fák ültetéséről. Keresse fel a hegyközségi elöljáróságot s ott tegyen panaszt. A községi elöljáróságnál felvilágosítást kap.

55.555. 1. Előbbi üzenetünk Önnek is alapot ad ügye elintézéséhez. A törvény 37. §-ában kérdéseire választ talál. 2. A Károly-csapatkeresztesek adókedvezményéről a lekszikon rovatban felelünk. Már most megjegyezzük, hogy a 169.400—1925. számú pénzügyminiszeri rendelet szerint: akinek Károly-csapatkeresztje van, a rokkantadó felét fizeti. Nem fizetnek ily adót e rendelet szerint a sérülési pótdíjat élvezők, a hősi halottak özvegyei, árvái és a hadirokkantak sem.

Majoros őrmester. A katonai egyénekre érvényes szabályozást kell tekinteni. (Szolg. Szab. I. R.). Azokat csak akkor lehet feljelenteni, ha ennek a szabályzatnak a rendelkezéseit sértik meg.

Siómenti. 1. Később felelünk. 2. A csendőrsöket nem lehet a helyőrségek fogalma alá sorolni. Ahol helyőrség nincs, ott a honvédelegénység oddalfegyverviselése nem kötelező. 3. A megirt adatok szerint 1937 novemberében került sorra. A fiatal csendőrök nősülési buzgalmáról írt megjegyzéseit mi is osztjuk.

12345. Jó képek, érdekes a beállítás. De nagyon elkésett vele. A lapot a nyomdai munkák miatt a megjelenés dátuma előtt öt nappal zárni kell, március 15-én pedig csendőrnapi képet nem közölhetünk. A pályázatokra senkinek sem adunk jelíges üzenetet, hanem a megfajtásban együttesen választunk.

Tiszamenti. Mi nem tehetjük, mert alapszabályellenes volna, de ön elküldheti. A képek témája ügyes, de a felvétel gyenge. Azonfelül nyári, ismételjék meg s ha jól sikerül, közöljük. Nem a csendőrséget, hanem a másikat kettőt.

W. Z. eső, Kőszeg. Amit a beküldési határidőre „12345” jelige alatt üzentünk, az önnek is szól. Kár, mert a kép érdekes és jó.

Hymen. Valóban egészen rendkívüli eset. Nem vállalhatjuk a felelősséget, hogy véleményt mondjunk, mert ha nem találunk el az igazat, egész sorsa rámehetne. Jelentés kihallgatás. Az elöljárók hivatottak elbírálni a soronkívüliséget, más szempontból pedig csak az orvos mondhat véleményt. De akárhogy alakul a helyzet, egyet mondhatunk: essék túl mihamarabb ezen a bizonytalanságon s aztán éljen a szolgálatban. Ha a szolgálatban is olyan, mint az írásaiban, akkor nagyon értékes tagja lesz a csendőrségnek. A kiemelkedő szolgálati sors pedig sok mindent feledtetni tud, amiben az élet megüti az embert. Őszintén kívánjuk, hogy céljai és tervai sikerüljenek a magánéletben is. Menjen csak bátran az elöljárói elé a különleges helyzettel.

Kínlódók. 1. Ha csak ennyi a kín, azt még ki lehet bírni. Az államnak most nem ruhaszekrényekre, hanem például kubikummunkára kell a pénz, hogy sokezer embernek meg-

legyen a napi betevője. A laktanyából ki kell kicsit nézni és meglátni a többi ember sorsát, akkor majd engednek az igényekből. Nagyon boldog és gazdag korszaknak kell eljőnie majd egyszer, valamikor valamelyik nemzedék számára, hogy ilyen fájdalomokkal bibelődjék. A magánruha különben is tilos. A tömeg keretében előírt ruhamennyiség pontosan annyi, amennyire a csendőrnek szüksége van. Szokják le idejében az efféle kényeskedésről, különben nem fog megőregedni a csendőrségnél. Nem haragból mondjuk ezt, hanem azért, mert látjuk levelében a jóhiszeműséget és tájékozatlanságot általában a csendőr mivoltáról. Keményebbnek, egyszerűbbnek kell lenni. A csizmaanyag ellen eddig senkinek nem volt még panasa. A lehető legprimább anyagot kapják. 2. Kapja a tanuzási díjat.

Kraszna. Olvassa el „12345” jelígre küldött üzenetünket. Ezt is igazán sajnáljuk, mert jó a kép is, meg a tudósítás is, amit — sajnos — kevés olvasónktól szoktunk kapni.

Kastély. Írja meg, hogy valóságos, vagy csak kitalált, oktatási célra szolgáló esetről van-e szó.

KÉZIRATOK.

Legyünk tárgyilagosak. Azért, mert valaki kicsit humorizál, nem kell mindjárt bunkósbottal fejbverní. A világon mindenütt, ahol emberek írnak és olvasnak, a szatírárt, kifigurázást megtalálja. Okos ember a maga furcsaságain is tud vetetni, ha nem rosszindulatú kritika, hanem bajtársi kéz tartja elé a görbetükröt. Még mindig jobb a fogyatkozásokot tréfában látni és így okulni, mint a büntetési jegyzőkönyvben, vagy esetleg ott sem, hanem az ismeretlenség homályában eltusolva, amúgy álszenteskedő módra. A humor nagyon jó fegyver éppen az álszenteskedés ellen, egyetlen talpraesett tréfa néha többet javít, tisztít, mint hosszú prédikáció. Ön a mostani — bizonyára nem kéthete tartó — besorozásból nem láthatja azt, amit mi innen világosan látunk. Sokezer őszinte levél ment át a kezünkön, hát láttunk furcsaságot is éppen eleget. Kell ezeknek néha egy kis humorizálás, amihez többek között Önnek sincs halvány érzése sem, ez azonban nem ok arra, hogy erről a hatalmas nevelési központon most már örökre lemondjunk. Ami szép szavakat egyébként írásában a jó csendőrről összehordott, azokat mi ritkán használjuk, mert sokat puffogtatva, szalmacséplés lenne belőlük. Világos, hogy olyanok kell lennie a csendőrnek, ez alapfeltétel anélkül azonban, hogy folytonos szóvirágba burkoljunk. Olyan is a csendőr, de azért néha nevetnie is szabad. Tipusokon és bogarakon, melyeket nem kendőzni, hanem napfényre hozni kell. Őszintén és derűsen. De ezt is tanulni, tehát tanítani kell, lassankint majd rájön ennek az izére mindenki. Egyébként úgy szerkeszteni nem lehet, hogy valamelyik író három olvasónak személy szerint szimpatikus, három másiknak meg nem. Az írásokat személytelenül kell olvasni és főleg személytelenül kell rájuk választolni, ami Önnek most ugyancsak nem sikerült, mert élesen bántó, személyeskedő kitévelést használt a bajtársával szemben. Nézzon csak bele önmagába: bizonyára talál ott hibákat. Ha pedig igen, akkor ne fortyanjon fel egy kis jámbor tréfálkozással, főleg pedig ne rohanjon neki faltörökossal a másik gyomrának, mert így csak prédikálja a desztillált vizet, de tokaji aszút iszik és pofonúti a saját jelmondatát. Kézirata ennek megfelelő sorsra jutott.

Ibolya. Tárgya miatt nem közölhetjük. Különbösen jól írta meg.

„Az élet viharos útjait...” az ilyen versek még viharosabbá teszik az olvasónak. Egyébként aki annyira vakmerő, hogy fiatal próbacsendőr korában, mikor még egybeírja: „nyisdki”, máris verset már írni, azt nem feltűnik az orvadászok puskájától. Csakhogy ehhez verset írni nem elég. Sok csendőrtudományt kell előbb megtanulni. Legalább addig ne írjon verset.

Bp. 20.652. Azt kell adni, ami másoknak is érdekes. Amit ön leírt, azt át kell élni, hogy mulasson rajta az ember, még így visszaemlékezésben is.

IRÓGÉPEK, VARRÓGÉPEK, GRÁMOFONOK, LEMEZEK
RÁDIÓK, CSILLÁROK, VILÁMOSVÁSALÓK, STB. VILÁ-
MOSÁGI CIKKEK LEGOLCSÓBB BESZERZÉSI FORRÁSA.
Szakszerű javító-műhely. ● Kedvező fizetési feltételek.

MOLNÁR ARTUR

villanyszerelő és
műszerész
Pécs, Széchenyi-tér 15.
TAKÁROSSÁGI HITELKÖNYVECSKÉRE
VÁSÁROLHATÓ. A csendőrség megbízható bevételei forrása

Szöveg, vászon, kelengye, szövet,
selyem, paplan, függöny, stb. szük-
ségleteinket bizalommal beszereshetjük

KERTÉSZ MANÓ

cégnél, **KAPOSVÁR, FŐ-UTCA 13.** (megyeházzal szemben)
Műtárgyak árak mellett kedvező fizetési feltételek. — Lelkiismeretes postai kiszolgálás!
Levelezőlap-hívásra megbízottam mintagyűjteményemet bemutatja.

Bűnöző nők.

Írta: ERNST ENGELBRECHT bűnügyi rendőrbiztos
(Berlin). (6)

Szerencse nem termett a számomra ezen a világon, csak keserűség és bánat, de aki igazán tud hinni, nem fog elmerülni. Tudna-e rám bizonyítani bármilyen nemtelen cselekedetet? Szerencsétlen házasság volt a sorsom, de Istenbe vetett hittel, megadással tűröm az égiek rendelését. Nem hallgattam soha hízlegőkre, a tiszta embernek a lelkiismerete is tiszta. Vasárnap a szent otya elé járulok, ne vegye tehát rossz néven tőlem, hogy leveletem ilyen rövidre szabtam, de lelkem máris behatóan foglalkozik a szent cselekménnyel. Amilyen biztos az, hogy magamhoz veszem a szent testet, olyan igaz az, hogy csak valót írtam önnek.

Gesche az ideges feszültség óráiban jobbra-balra küldözgetett hasonló tartalmú leveleket, hogy mindenféle barátokat biztosítson magának. Mellesleg szorgalmasan naplót is vezetett, amelyből később a fogházbanléte alatt néhány rész még előkerült. Ebben az önvád halmazata ádáz harcot vív az ünmentegetődzéssel és mindezt olyan csoportosításba tálalva, amire józan eszű ember képtelen.

Vallomásaiban az okozatot bizonyos víziókra hártja, amelyekben szerinte az angyalok parancsolták meg neki,

hogy gyilkoljon. Az ember azt hihetné, a gyilkos nő már akkor kísérletezett, hogy majd egyszer későbbi időkre védelmét szolgáló adatokat biztosítson s hogy ideges túlfeszültségében már nem is voltak tiszta gondolatai. Viszont más iratokból kétségkívül meg lehetett állapítani, hogy ez a némbor mindenkor tudatában volt cselekedeteinek és kusza gondolatainak naplózásával csak beszámíthatatlanságát akarta későbbre alátámasztani.

Dolgenak időközben már 5000 tallérral volt adósa. Ez nem zavarta abban, hogy mellette még Monsees biztost, kinek érzelmi világa felette emlékeztette őt szeretett Gottfriedjére, kiténtesse kegyeivel.

Mikor az adósságok már kezdtek esedékessé válni, azon mesterkedett, hogy néhány adóselevél tulajdonosát ügyesen eltegye láb alól. De ez nem sikerült, mert ezekkel semmiféle vonatkozásban nem állt. Erre Stadeban lakó barátjához költözött. Amint borzalmas cselekedeteinek színhelyét elhagyta, láthatólag újra éledt és a félelemérzetet és bizonytalanságot eldobta magától. Nagy körültekintéssel kezdett új pénzforrások után kutatni, közben barátját, ki őt gyanútlanul és részvéttől magához vette, aljasan meglopta. Úgy rendezte a dolgokat, hogy egyedül maradjon otthon a cseléddel. Egy szekrénybe előzőleg betört, a leánnyal valami esekéllyeséget adatott ki onnan és az esetet később úgy állította be, hogy a szegény cseléd lett a pénzlopás gyanúsítottja.

Ezzel a művelettel nagyobb pénzösszeget kaparintott meg, mellyel újra visszautazhatott Brémába, ahova valami ismertlen hatalom vonzotta, mint ahogy általában a gyilkosok a cselekmény színhelyére vissza szoktak térni. Alig érkezett Brémába, egy Zimmermann nevű vendéglős fia megkérte a kezét, de a gyilkos nő már lekészt arról, hogy kiegyensúlyozott házaseletet élhessen. Testi ereje alá volt ásva, szívében csak gyűlöletet táplált az emberek iránt, akiktől állandóan rettegnie kellett, pénzsóvárgása s a hitelezőktől való szabaddulni vágyás pedig megint csak visszavonhatatlanul a méregszerezés felé vonzotta. Eleinte nagy volt a barátság. Zimmermann állandóan pénzelte, sőt el is jegyezték egymást, de a vőlegény — szállongó hírek hatása alatt — hamarosan visszalépett. Az egyenetlenségek hatása alatt Gesche újra a méreghez folyamodott és a gyanútlan vőlegény italába sűrőzés köz-

KERÉKPÁRT

is a **Pannoniától vegyen!**
Budapest, VI., Hajós-utca 15. szám.

Tetszetős és feltétlenül megbízható „TURÁN” gépeinket 165 pengőért 12 havi részletre adjuk csendőr vevőinknek ● Kockázat nincs! Gyári garancia! Csendőr vevőinktől kivétel nélkül elismerés, egyetlen panasz sem! ● Levelezőlap-rendelésre küldjük.

CONTINENTAL-PORTABLE 34-37

WANDERER gyártja,
csak jó lehet!

CSENDŐRSÉGI ÍRÓGÉPMODELLJEINK
BEÉRKEZTEK! SZENZÁCIÓSAK!!!
Kérjen díjtalan PRÓBAHASZNÁLATRA még ma gépet
GOÛ ÉS KOVALSZKY BUDAPEST
magyarországi vezérképviselőttől V., Nádor-u. 11.

T Á M O G A S D A

Hangya

SZÖVETKEZETET, MERT EZZEL

magad és családod

JÓLÉTÉT MOZDÍTOD ELŐ

ben mérget csempészett. Nagyon körültekintően járt el és a szerencsétlent előbb nyolc hétig kínoztta, míg végre a halál megváltotta szenvedésétől. Halálom ágyánál a gyilkos nő újból eljátszotta ismert kised játékait s kierőszakolta, hogy a férfi örökösévé tegye csak azért, hogy azután az összegyülemkezett rokonság előtt nagylelkűen lemondjon jussáról, mert mint kijelentette, „a drága Zimmermann nélkül élete most már úgyszólván céltalan és sivár lesz“. Persze nem felejtett el gondoskodni arról, hogy ez a kijelentése minél szélesebb körben ismertté váljék s így egész Bréma megint csak némán osztozott szomorú sorsában.

Az örökösök nemes gesztussal nagyobb összeget juttattak el hozzá, nem sejtve, hogy a nő a véglegényt értékárgyaiból teljesen kifosztotta. A halálos utáni most már vad gyilkolási mániába esett. A legközelebbi soros stadei barátja volt, akit csak nemrég károsított meg érzékenyen és ezért többek között félt is tőle, meg gyűlölte is. Meglátogatta tehát és elutazása után tizenégy nap mulva a barátón mérgezési tünetek között megbetegedett, mert Gesche csak olyan élelmiszereket mérgezett meg, amelyek elfogyasztására csak elutazása után került sor. Barátja kievickélt ugyan a betegségéből, de a kedves látogatás emlékét különféle bémulások alakjában élete végéig nyögte. Anyagias gondolkodásának csúspontja az a levél, amelyben a gyilkos nő felpanaszolja szerencsétlen állapotát:

„Mélyen fájjalom, hogy még mindig nem érzed jól magadat, sőt aggódsz betegséged következményeiért.

Használj néhány fürdőt Mária, ha úgy véled, hogy jót tenne neked. Ha visszajövök hozzád, megadom pénzedet. Csak ne esüggdj! Leveled nagyon elszomorít, hisz eddig is már elég szenvedésben volt részed. Vallásos érzésed bizonyára egyengetni fogja a jövő sötét útjait, mert mi rövidlátó földi lények sokszor nem is tudjuk felfogni, hogy a sors intelmei sok esetben csak javunkra válhatnak. Remélve bízzál „ő“ benne. Ő a legjobb Atyánk. Meg lehetsz róla győződve, hogy csak a legjobbat akarom és soraim őszinték.“

A féktelen és indokolatlan ölési vágy teljesen hatalmába kerítette az asszonyt. Hirtelen úgy találta, hogy rosszat tesz neki az állandó egyhelyben való tartózkodás. Egyik helyről a másikra utazott, fáradságot nem kímélve ismeretséget kötött s utazásának nyomát mindenfelé hullák és betegségbe esett emberek jelezték. A sors öríthetetlen szeszélye még sokáig megkímélte a felfedezéstől és még igen hosszú ideig tartott, míg egyszer tisztán véletlenségből kiderült a félelmetes asszony titka. De előbb még huszonkilenc embernek kellett meghalni, azonban sohasem lehetett pontosan megállapítani, hogy ennek a sántáni nőnek az üzemei tulajdonképpen hány áldozatot követeltek.

Szelíd és csendes emberek csodálatos befolyást tudtak rá gyakorolni. Öszlönösen vonzódtak a valóban jó emberek felé. Minden szolgálatra képes volt értük, kutyahűséggel ragaszkodott hozzájuk, csak hogy kegyeikben megtartsák. És éppen ezeket az embereket ülte meg először, kiket beteg lelke szertelenségével nagyon szeretett. Így például göresösen ragaszkodott egy Specht nevű tanítóhoz, aki áldott jó természetével maga volt a megtévesztült szívesség s aki nagy részvételt viseltetett a nyomorult sorsú nő iránt. Őt és nyolcéves kisleányát egy nappal a gyermek születésnapja előtt bőkezűen

megajándékozta s megmérgezte. Erről ilyen feljegyzést találunk:

„Minden, amit tulajdonképpen tenni akartam és tennem kellett, másképpen végződött. Szerettem Spechtet s mégis meg kellett mérgeznem. Minden erre kényszerített. A bibliából akartam olvasni, de csak éppen hogy felnyitottam s mindjárt elkezdtem szeszitalokat poharazni. Ha ilyen kedves embernek kellett mérget nyujtanom, mindig nagy szívfájdalmat éreztem és szomorú voltam. Ha már azután meghalt, lelke úgyszólván az égbe szállt és irigyeltem csendes boldogságát.“

(Folytatjuk.)

Ki hogyan ismeri az örskörletét?

című pályázatunkra a legjobb leírást Horváth Ferenc III. tószegi örsbeli törzsrörmester, az utána következő két legjobbat Bolla Mihály szilvásváradai örsbeli törzsrörmester és Rózsahegyi József mezőhegyesi örsbeli csendőr küldötte be. Ezek a bajtársaink csak annyit mondanak Szikra örmesternek, amennyi az első általános tájékozódáshoz szükséges és ezt úgy mondják el neki, hogy meg is tudja jegyezni magának s amellet mégis elég világos a kép, amit első ízben kap. Rajtuk kívül még más pályázók is akadnak a 254 közül, akik így oldották meg a feladatot, de legjobban azok, akiket nyerteseknek jelöltünk.

Igen jó leírást küldtek be még a következők: *Almás Géza* thts. (Törtel), *Bardócz Árpád* cső. (Hódmezővásárhelyközpont), *Bálint Ignác* törm. v. (Cegléd), *Besenyi Dezső* törm. (Nagykörös), *Bérczes József* alhdgy. (Cegléd), *Bőjthe Albert* alhdgy. (Abony), *Böti Alajos* cső. (Tura), *Czakó Imre* törm. (Kocsér), *Csapó Sándor* örm. (Lajosmizse), *Daru Antal* örm. (Újfehértó), *Dányi Sándor* törm. (Tószeg), *Duka Dénes* thts. (Nagykörös), *Enyedi András* örm. (Kunágota), *Fenyves Jenő* cső. (Rajka), *Gelenes György* törm. (Újszász), *Harmat István* törm. (Tatarszentgyörgy), *Horváth Ferenc* IV. törm. (Újszász), *Izsák Dénes* thts. (Cegléd), *Juhász László* örm. (Cegléd), *Kádr István* alhdgy. (Lajosmizse), *Kárándi Imre* törm. (Kocsér), *vitéz Káposzta András* törm. (Csemő), *Kertész József* cső. (Törtel), *Kiss István* törm. v. (Budai-út), *Koncz István* thts. (Budai-út), *Kosaras József* cső. (Zomba), *Kosztolányi István* cső. (Fonyód), *Cs. Kovács János* thts. (Lajosmizse), *Kovács Kálmán* cső. (Encs), *Kökényesi József* örm. (Cegléd), *Kutasi Imre* törm. (Budai-út), *Lelkes Miklós* cső. (Nyírmada), *Mátra József* örm. (Csemő), *Monori Pál* törm. (Szeged), *Nagy Albert* thts. (Újszász), *Nagy György* I. cső. (Kocsér), *Nagy József* II. törm. v. (Gacsály), *V. Nagy József* törm. (Lajosmizse), *Németh Lajos* V. törm. (Lajosmizse), *Németh Sándor* II. törm. (Andocs), *Papp Lajos* thts. (Nagykörös), *Pálmaj László* thts. (Tatarszentgyörgy), *Perjesi Gyula* örm. (Újszász), *Pongó Sándor* törm. v. (Lajosmizse), *Rácz János* törm. (Cegléd), *Romhányi András* törm. (Tatarszentgyörgy), *Rózsa János* törm. (Cegléd), *Sarkadi Antal* cső. (Kecsece), *Szabó Dénes* cső. (Perkát), *Szakács József* örm. (Törtel), *Szaniszlói Dániel* törm. (Egeresehi), *Székely Ferenc* thts. (Kocsér), *Szöke József* törm. (Nagykörös), *Szunyog Ferenc* törm. (Törtel), *Varga Lajos*

A két

elválaszthatatlan!

Világhírű Styria, Wonder, Automoto, Darling, Diadal kerékpárok és alkatrészek, Órák, ékszerek, ezüstáruk megbízható minőségben. Versenyképes árban. Kedvező feltételek mellett.

DIADAL Kerékpár
Varrógép
SVÁJCI ÓRAHÁZ

Budapest, VII., Thököly-út 26.
(Murányi-utca sarok)
Telefon: 14-04-38.

FEHÉR BÉLA m. kir. államvasuti órák
ÓRA-, ÉKSZER-ÜZLETE ÉS MŰHELYE
SZOMBATHELY, KÖZEGI-UTCA 8. SZÁM ALATT

Kívánatra vidékre választékot vételkülönletességgel nélkül küldök.
Blónyos részletfizetési feltételek.

törm. (Újszász), *Varga Mihály* örm. (Nagykőrös), *Várnagy János* eső. (Balatonberény).

A pályázat nyertesének fényképezőgépet, a másodiknak asztaliórát, a harmadiknak pedig iránytűt küldöttünk jutalmul.

Nyomozási pályázatunkra

a legjobb pályamunkát *Sípőz József* miskolci nyomozó alosztálybeli tiszthelyettes küldötte be. Pályázatát a mai számunkban közöljük. Második: *vitéz Farkas István* tiszthelyettes (Budapest), harmadik: *Szabó Dénes* csendőr (Perkátá).

Első díj: fényképezőgép, második: asztali óra, harmadik: iránytű. Ezeket a jutalomtárgyakat a nyerteseknek elküldöttük.

Tanulságos leírásokat kaptunk még a következő pályázóktól (a kiemelkedően jókat vastagbetűs szedés jelzi: *Baranyi Imre* törm. (Mezőkövesd), *Batár Antal* alhdgy. (Budapest), *Bérczesi György* ny. törm. (Pécs), *Csapó Mihály* törm. (Zagyvaróna—Vízválasztó), *Fekete István* törm. v. (Siófok), *Kiss Sándor* I. törm. v. (Kerepes), *Kövári György* törm. (Szombathely), *Ligeti*

Alajos ny. alhdgy. (Kiskundorozsma), *Major László* thtts. (Tengelic), *Molnár József* eső. (Gesztely), *Orbán József* I. törm. (Óriszentpéter), *Papp András* ny. thtts. (Szeged), *Szabolcs Lajos* thtts. (Szeged), *Tamás András* ny. alhdgy. (Tata), *Varga István* III. törm. v. (Kunhegyes), *Vaszary József* ny. alhdgy. (Balatonboglár).

A közlésre alkalmas tanulságos nyomozási pályázatokat a szakosos tiszteletdíj mellett sorrendben közölni fogjuk.

Megfejtés.

Folyó évi 3. számunkban közölt „*Ki tudja?*“ c. pályázatunk megfejtése:

- ad 1. Cs.—8. 123. pont.
- ad 2. Gy. Gy. Sz. 1. füz. 7. pont, 2. bek. 1. és 2. sora.
- ad 3. Sz. Sz. I. R. 23. pont, 2. bekezdés.
- ad 4. Cs.—23. 4. old., I. fejt. 2. és 3. bekezdése.
- ad 5. Sz. Sz. I. 536. pont, 1. bekezdés.
- ad 6. Sz. Sz. I. R. 21. pont, 2. bekezdés.
- ad 7. Cs.—8. 43. pont.
- ad 8. Cs.—1. 414. pont, utolsó bekezdés.
- ad 9. E.—25. 4. pontja.
- ad 10. Cs.—20. 152. pont, 3. bekezdés.

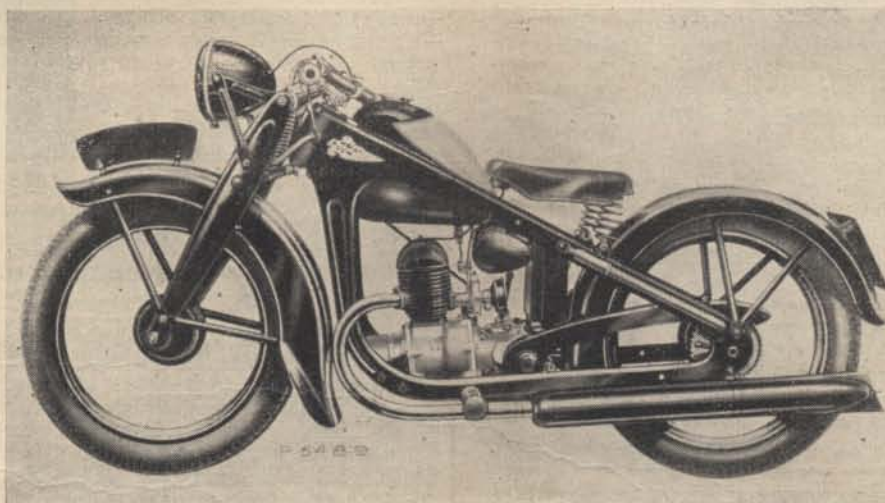
Bérelkezett 323 pályázat. Helyesen feleltek meg a következők: *Almási* thtts. (Törtel), *Almási István* eső. (Kiskunhalas), *Apostol Lajos* törm. v. (Hollóháza), *Aranyi Imre* törm. (Püspökladány), *Baán Lajos* thtts. (Kiskunlacháza), *Bajnok József* törm. v. (Bieske), *Balog Ferenc* eső. (Lippó), *Gy. Balogh István* örm. (Bagamér), *Barta József* thtts. (Encs), *Bálint Géza* örm. (Budapest), *Bártfai Pál* thtts. (Kaba), *Beke Dávid* thtts. (Romhány), *Belényi József* thtts. (Mákó), *Benei Sándor* eső. (Nádudvar), *Besenyi Dezső* törm. (Nagykőrös), *Béndek József* thtts. (Sármellék), *Bérczes Béla* eső. (Vámosmikola), *Bérczes Géza* eső. (Sóskút), *Bérczes József* alhdgy. (Cegléd), *Borbély Antal* eső. (Rum), *Borda György* törm. v. (Sóskút), *Boros Jenő* örm. (Pestszenterzsébet), *Bóti Alajos* eső. (Tura), *Bőjthe Albert* alhdgy. (Abony), *Bujáki Ferenc* törm. v. (Kunszentmárton), *Bujdosó B. József* törm. v. (Tahitófalu), *Buzás Mihály* prb. eső. (Pécel), *Czakó Imre* törm. (Kocsér), *Csapó Albert* törm. (Gülle), *Császár Mihály* I. törm.

A motoros világ 1937. évi LEGNAGYOBB SZENZÁCIÓJA a 200-as Méray—Puch motorkerékpár

A csendőrség tagjainak úgy szolgálati célokra, valamint magánhasználatra

Kiváló!

2 személy részére bármilyen túrára alkalmas

40 Wattos világító berendezéssel együtt, a legkedvezőbb fizetési feltételek mellett

P 980.-

Kapható két helyen: BUDAPEST,

Puch

művek, VI., Lehel-utca 25. sz.

Méray

motorkerékpárgyár, V., Zápolya-utca 15/17.

(Paks), Csik Mihály eső. (Szirák), Csizmadia István eső. (Paks), Csurgó Lajos törm. (Bicske), Dajka István eső. (Ibrány), Daru Antal őrm. (Újfehértó), Dobó Vince törm. v. (Gölle), Duka Dénes thtts. (Nagykörös), Emődi Benjámín eső. (Pácin), Erdélyi István I. eső. (Ménfőcsanak), Écsi Imre thtts. (Sóskút), Faragó Mátyás törm. (Törökszentmiklós), Farkas István őrm. (Püspökladány), Fehér Sándor I. eső. (Véménd), Fekete József eső. (Gesztely), Fülöp József őrm. (Sóskút), Fülöp Lajos eső. (Kópháza), Garacsi Antal eső (Apátfalva), Gulyás János eső. (Karád), Gyárfás József thtts. (Bicske), Gyulai János őrm. (Ibrány), Halmas Károly eső. (Szálka), Hegedüs Imre őrm. (Nagykerék), Herczeg Imre őrm. (Biharugra), Horváth József VI. eső. (Répcelak), Hunyadi Imre törm. (Debrecen), Izsák Dénes thtts. (Cegléd), Járdánházy Gábor törm. v. (Bercel), Jászberényi Gyula prb. eső. (Ráckeve), Jenőfi Mihály eső. (Oroszvár), Jónás János törm. (Sütkösd), Kalmár Péter őrm. (Budapest), Kalmár Vince eső. (Paks), Karasz László törm. (Makó), Karácsony Ferenc eső. (Csesztreg), Kassai Imre eső. (Gyöngyöspata), Kádár István alhdgy. (Lajosmizse), Kárándi Imre törm. (Kocsér), Kávai Péter őrm. (Apátfalva), Kecskés János eső. (Pácin), Kerekes András thtts. (Makó), Keresztés István őrm. (Sümege), Kertész Hermann törm. v. (Ajka), Kertész József eső. (Törtel), Kincses Mihály eső. (Pusztamérges), Kiss András II. thtts. (Kisbér), Kiss Antal I. törm. (Egyek), Kiss István II. törm. v. (Budai-út), Kispál János thtts. (Budapest), Koczó József törm. (Mezőkeresztes), Komoly Dezső thtts. (Budapest), Konczi István thtts. (Budai-út), Koronczai József őrm. (Bicske), Kosaras József eső. (Zomba), Kosztolányi István eső. (Fonyód), Kovács Sándor II. őrm. (Szombathely), Kökényesi József őrm. (Cegléd), Kövári Károly törm. (Ostffyasszonyfa), Kövi Pál alhdgy. (Bicske), Kun Jenő thtts. (Debrecen), Kutasi Imre törm. (Budai-út), Ladi Ferenc törm. (Szulok), László Ignác eső. (Kópháza), Lócsi János eső. (Ostffyasszonyfa), Lovas Ferenc eső. (Buják), Magyar István eső. (Mesztegyő), Magyar Miklós őrm. (Budapest), Magyarósi Imre őrm. (Tata), Málhái József törm. v. (Hódmezővásárhely-Központ), Mátra József őrm. (Csemő), Mátyus Antal törm. (Parád), Menyhárt István eső. (Bicske), Mészáros József I. törm. (Tiszadorogma), Molnár Bertalan törm. v. (Debrecen), Molnár József eső. (Gesztely), Molnár Károly eső. (Drávafok), Molnár Vince eső. (Pacs), Mozsári Mihály eső. (Méhkerék), Nagy György I. eső. (Kocsér), Nagy János I. eső. (Garadna), Nagy Lajos VII. törm. (Babócsa), Németh Antal thtts. (Salgótarján), Németh Lajos I. eső. (Bicske), Németh István II. törm. v. (Sármellék), Németh Sándor II. törm. (Andocs), Orbán Lajos törm. v. (Nyirmada), Ott József eső. (Sóskút), Papp Gergely őrm. (Kocsér), Papp János eső. (Elek), Papp Lajos thtts. (Nagykörös), Pap Lajos őrm. (Véménd), Pálmai István eső. (Szil), Pálmai László thtts. (Tatárszentgyörgy), Pándi József őrm. (Csépa), Pásztor Béla eső. (Hajdúdorog), Pásztor János törm. (Üllő), Pete László eső. (Biharugra), Pinter István törm. v. (Ménfőcsanak), Porcz János őrm. (Zalaszántó), Rácz Ferenc I. őrm. (Budapest), Rácz János eső. (Egervár), Rácsi Miklós eső. (Újszász), Rákóci János eső. (Pinkamindszent), Rózsa István eső. (Tével), Sármezei Ferenc eső. (Oztopán), Simon János eső. (Csömör), Solymos Lajos eső. (Pét-gyártelep), vitéz Sós Bertalan eső. (Jászszentandrás), Süttő Pál eső. (Nyergesújfalu), Szabados József eső. (Székesfehérvár), Szabó András törm. (Rudabánya), Szabó Dénes eső. (Perkáta), Szakács József őrm. (Törtel), Szalai Mihály őrm. (Pacs), Szegedi Ferenc eső. (Biharugra), Szeke-

res István törm. (Poroszló), Székely Ferenc thtts. (Kocsér), Székely János eső. (Parád), Szigeti Antal törm. (Egerág), vitéz Szikszai Lajos thtts. (Szendrő), Szőke József törm. (Nagykörös), Szunyog Ferenc törm. (Törtel), Takaró József eső. (Mátraszöllös), Tamási József eső. (Rátót), Terényi Gyula eső. (Ajka), Terényi István thtts. (Mezőcsát), Tihanyi Lajos őrm. (Hollóháza), Tóth János II. törm. (Bicske), Tóth Lajos törm. v. (Lónya), Török János eső. (Ibrány), Vadnai Lajos őrm. (Felsődobsza), Varga István eső. (Méhkerék), Varga József I. őrm. (Búcsúszentlászló), Varga Mihály őrm. (Nagykörös), Vass Ferenc eső. (Csolnok-Augusztatelep), Vass István I. eső. (Bicske), Várnagy András thtts. (Abony), Várnagy János I. törm. v. (Nagylengyel), Várnagy János eső. (Balatonberény), Veszpi István eső. (Cserhátsurány), Végh József őrm. (Sóskút), Vértés György thtts. (Mór), Vince János eső. (Méhkerék), Wissky Zoltán eső. (Kőszeg), Zánthó Ferenc prb. eső. (Berzence), Zólyom János törm. v. (Ócsa), Zúbor János thtts. (Karcag), Zsirus Sándor őrm. (Csömör).

Helyesen felelték meg tehát mind a tíz kérdésre 177-en, hibáztak 146-an. A hibázók közül egy kérdésre 109, két kérdésre 29, három kérdésre 6, négy kérdésre 1 és hat kérdésre 1 hibás pályázat volt. A nyertes sorshúzás útján: Erdélyi István I. esendőr (Ménfőcsanak), kinek a jutalmat — fényképezőgépet — elküldöttük. A pályázók és helyes megfejtések nagy számára tekintettel 2. és 3. díjat is kiküldöttünk. Egyiket — iránytűt — Tóth Lajos törzsőrmesternek (v.) (Lónya), másikat — térképmérőt — pedig Besenyeyi Dezső törzsőrmesternek (Nagykörös).

Erről a különösen népes pályázatról egy kis statisztikát is összeállítottunk, talán lehet belőle egyre-másra következtetni. A számok a pályázók számát, a zárójelbe tett százalékszámok pedig azt jelentik, hogy az egyes rendfokozaton belül a pályázók hány százaléka küldött be hibátlan pályázatot: 5 prb. eső (45%), 127 eső. (45%), 49 őrm. (70%), 58 törm. (50%), 29 törm. v. (60%), 1 szv. thtts. (0%), 47 thtts. (55%), 7 alhdgy. (55%).

Csendőrhistoria pályázatunkra

a legjobb pályamunkát Nyitrai József tatabi gy. tanaloztálybéli tiszthelyettes küldötte be. Övé a jutalmul kitűzött bór levéltárca. Rajta kívül még a következők pályázatait érdemelnek dícséretet: Apostol Lajos törm. v. — Hollóháza —, vitéz Erdélyi István alhdgy. — Mezútur —, Kosaras József prbcső. — Zomba —, Szabó Dénes eső. — Perkáta —, Szalai Sándor IV. thtts. — Győrszentmárton —, Vaszary József ny. alhdgy., vitéz Vágó thtts. — képviselőházi őrség.

A gyermekkor.

(Pályázat.)

Írják meg nekünk a pályázók, hogy milyen volt a gyermekkoruk. Fényképezőgépet kap tőlünk emlékre, aki a legnehezebb és legreménytelenebbnek látszó gyermekévekből, főleg a maga erejéből emelkedett oda, hogy ma a csendőrség tagja lehet. Ehhez ugyan diploma, különösebb előtanulmány nem szükséges, de kell hozzá, ami ennél is több: kifogástalan becsületesség, szorgalom és életrevalóság. Olyan emberi tulajdonságok, melyek nehéz sorsban nem maradnak meg mindenkiben, még ha született is velük. Egészen őszinte, leplezetlen beszámolókat kérünk, csak ezek számíthatnak elbírálásra.

Határidő: április 15., az eredményt a május 1-i számunkban fogjuk közölni.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:

MOHÁCSY LAJOS százados.

Stádium Sajtóvállalat Részvénytársaság, Budapest, V., Honvéd-utca 10. — Felelős: Győry Aladár igazgató.

BALATONSZÉPLAK (alsó).

1 villa, rajta termő szállással és gyümölcsösökkel, közel a vasútállomáshoz és a Balaton partjához, jutányos áron eladó. Érdeklődni lehet

Neubart Sándor órás és ékszerész, Székesfehérvár

42 éve a világot uraló eredeti angol The Champion kerékpárokat havi P. 20.— és saját készítésű kivitű Royal Star kerékpárokat 180.—P-érthavi 16.—P. részletre, kerékpáralkatrészeket NAGYBANI GYÁRI ÁRBAN. LÁNG JAKAB ÉS FIA kerékpárnagykereskedés, Budapest, VIII., József-körút 41. Képes árjegyzék ingyen. Alapítva 1869.

